

สภาพท้องถิ่น นอกจากนี้ ขาวยืมเงินจะสมในการมีลูกเงินที่มีสาธารณภัยเกิดขึ้น หรือในกรณีที่มีรายจ่ายจากการรับโอนเงินระดับ เลื่อนชั้นเงินเดือน ของพนักงานท้องถิ่น และงบประมาณที่ตั้งไว้ไม่พอ หรือไม่ได้ตั้งงบประมาณไว้ โดยผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจอนุมัติโดยไม่ต้องขออนุมัติจากสภาท้องถิ่น การยืมเงินจะสมตั้งกล่าว องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องกันเงินจะสมไว้สำหรับจ่ายเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน ไม่น้อยกว่า 3 เดือน และจะต้องมีการตั้งงบประมาณชุดใช้เงินยืมจะสมในการตั้งงบประมาณครั้งต่อไป หรือในงบประมาณถัดไป

นอกจากนี้ หากในระยะ 3 เดือนแรกของปีงบประมาณ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถจัดเก็บรายได้ได้เพียงพอ ก็อาจนำเงินจะสมทดรองจ่ายไปพลางก่อนได้ แต่เฉพาะในหมวดเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน ค่าใช้สอยและวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค

(2) การจ่ายขาดเงินจะสม

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ขาจ่ายขาดเงินจะสม เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้เมื่อได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่น โดยมีเงื่อนไข คือ

1) ทำได้เฉพาะกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือการบริหารกิจการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือจัดทำเพื่อวางโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ใช้เป็นสาธารณประโยชน์ หรือกิจการที่เป็นการเพิ่มพูนรายได้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกิจการที่จัดทำเพื่อบำบัดความเดือดร้อนของประชาชน

2) ได้กันเงินจะสมไว้เพียงพอที่จะสำรองจ่ายเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน ไม่น้อยกว่าระยะเวลาที่เฉลี่ย แต่ต้องไม่น้อยกว่า 3 เดือน และอีกร้อยละ 25 ของยอดเงินจะสมคงเหลือเพื่อสำรองจ่ายกรณีฉุกเฉินอื่นๆ

3) ได้ส่งเงินสมทบกองทุนส่งเสริมกิจการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แล้ว ซึ่งปัจจุบันมีกองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล (กสท.) และเงินทุนจะสมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (กสจ.) ซึ่งเทศบาลทุกแห่งและองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกแห่ง จะต้องส่งเงินจะสมในอัตราร้อยละ 10 ของเงินจะสมประจำปีงบประมาณทุกปี

จากการที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้สูงกว่ารายจ่าย จึงมีผลให้ดุลการคลังเกินดุลจากตารางที่ 2 ซึ่งแสดงดุลการคลังในช่วงปีงบประมาณ 2532 - 2540 ตามระบบ Government Finance Statistics (GFS) ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ซึ่งเป็นระบบที่ใช้ในการกำหนดนิยามของดุลการคลังจะเห็นว่ายอดดุลการคลังเกินดุลทุกปี ยกเว้นปี 2535 ซึ่งขาดดุลเล็กน้อย ซึ่งมีข้อสังเกตว่าการเกินดุลดังกล่าวเมื่อเทียบกับยอดเงินอุดหนุนจากรัฐบาลแล้วค่อนข้างสูง ประมาณร้อยละ 50 ในช่วงปี 2532 - 2533 และลดลงเหลือประมาณ

ร้อยละ 20 ในช่วงปี 2539-2540 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเกินดุลดังกล่าวเกิดจากเงินอุดหนุนของรัฐบาล และส่วนหนึ่งก็กลับไปอยู่ในรูปของเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 2 ดุลการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ปีงบประมาณ 2532 - 2540

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	รายได้ประจำ	เงินอุดหนุน	รายได้ประจำ และเงินอุดหนุน	รายจ่าย	ดุลการคลัง
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)	(4)	(5)=(3)-(4)
2532	16,339	7,138	23,477	20,100	3,377
2533	20,170	8,480	28,650	24,410	4,240
2534	24,979	9,674	34,653	32,403	2,250
2535	28,332	10,850	39,182	39,207	-25
2536	34,420	8,849	43,269	40,345	2,924
2537	39,392	10,587	49,979	47,533	2,446
2538	43,376	11,077	54,453	52,158	2,295
2539	56,054	25,623	83,677	77,834	5,843
2540	64,565	29,862	94,427	89,144	5,283

ที่มา : Government Finance Statistics Year Book 1999

2.5.3 การใช้จ่ายจากเงินสะสม

การใช้จ่ายจากเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะเป็นลักษณะรายจ่ายพิเศษนอกเหนือจากรายจ่ายตามงบประมาณประจำปี โดยในช่วงปีงบประมาณ 2537 - 2541 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายจ่ายจากเงินสะสมรวมกัน 9,565 ล้านบาท ทั้งนี้ การใช้จ่ายจากเงินสะสมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากประมาณ 1,200 ล้านบาท ในปี 2537 เป็นประมาณ 2,700 - 2,800 ล้านบาท ในปี 2540-2541 ซึ่งคิดเป็นประมาณร้อยละ 2-3 ของรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด (ตามตารางที่ 3)

สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใช้จ่ายจากเงินสะสมมากที่สุด ได้แก่ เทศบาล (รวมสุขาภิบาลเดิม ซึ่งได้ยกฐานะเป็นเทศบาล ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 1,129 แห่ง) รองลงมา ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษขนาดใหญ่ นอกจากนี้เมื่อมีการตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใหม่ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล

(อบต.) และองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ขึ้นได้ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะและขนาดของการใช้เงินสะสม เนื่องจากพื้นที่และภารกิจได้เปลี่ยนแปลงไป โดย อบต. มีขนาดของการใช้เงินสะสมเพิ่มขึ้นในช่วงแรกของการจัดตั้ง เนื่องจากมีรายจ่ายเพิ่มขึ้นจากการโอนย้ายบุคลากร หรือการบรรจุใหม่ ค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าใช้สอย ตลอดจนเป็นรายจ่ายตามภารกิจด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น ส่วน อบจ. มีขนาดของการใช้เงินสะสมลดลง เนื่องจากการยกฐานะของสภาตำบล (เดิมอยู่ในความดูแลของ อบจ.) เป็น อบต. ซึ่งสามารถบริหารงบประมาณ และภารกิจของตนเอง

ตารางที่ 3 รายจ่ายจากเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ปีงบประมาณ 2537 – 2541

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ \ ประเภทท้องถิ่น	2537	2538	2539	2540	2541
องค์การบริหารส่วนจังหวัด	49.0	226.5	40.7	17.4	40.0
เทศบาล (รวมสุขาภิบาล)	779.7	967.1	946.1	1,345.7	1,379.3
องค์การบริหารส่วนตำบล	-	-	-	806.5	1,326.3
เมืองพัทยา	10.8	9.0	27.9	25.0	17.3
กรุงเทพมหานคร	374.3	266.6	264.0	654.2	-
รวมรายจ่ายจากเงินสะสม	1,213.8	1,469.2	1,278.7	2,848.8	2,762.6
รายจ่ายรวมทั้งสิ้น	61,791.1	56,953.2	61,382.5	86,904.8	88,969.3
สัดส่วนรายจ่ายจากเงินสะสม ต่อรายจ่ายรวม (%)	2.3	2.5	2.1	3.3	3.1

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และกรุงเทพมหานคร

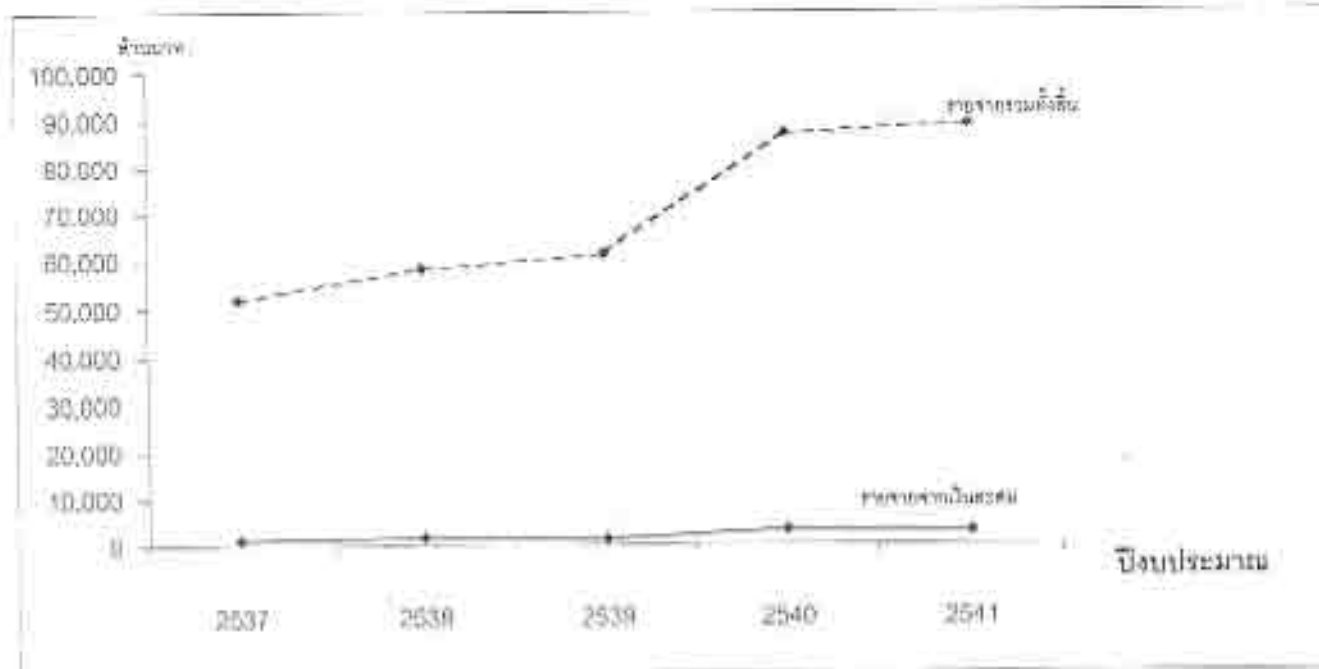
2.5.4 ขนาดของเงินสะสม

เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยในปัจจุบัน (พฤษภาคม 2543) มีจำนวนถึง 7,952 แห่ง โดยแยกเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด 75 แห่ง เทศบาล 1,129 แห่ง (เป็นเทศบาลนคร 20 แห่ง เทศบาลเมือง 78 แห่ง และเทศบาลตำบล 1,031 แห่ง) องค์การบริหารส่วนตำบล 6,746 แห่ง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ กรุงเทพมหานคร 1 แห่ง และเมืองพัทยา 1 แห่ง จึงยังไม่ได้มีหน่วยงานใด ประมวลข้อมูลด้านเงินสะสมรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดไว้

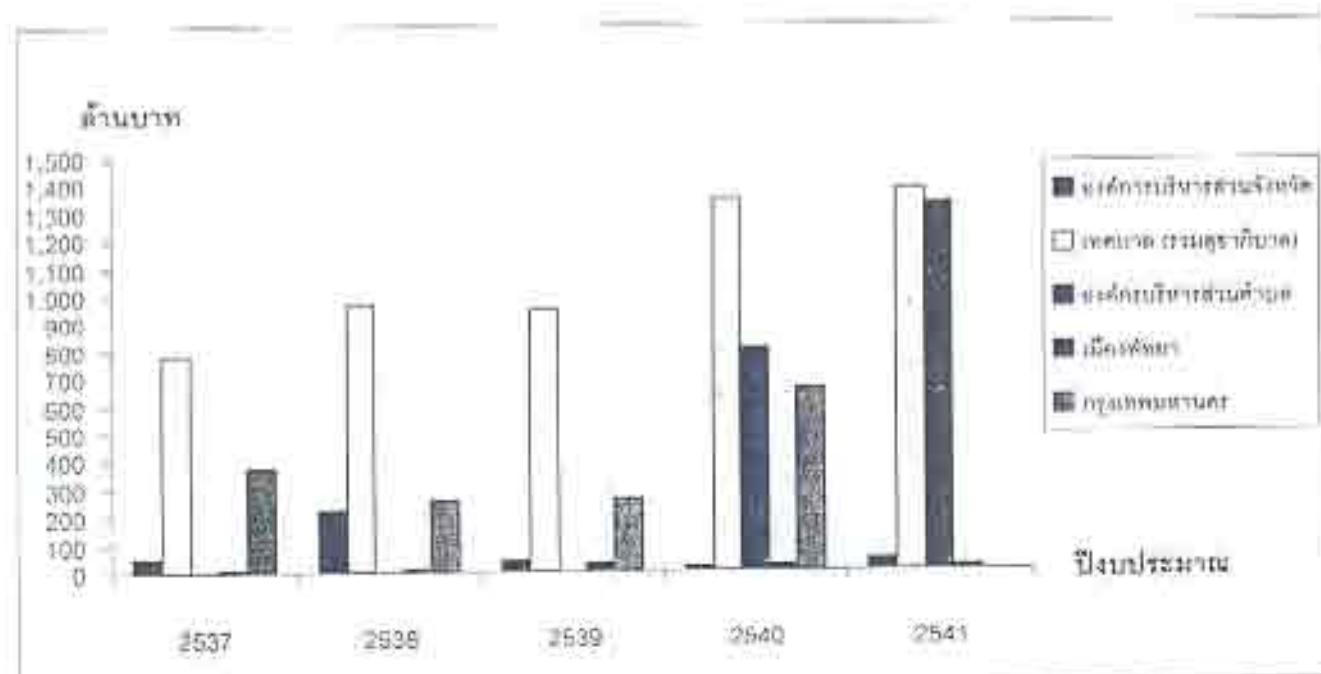
สำหรับตัวอย่างข้อมูลยอดเงินสะสม สำหรับ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 5 ประเภท บางแห่งที่สำรวจได้ ได้แก่ (ยอดเงินสะสม ณ ต้นปีงบประมาณ 2542)

กรุงเทพมหานคร	8,385.95	ล้านบาท
เมืองพัทยา	161.90	ล้านบาท
เทศบาล		
- เทศบาลนครหาดใหญ่	1,053.6	ล้านบาท
- เทศบาลนครขอนแก่น	254.2	ล้านบาท
- เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา	78.3	ล้านบาท
อบจ.		
- อบจ.สงขลา	51.3	ล้านบาท
อบต.		
- อบต.เคอหงส์ สงขลา (อบต.ชั้น 1)	16.8	ล้านบาท
- อบต.พันปาดอง เชียงใหม่ (อบต.ชั้น 5)	1.1	ล้านบาท

แผนภาพที่ 3 รายจ่ายจากเงินสะสมเปรียบเทียบกับรายจ่ายรวม

แผนภาพที่ 4 รายจ่ายจากเงินสะสม จำแนกตามประเภทองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

2.6 สภาพปัจจุบันของการกักหนึ้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัจจุบัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี 5 ประเภท ได้แก่ (1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) (2) เทศบาล (3) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) (4) กรุงเทพมหานคร (5) เมืองพัทยา ซึ่งองค์กรทั้ง 5 ประเภทมีรายรับมาจาก 3 ทาง ได้แก่ จากการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมที่เรียกว่ารายได้ จากการกู้เงิน และจากการนำเงินสะสมมาใช้ ทั้งนี้ งานวิจัยในส่วนนี้จะให้ความสำคัญกับรายรับการกู้เงิน ซึ่งอาจมีส่วนที่เกี่ยวเนื่องกับเรื่องอื่นๆบ้าง แต่จะไม่กล่าวถึงรายรับจากการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียม

2.6.1 การกู้เงินของเทศบาล

การกู้เงินหรือกักหนึ้ขององค์กรใดๆก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นในระดับประเทศหรือระดับท้องถิ่น เป็นการดำเนินการที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับเรื่องของรายจ่ายขององค์กรนั้นๆ ซึ่งในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจกล่าวได้ว่าเทศบาลเป็นองค์กรที่มีการกู้เงินมากที่สุด (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 รายรับจากเงินกู้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ 2537-2541
หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ \ หน่วยงาน	2541	2540	2539	2538	2537
อบจ.	59	63.1	76.4	19.6	18.7
เทศบาล	792	337	67.6	334.7	187.6
สุขาภิบาล	-	135.7	135.7	224.2	199.6
อบต.	113.9	157	-	-	-
กทม.	-	-	-	-	-
พัทยา	-	-	-	-	-
รวม	965	692.8	279.7	578.5	405.9

ที่มา: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

รวบรวมโดยกองนโยบายการคลังท้องถิ่น สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าการกู้เงินทั้งหมดแบ่งได้เป็น 2 ช่วง ช่วงแรก ระหว่างปีงบประมาณ 2537-2539 มีเทศบาลและสุขาภิบาลเป็นผู้กู้รายใหญ่ ช่วงที่สอง อบต. เป็นผู้กู้รายใหญ่เพิ่มขึ้น โดยในปี 2541 สามารถแบ่งสัดส่วนการกู้ของแต่ละองค์กรได้ว่า เทศบาล มีสัดส่วนการกู้สูงสุดถึงร้อยละ 82.1 ในขณะที่ อบต. มีสัดส่วนร้อยละ 11.8 และ อปท. มีสัดส่วนร้อยละ 6.1

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมของการกู้เงิน ในขั้นนี้ขอยกตัวอย่าง เทศบาล เป็นตัวแทนในการสร้างความเข้าใจ โดยใช้ความสัมพันธ์ของรายจ่าย ที่จำเป็นต่อหาเงิน มาใช้จ่าย และในบางกรณีก่อให้เกิดการกู้เงิน และในกรณีที่ไม่ได้มีการกู้เงิน เทศบาลก็มีวิธีหาเงิน มาสนับสนุนรายจ่ายได้

การกำหนดรายจ่ายของเทศบาลจะสอดคล้องกับภารกิจและหน้าที่ตามที่ กำหนดไว้ตามกฎหมาย โดยมีแหล่งสนับสนุนรายจ่ายที่สำคัญจากเงินงบประมาณประจำปี และ เงินอุดหนุนประเภทต่างๆ นอกจากนี้ในบางกรณีก็ต้องใช้เงินสะสมของเทศบาลที่มีอยู่ อย่างไรก็ดี งบประมาณรายจ่ายของเทศบาลส่วนใหญ่จะถูกใช้ไปกับรายจ่ายประจำ เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง และค่าใช้จ่ายในการบริหารโดยทั่วไป ในขณะที่ส่วนที่เหลือถูกใช้ไปในรายจ่ายพัฒนา ดังนั้น รายจ่ายในส่วนที่เป็นโครงการลงทุนในปัจจุบัน จะได้รับการสนับสนุนจากเงินอุดหนุนประเภทต่างๆ

เงินอุดหนุนประเภทต่างๆที่กล่าวถึงนั้น เป็นการให้ความช่วยเหลือเงินนโยบาย ของรัฐบาลกลาง โดยการจัดสรรเงินงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนแก่เทศบาล ปัจจุบัน เทศบาล จะได้รับเงินอุดหนุน 3 ประเภท กล่าวคือ ประเภทที่หนึ่ง เงินอุดหนุนทั่วไป คำนวณจากรายหัวของ ประชากรในพื้นที่ ในอัตรารายหัวละ 150 บาท ประเภทที่สอง เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ จ่ายตาม สัดส่วนขององค์กร องค์กรใหญ่จะได้น้อยกว่าองค์กรขนาดเล็ก และประเภทที่สาม เงินอุดหนุน เมืองลักษณะพิเศษ เพื่อใช้ทำโครงการพื้นฐาน สำหรับวิธีการจัดสรรเงินอุดหนุนแต่ละประเภท นั้น เทศบาลแต่ละแห่งจะได้รับเงินอุดหนุนประเภทที่หนึ่งเหมือนกันหมด ส่วนเงินอุดหนุนประเภท ที่อื่นๆ จะได้รับเงินอุดหนุนประเภทที่สองหรือสาม อย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น ซึ่งการจัดสรรเงิน อุดหนุนทั้ง 3 ประเภทนี้จะไม่เกี่ยวข้องกับงบประมาณรายจ่ายประจำปีของเทศบาล โดยจะจัดทำ แยกต่างหากจากกัน

โดยปกติ เทศบาลไม่สามารถจัดตั้งงบประมาณที่มีรายจ่ายสูงกว่ารายได้ โดย ต้องจัดทำเป็นงบประมาณแบบสมดุลและเสนอต่อสภาเพื่ออนุมัติเป็นเทศบัญญัติ อย่างไรก็ตาม เมื่อ งบประมาณรายจ่ายมีผลใช้บังคับแล้ว ในระหว่างปีงบประมาณ อาจเกิดเหตุการณ์ที่การจัดเก็บ รายได้ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ทำให้รายได้ของเทศบาลที่เตรียมไว้สำหรับการใช้จ่ายในปี ไต ๆ ไม่เพียงพอ เทศบาลมีแนวทางดำเนินการ โดยปรับลดรายจ่าย ซึ่งจะปรับลดรายจ่ายลงทุน

และพัฒนาที่ยังไม่ได้เริ่มดำเนินการเป็นลำดับแรก และพยายามไม่ให้กระทบรายจ่ายประจำ ส่วนในกรณีที่มีความจำเป็นที่รายได้ยังไม่เพียงพอต่อรายจ่ายลงทุนและพัฒนาในโครงการที่ดำเนินการอยู่ เทศบาลมีวิธีที่จะบริหารจัดการคลังด้วยเงินสะสมของเทศบาล โดยสามารถยืมเงินสะสมที่มีอยู่ไปโปลงก่อน และตั้งให้คืนในปีถัดไป หรือใช้วิธีจ่ายขาดเงินสะสมก็ได้ นอกจากนี้แล้วในกรณีที่เป็นโครงการลงทุนและพัฒนา หากเทศบาลมีความจำเป็นต้องดำเนินการก่อนมีรายได้เข้ามา เทศบาลสามารถกู้ยืมจากกองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาลได้ ซึ่งกองทุนดังกล่าวจะมาจากเงินสะสมของเทศบาลเอง ทั้งนี้เงินสะสมของเทศบาลก็คือ เงินรายได้ที่สุทธิต่อจากรายจ่ายของเทศบาลในแต่ละปี ซึ่งเทศบาลจะต้องส่งเงินสะสมจำนวนหนึ่งฝากไว้กับกองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาลในอัตราร้อยละ 10 ของเงินสะสมประจำปี และมีส่วนหนึ่งอยู่ในมือของเทศบาลเอง ซึ่งตัวเลขรายรับจากเงินสะสมของเทศบาลและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ปรากฏในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 รายรับจากเงินสะสม ปีงบประมาณ 2537-2541

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ หน่วยงาน	2541	2540	2539	2538	2537
อบจ.	233	50.1	56.4	228.6	44.8
เทศบาล	853.4	806.3	608.5	627.2	523.1
สุขาภิบาล	-	399.8	388.1	269.4	235.7
อบต.	2645.5	2263.7	-	-	-
กทม.	-	3636.10	1836.3	3581.5	4818.5
พิทข.	-	25	27.9	8	10.8
รวม	3731.9	7181	2919.2	4695.7	5831.1

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

เมื่อศึกษาถึงการกู้ยืมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ พบว่ามีลักษณะการดำเนินงานที่คล้ายกัน ซึ่งสามารถแยกได้ว่า กรณีที่การจัดเก็บรายได้ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย และกรณีเป็นรายจ่ายในโครงการลงทุนและพัฒนาที่เร่งด่วนและใช้เงินจำนวนมาก โดยกรณีที่การจัดเก็บรายได้ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย องค์การปกครองจะมีวิธีบริหารจัดการภายในก่อนโดยจะไม่พยายามปรับลดรายจ่ายที่จำเป็นและสำคัญเป็นหลัก และอาจนำเงินสะสมที่ขุดในมือมาใช้ไปโปลงก่อน และตั้งงบประมาณชดเชยในปีถัดไป หรือเป็นการจ่ายขาดเงินสะสม หรือในบางกรณีมีการขาดสภาพคล่องกระทันหันอาจใช้วงเงินเบิกเกินบัญชีจากธนาคารพาณิชย์ ส่วนกรณีเป็นรายจ่ายใน

โครงการลงทุนและพัฒนาที่เร่งด่วนและใช้เงินจำนวนมาก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะกู้เงินสะสมของตนเองที่ฝากไว้กับกองทุนต้นสังกัด กล่าวคือ กู้จากกองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาลและเงินทุนสะสมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ดังนั้น สรุปได้ว่าแหล่งกู้ยืมที่สำคัญขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน ก็คือกองทุนเงินสะสมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยต่อไปเป็นการศึกษาถึงการกู้ยืมเงินจากกองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาลและเงินทุนสะสมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.6.2 หลักเกณฑ์และวิธีการกู้ยืมเงินจากกองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาลและเงินทุนสะสมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการกู้ยืมเงินจากกองทุนทั้ง 2 ประเภทดังกล่าวเป็นไปตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย โดยการกู้ยืมเงินจากกองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล พ.ศ. 2518 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2542 ส่วนการกู้ยืมเงินจากเงินทุนสะสมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินทุนสะสมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2541

(1) การกู้ยืมเงินจากกองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล

กองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาลดังกล่าวเกิดจากเทศบาลแต่ละแห่งนำส่งเงินสะสมของตนในอัตราร้อยละ 10 ของเงินสะสมประจำปี ไปยังกระทรวงมหาดไทย เพื่อฝากในธนาคาร ภายใน 3 เดือนแรกของปีงบประมาณ โดยมีคณะกรรมการอำนวยการเงินทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล (กสท.) ซึ่งมีปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน ตัวแทนส่วนราชการส่วนกลางในสังกัดกระทรวงมหาดไทย 6 คน ตัวแทนจากนายกเทศมนตรี 10 คน รวมทั้งสิ้น 17 คน เป็นผู้ดูแลและบริหารการนำเงินทุนสะสมไปใช้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการให้กู้ยืม และเมื่อมีรายได้เกิดขึ้น เงินรายได้ดังกล่าวก็จะสมทบอยู่ในเงินทุนสะสมนั้นด้วย ซึ่งมีหลักเกณฑ์การนำเงินรายได้ไปใช้

โดยหลักการ เทศบาลสามารถกู้เงินทุนส่งเสริมฯ ได้เฉพาะเพื่อไปใช้จ่ายในกิจการสาธารณูปโภค หรือกิจการขยายตัวของเทศบาล โดยสามารถผ่อนชำระได้ไม่เกิน 15 ปี ภายในวงเงินไม่เกิน 10 เท่าของเงินสะสมของเทศบาลผู้ขอกู้ ซึ่งได้ส่งฝากไว้กับเงินทุนส่งเสริมฯ โดยไม่เสียค่าบวกราย แต่หากในกรณีที่มีเกินเงินสะสม เงินกู้เฉพาะส่วนที่เกินก็เสียดอกเบี้ยร้อยละ 4 - 8 ตามแต่วัตถุประสงค์ในการกู้ กล่าวคือ

(1.1) ใช้ในกิจการลงทุนที่เทศบาลได้รับประโยชน์ตอบแทนโดยตรงและเป็นกิจการด้านสาธารณูปโภค หรือเป็นกิจการประเภทที่มีใช้การลงทุน แต่เป็นการบริการสาธารณะที่

ประชาชนได้รับประโยชน์ร่วมกันโดยตรง เช่น การประปาและไฟฟ้า การก่อสร้างถนน พ่อบรรยาย
น้ำ สะพาน รถคันเพลิง รถขนขยะ เป็นต้น ให้คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 4

(1.2) ใช้ในกิจการประเภทลงทุนที่เทศบาลได้รับประโยชน์ตอบแทนโดยตรง
ทั่วไป และสามารถเรียกทุนคืนได้ในระยะสั้น เช่น การสร้างตลาด โรงฆ่าสัตว์ อาคารพาณิชย์
 เป็นต้น ให้คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7

(1.3) ใช้ในกิจการประเภทดำเนินการช่วยเหลือประชาชนตามนโยบาย
รัฐบาล แต่ได้รับประโยชน์ตอบแทน เช่น กิจการสถานธนาภิบาล เป็นต้น ให้คิดดอกเบี้ยในอัตรา
ร้อยละ 6

(1.4) ใช้ในกิจการประเภทอื่น ให้คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 8

ในแต่ละปี เทศบาลจะได้รับดอกเบี้ยจากเงินทุนสะสมของตนที่ฝากไว้เฉพาะ
ส่วนที่ไม่มีภาระผูกพัน ในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี

(2) การกู้ยืมเงินจากเงินทุนสะสมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

เงินทุนสะสมดังกล่าวเกิดจาก อบจ.แต่ละแห่งนำส่งเงินสะสมของตนใน
อัตราร้อยละ 10 ของเงินสะสมประจำปี ไปยังกรมการปกครอง เพื่อฝากในธนาคาร ในระยะ 3
เดือนแรกของปีงบประมาณถัดไป โดยมีคณะกรรมการควบคุมเงินทุนสะสมขององค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด (กสอ.) ซึ่งมีปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน ตัวแทนส่วนราชการส่วนกลางใน
สังกัดกระทรวงมหาดไทย 6 คน ตัวแทนจากนายก อบจ. 4 คน และตัวแทนจากปลัด อบจ. อีก
4 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน เป็นผู้ดูแลและบริหารการนำเงินทุนสะสมไปใช้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการให้
กู้ยืม และเมื่อมีรายได้เกิดขึ้น เงินรายได้ดังกล่าวก็จะตกอยู่ในเงินทุนสะสมนั้นด้วย ซึ่งก็มีการ
กำหนดหลักเกณฑ์การนำเงินรายได้ดังกล่าวด้วย

โดยหลักการ อบจ. สามารถกู้เงินทุนสะสมฯ ได้เฉพาะเพื่อไปดำเนินการกิจการ
อันเป็นการลงทุนเพื่อบังเกิดผลโดยตรง หรืออาจเป็นกิจการอื่นตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น
จะอำนวยความสะดวกแก่ราษฎร โดยสามารถผ่อนชำระได้ไม่เกิน 15 ปี ภายในวงเงินไม่เกินวงเงินทุน
สะสมของ อบจ. ผู้ยืมกู้ โดยไม่เสียค่าปีนยืม แต่ดำเนินการในกรณีที่เกินวงเงินทุนสะสม เงินกู้เฉพาะ
ส่วนที่เกินก็เสียค่าปีนยืมการเพิ่มดอกเบี้ยร้อยละ 6-8 ตามแต่วัตถุประสงค์ในการกู้ กล่าวคือ ถ้ากู้
ไปใช้ในกิจการลงทุนที่ อบจ. ได้รับประโยชน์ตอบแทนโดยตรงและเป็นกิจการที่สามารถเรียกเงิน
ทุนคืนได้ ให้คิดดอกเบี้ยในอัตราไม่เกินร้อยละ 8 ส่วนในกรณีที่ อบจ. กู้ยืมไม่ใช้ในกิจการ
สาธารณะที่ประชาชนได้รับประโยชน์ร่วมกันโดยตรง ให้คิดดอกเบี้ยในอัตราไม่เกินร้อยละ 6

ในแต่ละปี อบจ. จะได้รับดอกเบี้ยจากเงินทุนสะสมของตนที่ฝากไว้ในอัตรา
ไม่เกินร้อยละ 5 ต่อปี

2.7 การออกพันธบัตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.7.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล

กฎหมายที่เป็นฐานให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลสามารถออกพันธบัตรได้มีดังนี้

1. พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 73 บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมีรายได้จากพันธบัตรหรือเงินกู้ตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้

2. พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 66 บัญญัติให้เทศบาลอาจมีรายได้จากพันธบัตรหรือเงินกู้ตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

กฎหมายจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลได้กำหนดให้อำนาจแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลที่จะออกพันธบัตรเพื่อระดมทุนจากประชาชนได้ แต่การออกและจำหน่ายพันธบัตรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลนั้นจะต้องมีกฎหมายบัญญัติหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการของการออกและจำหน่ายพันธบัตรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลรองรับด้วย ซึ่งคำว่า "กฎหมาย" ในที่นี้น่าจะหมายถึง พระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนดเท่านั้น ไม่น่าจะตีความให้รวมไปถึงพระราชกฤษฎีกาหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทย เพราะถ้า พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และ พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496 ประสงค์ที่จะให้การออกพันธบัตรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกระทำโดยกฎหมายในลำดับรองก็มาถึงจะกำหนดลำดับศักดิ์ของกฎหมายเอาไว้ให้ชัดเจนเหมือนในกรณีอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาถึงกฎหมายแม่บทในการออกหุ้นกู้ (หากจะตีความว่าพันธบัตร คือหุ้นกู้ ประเภทหนึ่งที่ออกโดยองค์กรซึ่งไม่มีทุนเรือนหุ้น) จะพบว่ามีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าว ได้แก่ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 แม้ว่ากฎหมายดังกล่าวจะกำหนดคำนิยามของคำว่า "หุ้นกู้" หมายถึง ตราสารแห่งหนี้ไม่ว่าจะเรียกชื่อใดที่แบ่งเป็นหน่วย แต่ละหน่วยมีมูลค่าเท่ากันและกำหนดประโยชน์ตอบแทนไว้เป็นการล่วงหน้าในอัตราเท่ากันทุกหน่วยโดยบริษัทออกให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินหรือผู้ซื้อ เพื่อแสดงสิทธิที่จะได้รับเงินหรือผลประโยชน์อื่นของผู้ถือตราสารดังกล่าว และกฎหมายได้กำหนดคำนิยามของคำว่า "บริษัท" ไว้ว่าหมายความว่า บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด และนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจ แต่ลักษณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลนั้นเป็นนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการปกครองและพัฒนาท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจเป็นหลัก แม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวจะสามารถประกอบกา

พาณิชย์ได้ภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายกำหนด แต่ก็เกินไปเพื่อทำให้บริการหรือการจัดให้มีกิจการ
สาธารณะอุปโภคสาธารณะแก่บุคคลในท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ มิได้มีวัตถุประสงค์ใน
การประกอบธุรกิจแต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้จึงอาจกล่าวได้ว่า จนกระทั่งปัจจุบันนี้ยังไม่มีกฎหมาย
ใดบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลสามารถออกพันธบัตรตามที่กฎหมายจัดตั้ง
ได้ให้อำนาจไว้ได้

เมื่อโครงสร้างทางกฎหมายปัจจุบันยังไม่เปิดโอกาสให้องค์การบริหารส่วน
จังหวัดและเทศบาลออกพันธบัตรจำหน่ายแก่ประชาชนได้ จึงไม่มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาเกี่ยว
กับหลักเกณฑ์และวิธีการในการจำหน่ายหรือเสนอขายพันธบัตรต่อนักลงทุนหรือประชาชนทั่วไป

นอกจากประเด็นทางกฎหมายในการออกพันธบัตรขององค์การบริหารส่วน
จังหวัดและเทศบาลแล้ว ยังคงมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาเกี่ยวกับข้อจำกัดในการออกพันธบัตร
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลในอีก 2 กรณี คือ กรณีแรก ข้อจำกัดทางด้านความ
พร้อมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล ทั้งด้านการบริหารงานทั่วไป การบริหารและ
วินัยการคลังและงบประมาณ การจัดเก็บรายได้ และประสิทธิภาพของบุคลากร และกรณีที่สอง
คือ ข้อจำกัดทางด้านปริมาณความต้องการพันธบัตรและตลาดของพันธบัตร

2.7.2 องค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้กำหนด
ประเภทของรายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีไว้ดังนี้ (มาตรา 82-83)

1. รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล
3. รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
4. ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่จะมีกฎหมายกำหนด
5. เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
6. รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
7. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
8. รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล
9. เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การหรือนิติบุคคลต่าง ๆ โดยได้รับ
อนุญาตจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามระเบียบของกระทรวง
มหาดไทย

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเปรียบเทียบกับกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น จะเห็นได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นไม่สามารถที่จะมีรายได้จากการก่อหนี้ที่ต้องมีภาระผูกพันในการชำระคืน เว้นแต่เป็นการกู้ยืมเงินจากหน่วยงานราชการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งรวมไปถึงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ว่าจะออกพันธบัตรเพื่อระดมเงินสำหรับนำมาเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วย

2.7.3 กรุงเทพมหานคร

พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 มาตรา 117 บัญญัติให้กรุงเทพมหานครอาจมีรายได้จากการจำหน่ายพันธบัตรเมื่อได้รับความเห็นชอบจาก คณะรัฐมนตรีและตราเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

ภายใต้โครงสร้างกฎหมายปัจจุบัน กรุงเทพมหานครสามารถที่จะออกพันธบัตรได้ โดยการนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบการออกพันธบัตรของ กรุงเทพมหานคร และจัดทำเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครกำหนดจำนวนเงิน อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาของพันธบัตร และเงื่อนไขวิธีการในการออกพันธบัตร ซึ่งร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยการออกพันธบัตรของกรุงเทพมหานครนั้นถือเป็นร่างข้อบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงิน ซึ่งการเสนอร่างข้อบัญญัติดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของสภากรุงเทพมหานครจะกระทำได้โดยการเสนอของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 เป็นผู้เสนอ โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครรับรอง หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 50,000 คนเข้าชื่อเสนอร่างข้อบัญญัติดังกล่าว และมีสภากรุงเทพมหานครผ่านร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครดังกล่าวแล้ว กรุงเทพมหานครก็สามารถที่จะออกพันธบัตรเพื่อระดมเงินเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานครตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 117 (7) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครได้

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการกำหนดประเภท รายรับ-รายจ่าย และการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณ พ.ศ. 2533 ว่าด้วยเรื่องประเภทรายรับ ได้บัญญัติจำแนกประเภทรายรับของกรุงเทพมหานครไว้ดังนี้

ข้อ 6. รายรับ ประกอบด้วยรายได้ประจำและรายได้พิเศษ

ข้อ 7. รายได้ประจำ จำแนกดังนี้

- (1) ภาษีอากร คือ รายได้ประเภทภาษีอากร ซึ่งกรุงเทพมหานครจัดเก็บ หรือส่วนราชการอื่นจัดเก็บแล้วโอนทั้งหมดหรือบางส่วนให้ กรุงเทพมหานคร ตามที่มีกฎหมายกำหนดไว้
- (2) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับและค่าบริการ คือ รายได้ประเภท ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับ และค่าบริการที่กรุงเทพมหานคร จัดเก็บ หรือส่วนราชการอื่นจัดเก็บ แล้วโอนทั้งหมดหรือบางส่วนให้ กรุงเทพมหานครตามที่มีกฎหมายกำหนดไว้
- (3) รายได้จากทรัพย์สิน คือ รายได้จากดอกเบี้ยพันธบัตร เงินปันผล ดอกเบี้ยเงินฝาก และรายได้จากทรัพย์สินของกรุงเทพมหานคร หรือ ทรัพย์สินที่อยู่ในความควบคุมดูแลของกรุงเทพมหานคร
- (4) รายได้จากการสาธารณูปโภค การพาณิชย์และกิจกรรมอื่นของ กรุงเทพมหานคร คือ รายได้จากการสาธารณูปโภค การพาณิชย์ของ กรุงเทพมหานคร การทำกิจการร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ
- (5) รายได้เบ็ดเตล็ด คือ รายได้ที่ไม่เข้าลักษณะหนึ่งลักษณะใดดังกล่าวข้างต้น

ข้อ 8. รายได้พิเศษ จำแนกดังนี้

- (1) เงินกู้ คือ รายได้จาก
  - 1.1 เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือนิติบุคคลต่าง ๆ
  - 1.2 เงินกู้จากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ
- (2) เงินสะสมจ่ายขาด คือ เงินสะสมที่ได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครให้จ่ายขาดโดยได้รับความเห็นชอบจากสภา กรุงเทพมหานคร

เนื่องจากระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการกำหนดประเภทรายรับ-รายจ่าย และการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณ พ.ศ. 2533 เป็นระเบียบที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 และข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเรื่อง วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2529 ดังนั้น ระเบียบดังกล่าวจึงมีผลทางกฎหมายใช้บังคับกับการจัดทำงบประมาณภายในส่วนราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการงบประมาณของกรุงเทพมหานครจะต้องถือปฏิบัติตาม

การที่ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการกำหนดประเภทรายรับ-รายจ่าย และการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณ พ.ศ. 2533 นั้น ได้กำหนดประเภทรายรับของกรุงเทพมหานครไว้เป็นรายได้ประจำซึ่งเป็นรายได้ที่ได้จากการจัดเก็บภาษี รายได้จากทรัพย์สินของกรุงเทพมหานคร และรายได้จากเงินที่ได้รับโดยไม่มีพันธะที่ต้องใช้คืน และเป็นรายได้พิเศษซึ่งเป็นรายได้จากเงินกู้ (ตามมาตรา 117 (8) และ (11) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528) และเงินที่ได้รับอนุมัติให้จ่ายขาดจากเงินสะสม โดยมีได้กำหนดให้รายได้จากการจำหน่ายพันธบัตรตามมาตรา 117 (7) เป็นรายได้ซึ่งถือกำหนดเป็นรายรับตามการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณของกรุงเทพมหานครด้วยแล้ว ดังนั้น ในทางกฎหมายจึงอาจตีความได้ว่ากรุงเทพมหานครไม่อาจนำเอาเงินได้จากการจำหน่ายพันธบัตรของกรุงเทพมหานครมากำหนดเป็นรายรับในการจัดทำงบประมาณ ซึ่งมีผลทางกฎหมายทำให้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ที่กำหนดให้รายได้จากการจำหน่ายพันธบัตรเป็นรายได้ประเภทหนึ่งของกรุงเทพมหานครนั้นไม่อาจเกิดผลในทางปฏิบัติได้ เพราะการเสนอประมาณการรายรับและรายจ่ายของหน่วยงานในสังกัดกรุงเทพมหานครเพื่อจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรุงเทพมหานครตามข้อ 6 แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2529 นั้น จะต้องปฏิบัติตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการกำหนดประเภทรายรับ-รายจ่าย และการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณ

ในประเด็นนี้ ยังไม่เกิดปัญหาในทางปฏิบัติขึ้นเนื่องจากนับแต่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 และระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการกำหนดประเภทรายรับ-รายจ่าย และการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณ พ.ศ. 2530 มีผลใช้บังคับ ยังไม่ปรากฏว่ากรุงเทพมหานครได้มีแนวคิดในการออกพันธบัตรเพื่อนำมาเป็นส่วนหนึ่งของรายได้ของกรุงเทพมหานครแต่อย่างใด และในอนาคตหากกรุงเทพมหานครประสงค์ที่จะออกพันธบัตรเพื่อนำมาเป็นรายได้และเป็นส่วนหนึ่งของรับในการจัดทำงบประมาณแล้ว ก็สามารถกระทำได้ โดยการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกรุงเทพมหานครดังกล่าว ด้วยการกำหนดให้รายได้จากการ

จำหน่ายพันธบัตรที่ได้รับความนิยมชอบจากคณะรัฐมนตรีและตราเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร แล้วถือเป็นรายได้พิเศษประเภทหนึ่งตามข้อ 8 แห่งระเบียบกรุงเทพมหานครฯ

นอกจากปัญหาทางกฎหมายที่กล่าวมาข้างต้น ยังอาจเกิดประเด็นปัญหาทางกฎหมายในกรณีของการเสนอขายพันธบัตรกรุงเทพมหานครต่อประชาชนเป็นการทั่วไปขึ้นตาม มาได้ เนื่องจากพันธบัตรถือเป็นหลักทรัพย์ประเภทหนึ่งตามมาตรา 4 (2) แห่งพระราชบัญญัติ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 แม้ว่าการออกพันธบัตรกรุงเทพมหานครจะกระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 แต่การ ที่กรุงเทพมหานครจะเสนอขายพันธบัตรดังกล่าวต่อประชาชนเป็นการทั่วไปนั้น ย่อมต้องตกอยู่ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งถือเป็นกฎหมายแม่บทที่ใช้บังคับ กับการเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนของทุกหน่วยงานและองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เว้นแต่ จะมีบทบัญญัติยกเว้นไว้ในพระราชบัญญัติมิให้ใช้บังคับกับการเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชน ของหน่วยงานหรือองค์กรใดเป็นการเฉพาะ

เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติในมาตรา 63 และ 64 ซึ่งเป็นบทบัญญัติยกเว้น ไม่ให้ใช้บังคับพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เรื่อง การเสนอขายหลักทรัพย์ต่อ ประชาชน จะเห็นได้ว่า กฎหมายได้ยกเว้นการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอขายหลักทรัพย์ต่อ ประชาชนสำหรับกรณีดังต่อไปนี้

1. ยกเว้นสำหรับการเสนอขายหลักทรัพย์ประเภทตั๋วเงินคลัง พันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย พันธบัตรที่กระทรวงการคลังค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ย และ พันธบัตรอื่นใดที่คณะกรรมการ ก.ล.ด. ประกาศกำหนด (ปัจจุบันยังไม่มีมีการประกาศกำหนด ประเภทหลักทรัพย์ที่ได้รับการยกเว้นเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในกฎหมาย) ซึ่งเป็นหลักทรัพย์ ประเภทที่ไม่มีความเสี่ยงต่อการลงทุน

2. ยกเว้นสำหรับการเสนอขายหลักทรัพย์ในลักษณะดังนี้

2.1 การเสนอขายหน่วยลงทุนที่ออกใหม่ของบริษัทหลักทรัพย์ที่ได้รับ อนุญาตให้จัดการกองทุนรวม

2.2 การเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนหรือบุคคลใด ๆ ที่มีมูลค่าของ หลักทรัพย์ทั้งหมดน้อยกว่าจำนวนเงินที่คณะกรรมการ ก.ล.ด. ประกาศกำหนด

2.3 การเสนอขายหลักทรัพย์ที่มีลักษณะ ประเภท หรือจำนวนของผู้ลงทุน ตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ด. ประกาศกำหนด

สำหรับหลักทรัพย์ประเภทพันธบัตรของกรุงเทพมหานครที่กระทรวงการคลังมิได้
ค้ำประกันเงินต้นและดอกเบี้ยนั้น ยังคงเป็นประเด็นการตีความทางกฎหมายว่าจะตกอยู่ภายใต้
ข้อยกเว้นในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนตามกฎหมายหลัก
ทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยถือว่าพันธบัตรกรุงเทพมหานครนั้นเป็นพันธบัตรของรัฐบาล
ประเภทหนึ่งได้หรือไม่ เพราะเมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
พ.ศ. 2535 แล้วจะไม่พบคำนิยามของคำว่า "พันธบัตรรัฐบาล" หรือ "รัฐบาล" เอาไว้ว่าให้หมาย
ความถึงหน่วยงานในระดับใด แต่เมื่อพิจารณาจากลักษณะของหลักทรัพย์ที่ได้รับการยกเว้นไม่
ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชน จะเห็นได้ว่าเป็นการยก
เว้นให้เฉพาะหลักทรัพย์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือกระทรวงการคลังเป็นผู้รับภาระที่จะชำระ
หนี้คืนตามเงื่อนไขที่กำหนดในหลักทรัพย์แต่ละชนิด ไม่รวมไปถึงพันธบัตรที่หน่วยงานของรัฐ ส่วน
ราชการ หรือรัฐวิสาหกิจอื่น ๆ เป็นผู้ออกโดยที่กระทรวงการคลังมิได้ค้ำประกัน

เมื่อพิจารณาประกอบกับลักษณะของรัฐบาลเปรียบเทียบกับองค์การปกครอง
ส่วนท้องถิ่น จะพบว่ารัฐบาลนั้นมิได้มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ซึ่งหน่วยงานที่จะสามารถ
ออกนี้ผูกพันรัฐบาลได้ตามกฎหมายนั้นหมายความว่าเฉพาะกระทรวงการคลังเท่านั้น ส่วนองค์การ
ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นซึ่งรวมถึงกรุงเทพมหานครนั้น ย่อมมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายจัด
ตั้งและสามารถดำเนินการก่อนนี้ผูกพันตนเองได้ภายใต้เงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายจัดตั้งขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะกำหนดไว้

ด้วยเหตุนี้ หากกล่าวโดยสรุปว่า แม้การออกพันธบัตรกรุงเทพมหานครจะ
สามารถกระทำได้อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายปัจจุบัน แต่การจะนำพันธบัตรกรุงเทพมหานครออก
จำหน่ายแก่ประชาชนเป็นการทั่วไปย่อมต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ
หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 โดยถือว่ากรุงเทพมหานครมีฐานะเป็นเจ้าของหลัก
ทรัพย์ตามความในมาตรา 65 เว้นแต่จะเป็นการออกพันธบัตรโดยกระทรวงการคลังเป็นผู้ค้ำ
ประกัน หรือเป็นการนำพันธบัตรกรุงเทพมหานครออกจำหน่ายเป็นการเฉพาะเจาะจง (Private
Placement)

2.7.4 เมืองพิทยา

พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการเมืองพิทยา พ.ศ. 2542 มาตรา 89 บัญญัติให้เมืองพิทยาอาจมีรายได้จากจำหน่ายพันธบัตรเมื่อได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงการคลังร่วมกัน และตราเป็นข้อบัญญัติแล้ว

(ประเด็นทางกฎหมายเกี่ยวกับการเสนอขายพันธบัตรเมืองพิทยาต่อประชาชนเป็นการทั่วไปนั้น เหมือนกับกรณีการเสนอขายพันธบัตรของกรุงเทพมหานคร)

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นเกี่ยวกับการค้าประกันพันธบัตรของเมืองพิทยาโดยกระทรวงการคลังเพิ่มเติม เนื่องจากตามพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังในการค้าประกัน พ.ศ. 2510 ได้ให้อำนาจแก่กระทรวงการคลังในการค้าประกันหนี้ของส่วนราชการ หนี้ขององค์การของรัฐ หนี้ของบริษัทจำกัดที่เป็นรัฐวิสาหกิจ และหนี้ของสถาบันการเงินได้ด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ซึ่งในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดนิยามของคำว่า "ส่วนราชการ" ให้หมายถึง กระทรวง ทบวง กรม หรือทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบเท่า และให้หมายความรวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล และกรุงเทพมหานคร แต่ไม่ได้หมายความรวมถึง "เมือง พิทยา" ดังนั้น การที่จะเสนอขายพันธบัตรของเมืองพิทยาต่อประชาชนเป็นการทั่วไปด้วยการขอให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ค้าประกัน เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 จึงเป็นสิ่งที่ไม่น่าจะกระทำได้อย่างได้โครงสร้างของกฎหมายในปัจจุบัน

การตรากฎหมายเพื่อให้อำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล จะต้องคำนึงถึงรูปแบบและลักษณะของกฎหมายที่ใช้เป็นฐานอำนาจในการออกพันธบัตรของทั้งสององค์กรด้วย ว่าควรจะกระทำในลักษณะของพระราชบัญญัติให้อำนาจโดยทั่วไป ส่วนการออกพันธบัตรแต่ละครั้งให้กระทำเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นเฉพาะกรณีไป หรือเป็นพระราชบัญญัติให้อำนาจโดยทั่วไป และให้อำนาจท้องถิ่นออกกฎหมายท้องถิ่นให้อำนาจในการออกพันธบัตรแก่ตนเองเป็นการทั่วไป หรือเป็นพระราชบัญญัติที่ให้อำนาจท้องถิ่นออกพันธบัตรได้เป็นการเฉพาะกรณี (ซึ่งกรณีสุดท้ายนั้น ดูจะไม่เหมาะสมในทางปฏิบัติเนื่องจากการเสนอพระราชบัญญัติจะต้องใช้เวลานาน และต้องเป็นเรื่องราวรวมของประเทศ)

2.7.5 ปัญหาและข้อขัดข้องในการปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการก่อหนี้

ยังไม่มีเอกสารอ้างอิงชัดเจน แต่น่าจะเป็นเรื่องความพร้อมของบุคลากรและระบบ วิธีปฏิบัติ และการไม่เคยมีประสบการณ์ในการกู้มาก่อน รวมทั้งความไม่เข้าใจในระบบการนำเงินในอนาคตมาใช้ก่อนซึ่งแตกต่างจากระบบการอุดหนุนในอดีต

ในเรื่องความพร้อมของบุคลากรและระบบ เท่าที่ค้นคว้ามาได้ อาจจะไม่ใช่วิธีการก่อหนี้ก็ตาม แต่เป็นปัญหาและข้อขัดข้องในเรื่องการเงิน การคลัง และงบประมาณ ปรากฏในรายงานการวิจัยเรื่องปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ของสถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เมื่อปี 2540 โดยสามารถสรุปปัญหาการบริหารงานของ อบต. ในด้านการบริหารการคลังและงบประมาณที่น่าจะเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการก่อหนี้ได้ 6 ประการ ดังนี้

1. การขาดฐานข้อมูลที่สมบูรณ์ในการประมาณการรายรับ และร่างงบประมาณรายจ่าย อบต. ทำให้ไม่อาจคาดการณ์หรือพยากรณ์ในเรื่องการบริหารการจัดเก็บรายได้ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด
2. โครงการพัฒนาส่วนใหญ่เป็นโครงการพื้นฐาน และไม่ค่อยมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนด้านอื่นๆ
3. การไม่เข้าใจกระบวนการจัดทำร่างข้อบังคับงบประมาณ และไม่มีการกำหนดสมัยประชุมเรื่องดังกล่าวไว้ชัดเจน ประกอบกับบุคลากรที่ทำหน้าที่ปลัด อบต. ยังขาดความชำนาญ ทำให้กระบวนการจัดทำร่างข้อบังคับงบประมาณล่าช้า
4. การไม่ค่อยให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาตำบล และความสับสนระหว่างแผนพัฒนาตำบล และแผนพัฒนา อบต.
5. การขาดการประสานงานในการก่อสร้างโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระหว่าง อบต. ที่มีพื้นที่ติดต่อกัน
6. การไม่ทราบแหล่งที่มาของเงินในบัญชีเงินฝากของ อบต.

สำหรับ ความไม่เข้าใจในระบบการนำเงินในอนาคตมาใช้ก่อนแล้วมีภาระผูกพันต้องชำระคืนนั้น อาจจะพิจารณาเปรียบเทียบได้จากแนวความคิดในการขยายฐานภาษีเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเองอย่างเพียงพอด้วยการเพิ่มขีดความสามารถในการจัดเก็บภาษี แต่มักจะมีผลกระทบต่อการเมืองในระดับท้องถิ่นและกระทบต่อความนิยมของคณะผู้บริหารขององค์กรนั้นๆ ซึ่งกำหนดนโยบายดังกล่าว ซึ่งประชาชนมองว่าเป็นการเพิ่มภาระให้กับประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ในขณะที่ตามระบบปัจจุบัน เมื่อรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี

น้อยหรือไม่เพียงพอ ก็มักจะได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาลกลางโดยไม่ต้องมีการตั้งงบชำระคืนในอนาคต ดังนั้น วัฒนธรรมการยอมรับแต่เงินอุดหนุนนี้เป็นอันตรายต่อความเป็นอิสระและความแข็งแกร่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป็นปัญหาต่อศักยภาพการพัฒนาต่อไป

2.8 สภาพและปัญหาของการรายงานฐานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.8.1 รายงานฐานะการคลังของไทยในปัจจุบัน

การจัดทำฐานะการคลังของรัฐบาลเป็นการแสดงถึงผลการดำเนินงานของรัฐบาล ซึ่งถือเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของระบบเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้เพราะภาครัฐเป็นภาคเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุด และมีการใช้ทรัพยากรของประเทศจำนวนมาก การดำเนินนโยบายใดๆ ของรัฐบาลจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม เนื่องจากภาครัฐสามารถดึงอุดหนุนทรัพยากรจากภาคเอกชนมาใช้เอง และสามารถที่จะกระจายทรัพยากรออกไปให้แก่ภาคเอกชน ดังนั้น กิจกรรมของรัฐ จึงกระทบต่ออุปสงค์โดยรวมของระบบการเงินของประเทศ โดยผ่านเครื่องมือทางการคลัง ได้แก่ การจัดเก็บรายได้ภาษีอากร การใช้จ่ายงบประมาณ และการกู้เงิน การจัดทำฐานะการคลังจึงมีความสำคัญในการวัดผลการดำเนินงานของรัฐบาล และการวิเคราะห์ผลกระทบของการดำเนินนโยบายการคลังของภาครัฐต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ในปัจจุบันรัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำรายงานฐานะการคลังที่แตกต่างกัน ดังนี้

(1) รัฐบาลมีรูปแบบการรายงานฐานะการคลังหลายรูปแบบที่สำคัญดังนี้

(1.1) ฐานะการคลังตามกฎหมายงบประมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำงบประมาณประจำปี ซึ่งเป็นการวางแผนการรับจ่ายเงินงบประมาณล่วงหน้า ประกอบด้วย การประมาณการรายได้ วงเงินงบประมาณที่รัฐบาลสามารถใช้จ่ายได้ และการกู้เงินในกรณีที่รัฐบาลจัดทำงบประมาณขาดดุล การจัดทำรายงานฐานะการคลังตามกฎหมายงบประมาณจะจัดทำปีละครั้งในการเสนอพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(1.2) ฐานะการคลังตามระบบงบประมาณ เป็นการบันทึกบัญชีของรัฐบาลตามเกณฑ์เงินสด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประโยชน์ในการบริหารเงินสดของรัฐบาล เพื่อให้รัฐบาลมีเงินสดเพียงพอในการใช้จ่ายและดำเนินงาน เนื่องจากในรายงานนี้จะบันทึกการรับและจ่ายเงินจากคลังในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งทำให้ทราบถึงระดับเงินคงคลังที่เหลืออยู่ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งว่ามีจำนวนเท่าใด การจัดทำรายงานฐานะการคลังตามระบบงบประมาณจะจัดทำเป็นรายเดือน

(1.3) ฐานะการคลังตามระบบบัญชีการคลัง (Treasury Account) เป็นการบันทึกบัญชีของรัฐบาลตามเกณฑ์เงินสด เช่นเดียวกับฐานะการคลังตามระบบ

ประมาณ แต่มีข้อแตกต่างที่สำคัญ คือ รายรับตามระบบบัญชีการคลังจะไม่นับรวมรายรับจากการกู้ยืมเงิน และรายจ่ายตามระบบนี้ก็จะไม่นับรวมรายจ่ายชำระต้นเงินกู้ โดยจะย้ายทั้ง 2 รายการไปเป็นการชดเชยดุลการคลัง วัตถุประสงค์ในการจัดทำฐานะการคลังตามระบบบัญชีการคลัง คือ เพื่อให้เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์นโยบายการคลัง เนื่องจากการจัดทำฐานะการคลังตามระบบนี้รวบรวมข้อมูลการดำเนินงานของรัฐบาลเฉพาะที่มีการเบิกจ่ายเงินจากคลัง จึงทำให้ภาพการดำเนินงานของรัฐบาลไม่ครบถ้วน โดยมีการจัดทำรายงานเป็นรายเดือน

(1.4) ฐานะการคลังตามระบบ GFS (Government Finance Statistics) เป็นระบบสถิติการคลัง ซึ่งกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) กำหนดไว้เพื่อให้ประเทศสมาชิกจัดทำและรายงานในหนังสือสถิติ Government Finance Statistics ฉบับรายปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประโยชน์ในการวิเคราะห์นโยบายการคลังต่อระบบเศรษฐกิจ และเพื่อให้วิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างประเทศ สถิติการคลังตามระบบ GFS จะรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานกิจกรรมของรัฐบาลทั้งหมดที่เกิดขึ้น ทั้งที่มีการเบิกจ่ายเงินจากคลัง และเงินนอกงบประมาณที่หลุดจากระบบบัญชีของรัฐบาล จึงทำให้เห็นภาพการดำเนินงานของรัฐบาลที่สมบูรณ์ การจัดทำรายงานฐานะการคลังตามระบบ GFS จะจัดทำเป็นรายปี เพื่อส่งให้ IMF รวบรวมและเผยแพร่แก่ประเทศสมาชิกทั่วโลก

(2) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีการจัดรูปแบบการปกครองหลายรูปแบบที่แตกต่างกัน ได้แก่ เทศบาล สุขาภิบาล (ปัจจุบันได้ยกเลิกแล้ว) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเขตการปกครองพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา การจัดทำรายงานแสดงฐานะทางการเงินขององค์การปกครองแต่ละรูปแบบก็จะมีรายละเอียดที่แตกต่างกัน และมีการจัดทำรายงานเพื่อเผยแพร่ปีละครั้ง ซึ่งกรมการปกครองจะทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลของเทศบาล สุขาภิบาล อบจ. และ อบต. ทุกแห่ง รวมทั้งเมืองพัทยา โดยเก็บรวบรวมสถิติการการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณ ซึ่งได้เผยแพร่ข้อมูลเป็นประจำทุกปี ส่วนกรุงเทพมหานครได้จัดเผยแพร่ข้อมูลทางการเงินและการรับจ่ายเงินของตนเอง โดยมีรายละเอียดของรายงาน ดังนี้

(2.1) กรุงเทพมหานคร มีการจัดทำรายงานทางการเงินหลายรูปแบบ ดังนี้

(1) ฐานะการคลังตามกฎหมายงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นการวางแผนการให้จ่ายเงินล่วงหน้า โดยกำหนดเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

กรุงเทพมหานคร ได้จัดทำเอกสารงบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ เพื่อเสนอของ
งบประมาณต่อสภากรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยข้อมูลประมาณการรายรับ และการกำหนดวง
เงินงบประมาณเพื่อให้จ่ายประจำปี โดยทั่วไปในการกำหนดวงเงินงบประมาณจะยึดวงเงินจาก
การประมาณการรายรับเป็นหลัก โดยมีรายละเอียดการประมาณการรายรับจำแนกตามประเภท
รายได้ และงบประมาณรายจ่ายจำแนกตามแผนงาน จำแนกตามลักษณะงาน จำแนกตาม
หมวดรายจ่าย และจำแนกตามหน่วยงาน (รายละเอียดตามตารางที่ 6 และ 7)

(2) รายงานการรับ-จ่ายเงินประจำปีงบประมาณของกรุงเทพมหานคร
ซึ่งเป็นข้อมูลการรับ-จ่ายเงินจริงตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ได้กำหนดไว้ โดยยึด
หลักเกณฑ์การลงบัญชีตามเกณฑ์เงินสด ซึ่งได้พิมพ์เผยแพร่ข้อมูลเป็นการทั่วไป และได้เสนอให้
สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินรับรองความถูกต้อง ประกอบด้วยข้อมูล ดังนี้

(2.1) ฐานการคลังตามระบบงบประมาณ หรือรายงานการ
รับ-จ่ายเงินงบประมาณรายจ่าย เป็นการแสดงข้อมูลจริงของรายรับรวม รายจ่ายรวม และดุล
การรับ-จ่ายเงิน หรือดุลงบประมาณเท่านั้น ซึ่งเป็นส่วนต่างของรายรับรวมและรายจ่ายรวม ราย
รับรวมในที่นี้จะแยกเป็น รายได้ประจำและรายได้พิเศษ สำหรับรายจ่ายแยกเป็นรายจ่ายรวม
ตามงบประมาณปีปัจจุบัน และรายจ่ายตามงบประมาณปีก่อน รายจ่ายตามงบประมาณปี
ปัจจุบันประกอบไปด้วยรายจ่ายประจำและรายจ่ายพิเศษ ส่วนรายจ่ายตามงบประมาณปีก่อน
เป็นรายจ่ายจากเงินกู้ไว้เบิกเหลื่อมปีแยกเป็นปีงบประมาณต่างๆ นอกจากนั้นแล้วในรายงานยัง
แสดงให้เห็นถึงดุลของงบประมาณรายจ่ายปีปัจจุบัน ซึ่งเป็นผลต่างของรายรับรวม และรายจ่าย
ตามงบประมาณปีปัจจุบัน รวมทั้งเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างประมาณการและการรับ-จ่ายจริง ซึ่ง
รวมถึงเงินกู้ไว้เบิกเหลื่อมปีด้วย (รายละเอียดตามตารางที่ 8)

(2.2) รายงานสรุปเงินรายรับตามงบประมาณรายจ่าย เป็นราย
ได้จริงที่กรุงเทพมหานครได้รับในแต่ละปีงบประมาณ โดยจัดเก็บเองตามที่กฎหมายกำหนด หรือ
ส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้องจัดเก็บแล้วโอนทั้งหมดหรือจัดสรรบางส่วนให้กรุงเทพมหานครตามที่
กฎหมายกำหนดไว้ รายรับจำแนกตามประเภทรายรับประกอบด้วยรายได้ประจำและรายได้พิเศษ
รายได้ประจำ ได้แก่ ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับ และค่าบริการ รายได้
จากทรัพย์สิน รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ และรายได้เบ็ดเตล็ด ส่วนรายได้พิเศษ
ได้แก่ เงินสะสมจ่ายขาดเป็นรายรับจากเงินสะสม¹ (เทียบเท่ากับเงินคงคลังของรัฐบาล) ซึ่งนำ
มาใช้จ่ายโดยไม่ต้องขอใช้คืนในภายหลัง นอกจากนั้นยังมีรายงานรายละเอียดเงินรายรับของ

¹ เงินสะสม เป็นเงินที่เหลือจ่ายจากเงินรับจริงตามงบประมาณรายจ่ายเมื่อสิ้นปีงบประมาณ สะสมเป็นเงินคง
คลังของกรุงเทพมหานคร เพื่อสำรองจ่ายในกรณีฉุกเฉิน

กรุงเทพมหานคร โดยแยกเป็นรายละเอียดของภาษีอากรที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บเอง และส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้ รวมทั้งรายละเอียดของรายรับประเภทต่างๆ และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจที่ได้รับจากรัฐบาลแยกตามแผนงานและงบกลางด้วย (รายละเอียดตามตารางที่ 9)

(2.3) รายงานสรุปเงินรายจ่ายตามงบประมาณรายจ่าย เป็นรายจ่ายจริงที่กรุงเทพมหานครได้รับอนุมัติให้ใช้จ่ายได้ตามกฎหมาย รายจ่ายจำแนกได้ 3 ลักษณะ คือ จำแนกตามงบกลางและหน่วยงาน จำแนกตามหมวดรายจ่ายและจำแนกตามแผนงาน

(2.3.1) รายจ่ายจริงจำแนกตามงบกลางและหน่วยงานแยกเป็นรายจ่ายประจำและรายจ่ายพิเศษเปรียบเทียบกับงบประมาณรายจ่ายของหน่วยงานในสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ งบกลาง สำนักเลขาธิการสภากรุงเทพมหานคร สำนักงานเลขานุการ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร สำนักผู้ตรวจราชการกรุงเทพมหานคร สำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร สำนักการแพทย์ สำนักอนามัย สำนักการศึกษา สำนักการโยธา สำนักการระบายน้ำ สำนักรักษาความสะอาด สำนักสวัสดิการสังคม สำนักการคลัง สำนักเทศกิจ สำนักพัฒนาชุมชน สำนักการจราจรและขนส่ง สำนักสิ่งแวดล้อม และสำนักงานเขตทุกแห่ง (รายละเอียดตามตารางที่ 10)

(2.3.2) รายจ่ายจริงจำแนกตามหมวดรายจ่าย ประกอบด้วย รายจ่ายประจำ และรายจ่ายพิเศษ รายจ่ายประจำเป็นรายจ่ายที่กรุงเทพมหานครใช้จ่ายเป็นประจำ ได้แก่ งบกลาง เงินเดือนและค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ ค่าสาธารณูปโภค ค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง เงินอุดหนุน และรายจ่ายอื่น ส่วนรายจ่ายพิเศษเป็นรายจ่ายจากเงินระดมจ่ายขาด และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจการ ซึ่งได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลให้ใช้จ่ายในโครงการเพื่อพัฒนา เช่น โครงการโครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น โดยแยกรายจ่ายพิเศษตามหมวดรายจ่าย ได้แก่ งบกลาง ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ ค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง เงินอุดหนุน และรายจ่ายอื่น (รายละเอียดตามตารางที่ 11)

(2.3.3) รายจ่ายจริงจำแนกตามแผนงาน 7 แผนงาน ได้แก่ ด้านการโยธาและระบบจราจร ด้านการระบายน้ำและน้ำบาดาลเสีย ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ด้านการสาธารณสุข ด้านการพัฒนาและบริการสังคม และด้านการศึกษา โดยในแต่ละแผนงานจะประกอบด้วยแผนงานย่อย นอกจากนั้น รายจ่ายตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ยังมีการเบิกจ่ายเงินที่ได้รับอุดหนุนเฉพาะกิจจากรัฐบาลมาดำเนินการจำแนกตามแผนงานและงบกลาง และมีรายงาน

รายละเอียดเงิน รายจ่ายตามงบประมาณรายจ่ายเปรียบเทียบกับงบประมาณรายจ่ายจำแนกตามหน่วยงาน และแผนงาน (รายละเอียดตามตารางที่ 12)

(2.4) รายงานสรุปเงินรายจ่ายจากเงินกันไว้เบิกเหลือในปี

จำแนกตามงบกลางและหน่วยงานโดยแยกเป็นรายจ่ายประจำและรายจ่ายพิเศษเปรียบเทียบกับเงินกันไว้เบิกเหลือมีบทบาทของหน่วยงานในสังกัด และแยกเป็นรายปีงบประมาณที่กันเงินไว้ (รายละเอียดตามตารางที่ 13)

(2.5) งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินสะสมกรุงเทพมหานคร

เป็นการแสดงให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวของเงินสะสมของกรุงเทพมหานครว่ามีรายการใดบ้างทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของเงินสะสมในระหว่างปีงบประมาณ ซึ่งกระทบต่อยอดเงินสะสมต้นปีงบประมาณเปลี่ยนแปลงไปเท่าไร และทำให้ทราบถึงยอดเงินสะสมปลายปีงบประมาณ (รายละเอียดตามตารางที่ 14)

(3) งบเงินภายใน-รายจ่ายของกรุงเทพมหานคร ซึ่งจัดทำเผยแพร่

ข้อมูลในเอกสารงบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ และรายงานการรับ-จ่ายเงินประจำปีงบประมาณของกรุงเทพมหานคร เป็นการบันทึกบัญชีตามเกณฑ์เงินสด ประกอบด้วยการรับจ่ายเงินตามงบประมาณ และการรับจ่ายเงินนอกงบประมาณ โดยแบ่งบัญชีออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านรายรับและด้านรายจ่าย ด้านรายรับประกอบด้วยเงินคงเหลือต้นงวด ได้แก่ เงินสดและเงินฝาก รายรับตามงบประมาณ ได้แก่ รายได้ประจำและรายได้พิเศษซึ่งหมายถึงรายจ่ายจากเงินสะสมจ่ายขาด รายรับจากเงินอุดหนุนจากรัฐบาลซึ่งไม่ได้กำหนดไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปี และเงินนอกงบประมาณอื่นๆ ได้แก่ เงินเพื่อลืมหายครบกำหนด เงินยืมเงินสะสมเป็นเงินรองจ่ายและทดรองราชการ เงินรับฝากเงินยืมเงินสะสมเฉพาะโครงการ เงินทดรองราชการ เงินยืมใช้ในราชการ เงินรับฝาก และเช็ดขีดซื้อ เมื่อรวมรายการทางด้านรายรับทั้งหมด จะได้รายรับรวมจำนวนหนึ่ง

ในทำนองเดียวกันด้านรายจ่ายประกอบด้วย รายจ่ายตามงบ

ประมาณปีปัจจุบัน ตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายปี ได้แก่ รายจ่ายประจำและรายจ่ายพิเศษซึ่งหมายถึงรายจ่ายจากเงินสะสมจ่ายขาด รายจ่ายจากเงินอุดหนุนจากรัฐบาลซึ่งไม่ได้กำหนดไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เงินกันเลื่อนขึ้นเงินเดือนและค่าจ้างประจำ เงินเพื่อลืมหายครบกำหนด รายจ่ายตามงบประมาณปีก่อน และเงินนอกงบประมาณอื่นๆ ได้แก่ เงินยืมเงินสะสม เป็นเงินรองจ่ายและทดรองราชการ เงินรับฝากเงินยืมเงินสะสมเฉพาะโครงการ เงินทดรองราชการ เงินยืมใช้ในราชการ เงินรับฝากและเช็ดขีดซื้อ เมื่อรวมรายจ่ายดังกล่าวเข้ากับเงินคงเหลือปลายงวด จะได้ยอดรวมด้านรายจ่ายจำนวนหนึ่ง ซึ่งจะต้องเท่ากับยอดรายรับรวมพอดี ซึ่งอาจจะเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

เงินคงเหลือต้นงวด + รายรับ = รายจ่าย + เงินคงเหลือปลายงวด
นอกจากนั้นแล้ว กรุงเทพมหานคร ยังมีการจัดทำรายงานการรับจ่ายเงินนอกงบประมาณ ซึ่งไม่ใช่
เงินของกรุงเทพมหานครเอง เพื่อให้ประโยชน์ภายในหน่วยงานด้วย (รายละเอียดตามตารางที่ 15)

(4) งบดุล กรุงเทพมหานครยังจัดทำงบดุลหรืองบแสดงฐานะการเงิน
ณ เวลานั้น ซึ่งเป็นการแสดงยอดสินทรัพย์เฉพาะเงินสดและลูกหนี้ ได้แก่ เงินฝากธนาคาร
เงินยืมเงินสะสมเป็นเงินรองจ่ายและทดรองราชการ และเงินทดรองราชการ โดยไม่บันทึก
สินทรัพย์ทุนถาวร ในระบบบัญชีแต่ลงทะเบียนคุมพัสดุไว้ (ทะเบียนครุภัณฑ์และทะเบียน
อสังหาริมทรัพย์) ตามราคาทุนที่ซื้อหรือได้มา โดยไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคา ส่วนยอดหนี้สิน
และเงินสะสม ได้แก่ เงินรับฝากจากหน่วยงานต่างๆ เงินรับฝากเงินยืมเงินสะสม เงินเหลือจ่าย
สำรองเงินกันไว้จ่ายปีก่อน เงินอุดหนุนจากรัฐบาล และเงินสะสม ที่ตามมา กรุงเทพมหานคร
เคยส่งงบแสดงฐานะการเงินให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเพื่อตรวจสอบ (ส่ง) แต่เนื่องจาก
ส่ง ไม่ได้ รับรองความถูกต้องให้กรุงเทพมหานคร จึงจัดทำงบดังกล่าวเพื่อให้ประโยชน์ภายใน
หน่วยงาน ไม่ได้เผยแพร่เป็นการทั่วไป นอกจากนั้นแล้ว กรุงเทพมหานครยังมีการจัดทำงบ
สะสมและงบทรัพย์สิน งบเงินสะสมแสดงยอดเงินสะสมต้นปีงบประมาณ เมื่อรวมกับการรับจ่าย
เงินตามข้อบัญญัติถึงประมาณรายจ่ายประจำปีในระหว่างปี และการกันไว้จ่ายจะได้ยอดเงิน
สะสมปลายปีงบประมาณ ส่วนงบทรัพย์สินแสดงรายการทรัพย์สินประเภทต่างๆ ได้แก่
อสังหาริมทรัพย์ สิ่งหาทรัพย์สิน ทรัพย์สินอื่นๆ ทรัพย์สินของสำนักงานต่างๆ โดยแสดงยอดสิน
ทรัพย์ต้นปีงบประมาณ เมื่อรวมกับการรับเพิ่มและการจำหน่ายจากปีระหว่างปี จะได้ยอดสิน
ทรัพย์ปลายปีงบประมาณ (รายละเอียดตามตารางที่ 16)

(2.2) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นนอกเหนือจากกรุงเทพมหานคร
ได้แก่ เทศบาล สุขาภิบาล อบจ. และ อบต. ทุกแห่งทั่วประเทศ รวมทั้งเมืองพัทยา ได้มีการจัด
ทำงบแสดงฐานะการเงิน ประกอบด้วยงบบัญชีที่สำคัญ คือ งบดุลและงบแสดงผลการดำเนินงาน
หรือรายงานรับจ่ายเงินงบประมาณ ซึ่งอาจเรียกแตกต่างกันระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
ในแต่ละรูปแบบ โดยส่งรายงานดังกล่าวมาให้กรมการปกครองเพื่อรวบรวม จัดทำสถิติการคลัง
ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งปัจจุบันได้พิมพ์เผยแพร่เฉพาะสถิติของเทศบาลและเมือง
พัทยา โดยแยกเป็นตารางรายรับ (รายละเอียดตามตารางที่ 17) รายละเอียดของการจำแนก
ประเภทภาษีอากร (รายละเอียดตามตารางที่ 18) และตารางรายจ่าย (รายละเอียดตามตาราง
ที่ 19) นอกจากนั้นแล้ว องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังส่งรายงานให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน
เพื่อตรวจสอบเป็นประจำทุกปี รายละเอียดของงบแสดงฐานะการเงิน และรายงานที่องค์การ
ปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำขึ้น มีดังนี้

(1) เทศบาลนคร ซึ่งอยู่ในโครงการพัฒนาเมืองหลัก มีทั้งหมด 20

แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครสงขลา เทศบาลนครขอนแก่น เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลนคร
เชียงใหม่ เทศบาลนครนครราชสีมา เทศบาลนครนครสวรรค์ เทศบาลนครตรัง เทศบาลนคร
นครปฐม เทศบาลนครนครศรีธรรมราช เทศบาลนครนนทบุรี เทศบาลนครปากเกร็ด เทศบาล
นครพระนครศรีอยุธยา เทศบาลนครพิษณุโลก เทศบาลนครยะลา เทศบาลนครระยอง เทศบาล
นครลำปาง เทศบาลนครสมุทรปราการ เทศบาลนครสมุทรสาคร เทศบาลนครอุดรธานี และ
เทศบาลนครอุบลราชธานี มีการจัดทำงบการเงินและบัญชีประจำปี และรายงานรับจ่ายเงินเพื่อ
เผยแพร่เป็นการทั่วไปประกอบด้วยข้อมูล ดังนี้

(1.1) งบแสดงผลการดำเนินงาน เป็นการแสดงให้เห็นถึงการ
รับจ่ายเงินจริงของรายได้เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ค่าใช้จ่ายเพื่อการดำเนินงาน และผลการ
ดำเนินงานซึ่งเกิดจากรายได้ลบด้วยรายจ่ายตามงบประมาณที่กำหนดไว้ในเทศบัญญัติงบประมาณ
รายจ่ายประจำปี โดยมีรายละเอียดของรายได้ ได้แก่ รายได้ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม
ค่าปรับและค่าใบอนุญาต รายได้จากสาธารณูปโภค เงินอุดหนุนเพื่อบูรณะท้องถิ่น และกิจการ
อื่นทั่วไป เงินอุดหนุนเฉพาะกิจใช้ไป ดอกเบี้ยเงินฝาก รายได้เบ็ดเตล็ด และเงินได้อื่น ส่วนราย
จ่ายจะจำแนกตามแผนงาน ได้ 12 แผนงาน ได้แก่ แผนงานบริหาร แผนงานคลัง แผนงานป้อง
กันและบรรเทาสาธารณภัย แผนงานพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว แผนงานการศึกษา แผน
งานส่งเสริมสุขภาพ แผนงานการแพทย์ แผนงานขนานมือและสิ่งแวดล้อม แผนงานสวัสดิการและ
สังคม แผนงานวิชาการและแผนงาน แผนงานช่าง และแผนงานเทศพาณิชย์ (รายละเอียด
ตามตารางที่ 20)

นอกจากนั้นแล้ว งบแสดงผลการดำเนินงานยังมี
รายละเอียดการแยกประเภทรายจ่ายของแต่ละแผนงานตามหมวดรายจ่าย ได้แก่ เงินเดือนและ
ค่าจ้าง ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าสาธารณูปโภค ค่าวัสดุ เงินอุดหนุน รายจ่ายอื่น ดอกเบี้ยเงิน
กู้ยืม และรายจ่ายงบกลาง โดยมีรายละเอียดแยกหมวดรายจ่ายตามแผนงานย่อยให้เห็นชัดเจน

(1.2) งบดุล เป็นงบแสดงฐานะการเงิน ซึ่งแสดงยอดทรัพย์สิน
หนี้สินและกองทุนของเทศบาลนคร ยอดทรัพย์สินประกอบด้วย ทรัพย์สินถาวรในราคาทุน โดย
ไม่มีการหักค่าเสื่อมราคา ได้แก่ ที่ดิน อาคารและสิ่งก่อสร้าง เครื่องจักรและเครื่องมือ เครื่องตก
แต่งและติดตั้ง เครื่องใช้สำนักงาน และยานพาหนะ ทรัพย์สินหมุนเวียนสุทธิ ได้แก่ เงินสด
ลูกหนี้ รายได้และทรัพย์สินหมุนเวียนอื่นหักด้วยหนี้สินหมุนเวียนอื่น และทรัพย์สินอื่น ได้แก่ เงิน
ฝากกองทุนส่งเสริมเทศบาล และเงินฝากกระทรวงมหาดไทย ยอดหนี้สินของเทศบาลจะเป็น
การกู้ยืมเงินระยะยาวจากกองทุนส่งเสริมเทศบาล และยอดกองทุนประกอบด้วยเงินสะสมมีัด
ส่วนมากกว่าร้อยละ 50 ของเงินกองทุน รองลงมาเป็นเงินอุดหนุนเฉพาะกิจที่ได้รับจากจัดสรรจาก

รัฐบาล เงินช่วยเหลือเงินสะสมและทรัพย์สินรับบริจาค ทั้งนี้เทศบาลนครใช้หลักการลงบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง (Accrual basis) (รายละเอียดตามตารางที่ 21)

นอกจากนั้นแล้ว ยังมีรายละเอียดของบัญชีย่อย ซึ่งเป็นส่วนประกอบของทรัพย์สิน หนี้สินและทุน ในงบดุล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

บัญชีทรัพย์สินถาวรในราคาทุน เป็นการแสดงรายละเอียดของทรัพย์สินถาวรที่ปรากฏอยู่ในงบดุล โดยแยกออกเป็น 2 ประเภท ประเภทแรก คือ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ได้แก่ ที่ดิน อาคารและสิ่งก่อสร้าง ประเภทที่สอง คือ ครุภัณฑ์ ได้แก่ เครื่องจักรและเครื่องมือ เครื่องตกแต่งและติดตั้ง เครื่องใช้สำนักงาน ยานพาหนะ และโครงการระหว่างดำเนินการ โดยแสดงยอดทรัพย์สินยกมา (คั่นงวด) รวมกับทรัพย์สินรับเพิ่มในงวดนี้ หักด้วยการจำหน่ายบัญชีในงวดนี้จะได้ยอดทรัพย์สินยกไป (ปลายงวด)

บัญชีเงินสดในมือและเงินฝากธนาคาร จะเป็นรายละเอียดของจำนวนเงินสดที่อยู่ในมือและเงินฝากธนาคารต่างๆ ว่ามีอยู่จำนวนเท่าใด เป็นเงินฝากประเภทใด ลอสมทรัพย์สินหรือประจำ

บัญชีลูกหนี้รายได้ เป็นรายละเอียดของลูกหนี้ที่ค้างชำระค่าภาษีและประเภทใดว่ามีจำนวนเท่าใด เช่น ลูกหนี้ รายได้ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ลูกหนี้รายได้ภาษีบำรุงท้องที่ และลูกหนี้รายได้ภาษีป้าย

บัญชีทรัพย์สินหมุนเวียนอื่น ได้แก่ ลูกหนี้เงินยืมเงินสะสม ลูกหนี้ตามบัญชีคุมผู้ไม่ยื่นประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดิน

บัญชีหนี้สินหมุนเวียนอื่น ได้แก่ เงินรับฝากอื่น เงินกู้ยืมกองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล (กสท.) เงินสำรองเงินสะสม และเงินประกันสัญญา เป็นต้น

บัญชีทรัพย์สินอื่น ได้แก่ เงินฝาก กสท. และเงินฝากกระทรวงมหาดไทย (เงินทดแทนพนักงาน)

บัญชีหนี้สินอื่น ได้แก่ เงินทดแทนพนักงาน

บัญชีเงินกู้ยืมระยะยาว เป็นการกู้ยืมจาก กสท. โดยมีรายละเอียดของโครงการเงินกู้ วงเงินกู้ วัตถุประสงค์เงินกู้ และดอกเบี้ย จำนวนต้นเงินกู้ค้างชำระ

(2) เทศบาลเมือง มีการจัดทำรายงานงบแสดงฐานะทางการเงิน งบทรัพย์สิน งบหนี้สิน งบเงินสะสม งบเงินรับ-จ่าย รายงานสรุปรายรับจริง และบัญชีรายละเอียด รายงานสรุปรายจ่ายจริง และบัญชีรายละเอียด งบประมาณรายจ่ายเฉพาะการ และบัญชีรายละเอียด และบัญชีแยกประเภทอื่น ได้แก่ บัญชีเงินลูกหนี้-เจ้าหนี้ รายละเอียดลูกหนี้คงค้าง บัญชี

เงินฝากทั่วไป บัญชีรายละเอียดเงินยืมเงินสะสม และรายละเอียดเงินฝากมีดจำประกัน เป็นต้น โดยได้มีการจัดทำรายงานงบแสดงฐานะการเงินเพื่อเผยแพร่เป็นประจำปี รายละเอียด ของข้อมูล มีดังนี้

(2.1) รายงานสรุปรายรับจริง-รายจ่ายจริง เป็นการแสดงงบการดำเนินงานของเทศบาล ซึ่งประกอบด้วยการรับ-จ่ายจากงบประมาณทั่วไป และงบประมาณเฉพาะการ ซึ่งผลแตกต่างของรายรับจริง และรายจ่ายจริง คือ ดุลการดำเนินงานจากงบประมาณ ปีปัจจุบันตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี (รายละเอียดตามตารางที่ 22)

รายงานสรุปรายรับจริง แยกออกเป็นรายรับตามงบประมาณทั่วไปและงบประมาณเฉพาะการ รายรับตามงบประมาณทั่วไป ประกอบด้วย รายได้ และเงินได้อื่นๆ รายได้แยกเป็น 6 หมวด ได้แก่ หมวดภาษีอากร หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต หมวดรายได้จากทรัพย์สิน หมวดรายได้จากสาธารณูปโภคและเทศพาณิชย์ หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด และหมวดเงินอุดหนุน ส่วนเงินได้อื่นๆ เป็นรายรับจากเงินกู้และเงินสะสมจ่ายขาด

ส่วนรายรับตามงบประมาณเฉพาะการประกอบด้วย งบประมาณเฉพาะการของกิจการประปา และสถานขนานูบาล โดยแยกเป็นรายได้และเงินได้ขึ้น ซึ่งในรายงานมีการเปรียบเทียบระหว่างประมาณการและรายรับจริงด้วย นอกจากนี้ ยังมีบัญชีรายละเอียดงบประมาณทั่วไปและงบประมาณเฉพาะการแยกการย่อยให้เห็นชัดเจน พร้อมทั้งเปรียบเทียบประมาณการและรายรับจริงด้วย

รายงานสรุปรายจ่ายจริง แยกออกเป็นรายจ่ายตามงบประมาณทั่วไปและงบประมาณเฉพาะการ รายจ่ายตามงบประมาณทั่วไปได้มีการจำแนกได้ 2 ลักษณะคือ จำแนกตามประเภทและหมวดรายจ่าย และจำแนกตามแผนงาน สำหรับในรายงานสรุปรายจ่ายจริงตามงบประมาณทั่วไปใช้ในการจำแนกตามประเภทและหมวดรายจ่าย ดังนี้

รายจ่ายงบกลาง ได้แก่ ค่าเช่ารถที่เงินกู้ และดอกเบี้ย รายจ่ายตามข้อผูกพัน เงินตัวรองจ่าย และเงินช่วยเหลือเฉพาะการ

รายจ่ายของหน่วยงาน แยกออกเป็นรายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุนรายจ่ายประจำ ได้แก่ หมวดเงินเดือน และค่าจ้างประจำ หมวดค่าจ้างชั่วคราว หมวดค่าตอบแทนให้ล้อยวิไลศ หมวดค่าสาธารณูปโภค หมวดเงินอุดหนุน และหมวดรายจ่ายอื่น รายจ่ายลงทุน ได้แก่ หมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ซึ่งการจำแนกตามหมวดรายจ่ายของเทศบาลมีลักษณะเช่นเดียวกับของรัฐบาล

รายจ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ แยกเป็นรายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุน โดยมีการจัดหมวดรายจ่ายเช่นเดียวกับรายจ่ายของหน่วยงาน

- รายจ่ายจากเงินอุดหนุนเพื่อภาระหน้าที่อื่นและกิจกรรมอื่นทั่วไป แยกเป็นรายจ่ายประจำและลงทุน โดยมีการจัดหมวดรายจ่ายเช่นเดียวกับรายจ่ายของหน่วยงาน

- รายจ่ายจากเงินอุดหนุน ค.ส. แยกเป็นรายจ่ายประจำและลงทุน โดยมีการจัดหมวดรายจ่ายเช่นเดียวกับรายจ่ายของหน่วยงาน

- รายจ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจกรรมพิเศษ แยกเป็นรายจ่ายประจำและลงทุน โดยมีการจัดหมวดรายจ่ายเช่นเดียวกับรายจ่ายของหน่วยงาน

- รายจ่ายจากเงินสะสมจ่ายขาด แยกเป็นรายจ่ายประจำและลงทุน โดยมีการจัดหมวดรายจ่ายเช่นเดียวกับรายจ่ายของหน่วยงาน

(รายละเอียดตามตารางที่ 22)

ส่วนรายจ่ายจริงจำแนกตามแผนงาน ได้แก่ แผนงานบริหาร แผนงานคลัง แผนงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แผนงานพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว แผนงานการศึกษา แผนงานสาธารณสุขภิบาล แผนงานการแพทย์ แผนงานอนามัยและสิ่งแวดล้อม แผนงานสวัสดิการและสังคม แผนงานวิชาการและแผนงาน แผนงานช่าง และแผนงานเทศพาณิชย์ โดยมีการจัดทำข้อมูลรายจ่ายจริงตามแผนงานในรายละเอียดและหมวดรายจ่ายในรายงานเดียวกัน (รายละเอียดตามตารางที่ 23)

สำหรับรายจ่ายจริงตามงบประมาณเฉพาะการ ได้แยกเป็นงบประมาณเฉพาะการของกิจการประจำและสถานประกอบการ โดยแยกเป็นประเภทและหมวดรายจ่ายเช่นเดียวกับรายจ่ายงบประมาณทั่วไป (รายละเอียดตามตารางที่ 22)

(2.2) งบดุล เป็นงบแสดงฐานะทางการเงินของเทศบาล ซึ่งแสดงยอดทรัพย์สิน หนี้สินและเงินสะสม ยอดทรัพย์สิน แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนแรกเป็นสินทรัพย์ทุนถาวรประกอบด้วยหุ้นทรัพย์สินต่างๆ ตามงบทรัพย์สิน และหุ้นในโรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น รวมทั้งภาระผูกพันของเทศบาล ในส่วนนี้จะมิยอดเท่ากับส่วนแรกของหนี้สินและเงินสะสม ซึ่งแสดงยอดทุนทรัพย์สินและหุ้นในโรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเงินกู้ตามงบหนี้สิน ส่วนที่สองเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน ประกอบด้วย เงินยืมเงินทดรองจ่ายและเงินสะสม เงินฝากกองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล เงินอุดหนุนเฉพาะกิจฝากจังหวัดและค้างจ่าย บัญชีลูกหนี้ และเงินคงเหลือซึ่งเป็นเงินสดและเงินฝากสำหรับยอดหนี้สิน และเงินสะสม แบ่งออกเป็น 2 ส่วนเช่นเดียวกับทางด้านทรัพย์สิน คือ ส่วนแรกเป็นทุนจากทรัพย์สินและหุ้นโรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น ซึ่งเท่ากับทรัพย์สินทุนถาวร รวมทั้งภาระผูกพันของเทศบาล ส่วนที่สองเป็นหนี้สินและเงินสะสมอื่น ได้แก่ เงินฝากค่า

ใช้จ่ายจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ 5% เงินมัดจำประกันสัญญา เงินฝากอุดหนุนเฉพาะกิจ เงินฝากโครงการมาตรการฯ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ เงินอุดหนุนเฉพาะกิจกันไว้จ่าย เงินฝากทั่วไป และเงินสะสมคงเหลือ (รายละเอียดตามตารางที่ 24)

ในส่วนงบทรัพย์สิน ซึ่งเป็นการแสดงรายละเอียดของทรัพย์สินทุนถาวรที่ปรากฏในงบดุล ประกอบด้วยอสังหาริมทรัพย์และสิ่งทาสงเคราะห์ โดยมีรายละเอียดของอสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ ที่ดิน สำนักงาน-ที่ทำการ-ศูนย์บริหารงาน สถานศึกษา การพาณิชย์ ที่อยู่อาศัย สาธารณะ โบราณสถาน-ศิลปสถาน-อนุสาวรีย์และสาธารณูปโภค ส่วนสิ่งทาสงเคราะห์ ได้แก่ ยานพาหนะและขนส่ง ของใช้สำนักงาน โยธา คนตรี วิทยาศาสตร์หรือการแพทย์ กีฬางานบ้าน งานครัว และการเกษตร ในการบันทึกทรัพย์สินเหล่านี้จะบันทึกในราคาทุนที่ซื้อมาหรือได้มา และไม่มีการหักค่าเสื่อมราคา (รายละเอียดตามตารางที่ 25)

ส่วนงบหนี้สินเป็นการแสดงรายละเอียดของหนี้สินเทศบาลที่มีอยู่โดยเป็นการกู้เงินจากกองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล เพื่อใช้ในการปรับปรุงและขยายกิจการประปา หรือเป็นเงินทุนหมุนเวียนกิจการสาธารณูปโภค เป็นต้น (รายละเอียดตามตารางที่ 26)

สำหรับงบเงินสะสมเป็นรายละเอียดของเงินสะสมที่ปรากฏในงบดุล โดยแสดงถึงการเคลื่อนไหวของเงินสะสมระหว่างงวดว่ามีจำนวนเท่าไรจากรายการอะไร ซึ่งมีผลให้เงินสะสมต้นงวดเพิ่มขึ้นหรือลด เทียบเป็นเงินสะสมปลายงวดเท่าไร ปัจจุบันที่มีผลกระทบต่องบเงินสะสม ได้แก่ การรับจริง-จ่ายจริง ตามเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และการรับและจ่ายเงินขึ้นระหว่างงวด (รายละเอียดตามตารางที่ 27)

(2.3) งบเงินรับ-จ่าย คือ งบแสดงการรับจ่ายเงินงบประมาณทั่วไป โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านรายรับ และด้านรายจ่าย ด้านรายรับ ประกอบด้วย เงินคงเหลือต้นงวด ได้แก่ เงินสดและเงินฝาก รายรับจริงตามงบประมาณทั่วไป และเงินลูกหนี้-เจ้าหนี้ที่สำคัญ ได้แก่ เงินยืม และเงินฝากประเภทต่างๆ เมื่อรวมรายการเหล่านี้เข้าด้วยกันจะได้ผลรวมทางด้านรายรับ ส่วนด้านรายจ่าย ประกอบด้วย รายจ่ายจริง เงินลูกหนี้-เจ้าหนี้ ซึ่งมีรายละเอียดเช่นเดียวกับด้านรายรับ และเงินคงเหลือปลายงวด เมื่อรวมรายการเหล่านี้เข้าด้วยกันจะได้ผลรวมทางด้านรายจ่าย ซึ่งจะเท่ากับด้านรายรับพอดี (รายละเอียดตามตารางที่ 28)

ตามที่ได้กล่าวแล้วว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร มีรูปแบบการจัดทำงบประมาณและรายงานผลการดำเนินงานที่แตกต่างกัน ทำให้กรมการปกครองได้จัดวางรูปแบบและระบบงบประมาณใหม่ เพื่อให้เป็นมาตรฐานและระบบเดียวกัน โดยอาศัยอำนาจตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์การปกครองส่วน

ท้องถิ่นแห่ง พ.ศ. 2541 ข้อ 8 โดยจะเริ่มใช้ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายตั้งแต่ปีงบประมาณ 2544 เป็นต้นไป รวมทั้งได้ออกระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการบันทึกบัญชีการจัดทำทะเบียน และรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติการ บันทึกบัญชีและการรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยกเว้น กรุงเทพมหานคร เป็นมาตรฐานและรูปแบบเดียวกัน โดยจะเริ่มใช้ในปีงบประมาณ 2544 เป็นต้นไป ซึ่งในระเบียบ ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำรายงานต่าง ๆ เสนอหัวหน้าฝ่ายบริหารราชการ ส่วนท้องถิ่น เป็นประจำทุกเดือน ดังนี้

- (1) รายงานรับ – จ่ายเงินสด
- (2) รายงานกระแสเงินสด
- (3) งบทดลอง
- (4) รายงานงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร
- (5) กระดาษทำการกระทบยอดรายจ่ายตามงบประมาณ (จ่ายจากรายรับ)
- (6) กระดาษทำการกระทบยอดรายจ่าย (จ่ายจากเงินสะสม)
- (7) กระดาษทำการกระทบยอดงบประมาณคงเหลือ
- (8) กระดาษทำการกระทบยอดการโอนงบประมาณรายจ่าย

ให้จัดทำงบแสดงฐานะการเงินและรายงานต่าง ๆ ประจำทุก 4 เดือนเพื่อแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินเสนอหัวหน้าฝ่ายบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ดังนี้

- (1) งบแสดงฐานะการเงิน
- (2) งบทรัพย์สิน
- (3) งบหนี้สิน
- (4) งบเงินสะสม
- (5) รายละเอียดลูกหนี้ (กค.2)
- (6) รายงานรายจ่ายในการดำเนินงานที่จ่ายจากเงินรายรับตามแผนงาน
- (7) รายงานรายจ่ายในการดำเนินงานที่จ่ายจากเงินรายรับตามแผนงานรวม
- (8) รายงานรายจ่ายในการดำเนินงานจ่ายจากเงินสะสม
- (9) งบแสดงผลการดำเนินงานจ่ายจากรายรับ
- (10) งบแสดงผลการดำเนินงานรวมจ่ายจากรายรับและเงินสะสม
- (11) รายงานรายจ่ายที่ได้รับอนุมัติให้จ่ายจากเงินสะสม

จากระเบียบรอกกรมการปกครองดังกล่าวจะทำให้ได้รายละเอียดของการจัดแยกประเภทรายรับและรายจ่าย ดังนี้

(1) การจำแนกประเภทรายรับ ดังนี้

(1.1) รายได้จัดเก็บเอง ได้แก่

- หมวดภาษีอากร ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ภาษรรอค่าสัตว์ ภาษีบำรุง อบจ. จากสถานค้าปลีกยาสูบ และภาษีบำรุง อบจ. จากสถานค้าปลีกน้ำมัน หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต

- หมวดรายได้จากทรัพย์สิน ได้แก่ ค่าเช่าที่ดิน ค่าเช่าหรือค่าบริการสถานที่ ค่าดอกเบี้ย และเงินปันผล

- หมวดรายได้จากสาธารณูปโภค และการพาณิชย์ ได้แก่ เงินช่วยเหลือท้องถิ่นจากกิจการเฉพาะการ เงินสะสมจากการโอนกิจการสาธารณูปโภค หรือการพาณิชย์ และรายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์

- หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด ได้แก่ เงินที่มีผู้ยืมคืน ค่าขายแบบแปลน ค่าเขียนแบบแปลน ค่าจำหน่ายแบบพิมพ์และคำร้อง ค่ารับของเก่าและถ่ายเอกสาร ค่าสมัครสมาชิกของสมุด รายได้เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ ฯลฯ

- รายได้จากทุน ได้แก่ ค่าขายทอดตลาดทรัพย์สิน

(1.2) รายได้ที่รัฐบาลเก็บแล้วจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ได้แก่ ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อน ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีบำรุง อบจ. จากภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร 5% ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต ภาษีการพนัน แลคมียาสูบ ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมป่าไม้ ค่าภาคหลวงแร่ ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดิน อาคาร ประทานบัตรและอนุญาตประมง ค่าธรรมเนียมกสิภัณฑ์ ค่าธรรมเนียมน้ำบาดาลและใช้น้ำบาดาล ค่าธรรมเนียมสนามบิน

(1.3) รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- หมวดเงินอุดหนุนทั่วไป ได้แก่ เงินอุดหนุนเพื่อการบูรณะท้องถิ่นและกิจการอื่นทั่วไป

- หมวดเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ได้แก่ เงินอุดหนุนด้านการศึกษาอุดหนุนเฉพาะกิจจากกรมการปกครอง กระทรวงวิทยาศาสตร์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การเคหะแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข กรมโยธาธิการ และสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท

(2) การจำแนกประเภทรายจ่าย จำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

(2.1) จำแนกตามแผนงาน แยกเป็น ด้าน แผนงาน งานและงานย่อย/
กิจกรรมที่ปฏิบัติ ได้แก่

- ด้านบริหารงานทั่วไป
  - แผนงานบริหารงานทั่วไป
  - แผนงานการรักษาความสงบภายใน
- ด้านบริการชุมชนและสังคม
  - แผนการศึกษา
  - แผนงานสาธารณสุข
  - แผนงานสังคมสงเคราะห์
  - แผนงานเคหะและชุมชน
  - แผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
  - แผนงานการศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการ
- ด้านการเศรษฐกิจ
  - แผนงานอุตสาหกรรมและการโยธา
  - แผนงานการเกษตร
  - แผนงานการพาณิชย์
- ด้านการดำเนินงานอื่น
  - งบกลาง ได้แก่ การชำระหนี้เงินกู้และดอกเบี้ยรายจ่าย

ตามข้อผูกพัน เงินสำรองจ่ายและเงินช่วยเหลืองบเฉพาะการ

(2.2) จำแนกตามหมวดรายจ่ายในงานหรือโครงการตามแผนงาน
จำแนกออกเป็น 7 หมวด และรายจ่ายงบกลาง

- หมวดเงินเดือนและค่าจ้าง ได้แก่ เงินเดือน เงินเบี้ยกันตาร
เงินเพิ่มต่าง ๆ เงินประจำตำแหน่ง ค่าจ้างประจำ
- หมวดค่าจ้างชั่วคราว
- หมวดค่าตอบแทน ให้สอย และวัสดุ
  - ค่าตอบแทน ได้แก่ ค่าป่วยการ/ค่าตอบแทนคณะผู้
บริหารและสมาชิกสภา ค่าเบี้ยประชุม ค่าเช่าบ้าน เงินช่วยเหลือการศึกษาบุตร เงินช่วยเหลือค่า
รักษาพยาบาล เงินค่าช่วยเหลือบุตร บำเหน็จลูกจ้างประจำ

- ค่าใช้สอย ได้แก่ รายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งบริการ
รายจ่ายเพื่อนำมาลงทุนหรือซ่อมแซมทรัพย์สิน รายจ่ายเกี่ยวกับการรับรองและพิธีการรายจ่าย
เกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายหมวดอื่น

- ค่าวัสดุ ได้แก่ วัสดุสำนักงาน วัสดุไฟฟ้าและวิทยุ วัสดุ
งานบ้าน งานครัว วัสดุก่อสร้าง วัสดุยานพาหนะและขนส่ง วัสดุเชื้อเพลิงและหล่อลื่น วัสดุวิทยา
ศาสตร์หรือการแพทย์ วัสดุการเกษตร วัสดุโฆษณาและเผยแพร่ วัสดุเครื่องแต่งกาย วัสดุกีฬา และ
วัสดุคอมพิวเตอร์

- หมวดค่าสาธารณูปโภค ได้แก่ ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่า
โทรศัพท์ ค่าไปรษณีย์โทรเลข ค่าบริการทางด้านโทรคมนาคม

- หมวดเงินอุดหนุน ได้แก่ เงินอุดหนุนให้แก่องค์กรระหว่าง
ประเทศ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรเอกชนในกิจกรรมเป็น
สาธารณะประโยชน์

- หมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง

- ครุภัณฑ์ ได้แก่ ครุภัณฑ์สำนักงาน ครุภัณฑ์การศึกษา
ครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง ครุภัณฑ์การเกษตร ครุภัณฑ์ก่อสร้าง ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ
ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่ ครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์หรือการแพทย์ ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว
ครุภัณฑ์โรงงาน ครุภัณฑ์เครื่องดับเพลิง ครุภัณฑ์กีฬา ครุภัณฑ์สำรวจ ครุภัณฑ์ดนตรีและ
นาฏศิลป์ ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ ครุภัณฑ์อื่น

- ค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง ได้แก่ ค่าซื้อหรือแลกเปลี่ยน
ที่ดิน ค่าเช่ากรรมสิทธิ์ที่ดิน ค่าเวนคืนที่ดิน ค่าถมดิน ค่าจัดสวน ค่าติดตั้งระบบไฟฟ้าและ
อุปกรณ์ ซึ่งติดตั้งครั้งแรกในอาคารหรือสถานที่ราชการ ค่าติดตั้งระบบประปาและอุปกรณ์ ซึ่ง
ติดตั้งครั้งแรกในอาคารหรือสถานที่ราชการ อาคารต่างๆ บ้านพัก สนามเด็กเล่น สนามกีฬา
สระว่ายน้ำ สะพาน ถนน รั้ว ปonton ข้างเก็บน้ำ เขื่อน แพน เขื่อนแพ มุ้งลวด เหล็กดัด ค่าออกแบบ
ค่าควบคุมงาน ค่าจ้างที่ปรึกษาซึ่งเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้าง

- หมวดรายจ่ายอื่น ได้แก่ ค่าภาษีและค่าธรรมเนียมในการ
ออกของ ค่าภาษีผู้เยาว์ชาวต่างประเทศ ค่าจ้างที่ปรึกษาซึ่งไม่เกี่ยวกับครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้าง

- รายจ่ายงบกลาง ได้แก่ ค่าชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ย
รายจ่ายตามข้อผูกพัน เงินทดทบกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น (กบข.) เงิน
สำรองจ่าย เงินช่วยเหลืองบประมาณรายจ่ายเฉพาะการ และเงินช่วยค่าทำศพ

2.8.2 ปัญหาและข้อบกพร่องของการจัดทำรายงานฐานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามที่ได้กล่าวแล้วว่า กรรมการปกครองทำหน้าที่ประสานงาน รวบรวม และเผยแพร่สถิติการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด นอกจากนี้แล้ว ยังมีหน่วยงานที่รวบรวมและเผยแพร่สถิติการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีก 2 หน่วยงาน หน่วยงานแรก คือ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง จัดทำสถิติการรับและจ่ายเงินรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีรายละเอียดของการรับและจ่ายเงินของเทศบาล อบจ. อบต. กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ซึ่งสำนักงานเศรษฐกิจการคลังจัดทำโดยรวบรวมข้อมูลจากกรรมการปกครองและ กรุงเทพมหานคร หน่วยงานที่สอง คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย จัดทำสถิติการคลังรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามระบบ GFS เพื่อจัดส่งให้ IMF เป็นประจำทุกปี ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยจัดทำโดยรวบรวมข้อมูลจากรายงานของสำนักงานเศรษฐกิจการคลังและกรุงเทพมหานคร อย่างไรก็ตามจากการศึกษาข้อมูลทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบปัญหาและข้อบกพร่อง พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. การจัดทำสถิติการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ซึ่งกรรมการปกครองได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้น และเวียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรอกข้อมูลและจัดส่งกลับมาให้เป็นรายปี ประกอบด้วยสถิติของรายรับจริง และรายจ่ายจริง ทางด้านรายรับมีรายละเอียดแยกตามประเภทภาษี ส่วนทางด้านรายจ่ายมีรายละเอียดแยกตามหมวดรายจ่ายเฉพาะรายจ่ายจากงบประมาณ ส่วนรายจ่ายจากเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับจากรัฐบาล ไม่มีรายละเอียดการใช้จ่าย ดังนั้น สถิติทางด้านรายจ่ายรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นไม่สามารถจำแนกประเภทรายจ่ายตามลักษณะงานได้เลย ส่วนการจำแนกประเภทรายจ่ายตามลักษณะเศรษฐกิจอาจทำได้บ้างคร่าวๆ เฉพาะรายจ่ายจากงบประมาณเท่านั้น เนื่องจากไม่มีรายละเอียดของรายจ่ายจริงจากเงินอุดหนุน เมื่อนำสถิติการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น รวมกับสถิติการคลังของกรุงเทพมหานคร จึงได้ข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ภาพรวมทางการคลังของการใช้จ่ายเงินของภาครัฐบาลต่อระบบเศรษฐกิจได้อย่างชัดเจน

- 2 ข้อมูลสถิติการคลังที่กรรมการปกครองได้รวบรวมขึ้นไม่ใช่งบแสดงฐานะการเงิน หรืองบดุลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น แต่เป็นการแสดงยอดของรายรับและรายจ่าย ซึ่งได้รวมเอารายรับและรายจ่ายจากเงินสะสมและเงินกู้เอาไว้ด้วยทั้ง 2 ด้าน ทำให้ไม่สามารถบอกได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบการดำเนินงานขาดดุล เกินดุล หรือสมดุล

- 3 ตามที่ได้กล่าวไว้ในข้อ 2 ว่าสถิติการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กรรมการปกครองรวบรวมไม่ใช่งบแสดงฐานะการเงิน การที่กรรมการปกครองต้องออกแบบ

สอบถามเพื่อรวบรวมสถิติการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นนั้น เนื่องจากในงบแสดงฐานะการเงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจัดทำขึ้นและส่งมาให้มีข้อมูลไม่ละเอียดเพียงพอ เช่น ขาดรายละเอียดของการแยกประเภทรายได้ภาษีอากร เป็นต้น นอกจากนั้นแล้วข้อมูลของทั้ง 2 แหล่งมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากในการกรอกรายข้อมูลในแบบสอบถามขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นแต่ละแห่ง เป็นการกรอกรายข้อมูลเฉพาะกิจ หลังจากนั้นอาจจะมีการแก้ไขตัวเลข ซึ่งไม่ได้แจ้งให้กรรมการปกครองทราบแต่จัดส่งงบแสดงฐานะการเงินมาให้กรรมการปกครองภายหลังเมื่อทำการปิดบัญชีแล้ว ซึ่งมีรูปแบบที่แตกต่างจากแบบสอบถามและส่งผลให้กรรมการปกครองล่าช้ากว่า อย่างไรก็ตามกรรมการปกครองไม่ได้จัดทำเป็นภาพรวมงบแสดงฐานะการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นอีก เนื่องจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในการรวบรวมสถิติการคลัง และหน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านบัญชีของกรรมการปกครองเป็นคนละหน่วยงาน และขาดการประสานงานกัน จึงทำให้เกิดปัญหาของการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและสมบูรณ์

นอกจากนี้แล้ว หากศึกษารายละเอียดของรายงานงบฐานะการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรายละเอียดพบปัญหา และข้อบกพร่องหลายประการ สามารถวิเคราะห์ได้ตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดังนี้

(1) กรุงเทพมหานคร

(1.1) ปัญหาหลักการบันทึกบัญชีและนิยามมูลการคลัง

ในหลักการมูลการคลังเป็นผลต่างของรายได้และรายจ่าย ซึ่งเกิดจากการดำเนินกิจกรรมของภาครัฐบาล ตามที่ได้รับเงินจากงบประมาณตามที่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายหรือข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี รวมทั้งจากเงินกู้ เงินโอนและเงินช่วยเหลือที่ได้รับจากรัฐบาลระดับอื่น องค์การระหว่างประเทศและรัฐบาลต่างประเทศ และกิจกรรมจากเงินนอกงบประมาณอื่น หากเป็นกิจกรรมของรัฐบาลแล้ว ควรจะนับรวมอยู่ในรายงานฐานะการคลังของภาครัฐบาล จากการศึกษาและวิเคราะห์รายงานฐานะการคลังของกรุงเทพมหานครแล้วปรากฏว่าไม่มีรายงานใดที่มีข้อมูลครบถ้วนและครอบคลุมตามหลักการตามที่กล่าวมาแล้ว โดยจะได้วิเคราะห์ข้อบกพร่องของรายงานที่สำคัญได้ ดังนี้

1) รายงานการรับ-จ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายของ

กรุงเทพมหานคร (ตารางที่ 8) จะแสดงการรับและจ่ายเงินเฉพาะที่ได้รับงบประมาณตามข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีปัจจุบันและปีก่อนเท่านั้น เมื่อหักลบกันระหว่างรายรับรวมและรายจ่ายรวม ตามงบประมาณปีปัจจุบัน จะได้ดุลงบประมาณเฉพาะปีปัจจุบันเท่านั้น และหากหักลบกันระหว่างรายรับและรายจ่ายรวมตามงบประมาณปีปัจจุบันและ

ปีก่อน จะได้ดูการรับ-จ่ายเงิน หรือดูงบประมาณ จากดุลตั้งกล่าวหากนำมาวิเคราะห์ตามหลัก การบัญชีและนิยามของดูการคลังพบว่า มีการปะปนระหว่างข้อมูล ซึ่งมีการรับ-จ่ายเกิดเงินจริง และที่ไม่ใช่เกิดเงินที่แท้จริง แต่เป็นเพียงการลงบัญชีเท่านั้น ได้แก่ รายได้พิเศษ ได้แก่ เงินกู้และ รายได้จากเงินสะสมจ่ายขาดที่ได้ตั้งไว้ในงบประมาณรายจ่ายเมื่อต้นปีงบประมาณ จึงไม่ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์เงินสด (cash basis) ที่นำมารวมไว้ในงบการดำเนินงานซึ่งเกิดขึ้นจริง โดย ตามกรณีวิเคราะห์รายงานการรับ-จ่ายเงินงบประมาณ ของกรุงเทพมหานครได้จากสมการ ดังนี้

รายรับรวมตามงบประมาณ = ดูการคลังตามงบประมาณ

- รายจ่ายรวมตามงบประมาณ

รายได้ประจำ + รายได้พิเศษ = ดูการคลังตามงบประมาณ

- รายจ่ายประจำ - รายจ่ายพิเศษ

รายได้ประจำ + รายได้จากเงินกู้และเงินสะสมจ่ายขาด = ดูการคลังตามงบประมาณ

- รายจ่ายประจำ - รายจ่ายจากเงินสะสมจ่ายขาด

รายได้ประจำ - รายจ่ายประจำ = ดูการคลังตามงบประมาณ

- รายจ่ายจากเงินสะสมจ่ายขาด - รายได้จากเงินกู้และเงินสะสมจ่ายขาด

จากสมการดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ผลต่างของรายได้และรายจ่ายรวม ซึ่งรวมรายจ่ายจากเงินกู้และเงินสะสมจ่ายขาดด้วย จะเท่ากับดูการคลังหักด้วยรายได้จากเงินกู้ และเงินสะสมจ่ายขาด มีผลทำให้ดูการดำเนินงานต่ำกว่าความเป็นจริง เนื่องจากรายได้จากเงิน กู้ เงินสะสมจ่ายขาดไม่ใช่เกิดเงินจริง จะต้องคิดออกไป ตามหลักการในกรณีที่ดูการคลังขาดดุล จะชดเชยการขาดดุลได้ด้วยการกู้เงินหรือการนำเงินสะสมมาใช้ ซึ่งจะมีจำนวนเท่ากันกับการ ขาดดุลพอดี แต่ถ้าหากกรณีที่ดูการคลังเกินดุลจะนำเงินส่วนเกินสมทบเข้าในเงินสะสม หรือ ข่าะคืนเงินกู้ก็ได้

นอกจากนั้นแล้ว ในรายงานนี้ยังขาดข้อมูลการรับจ่ายเงินนอกเหนือ จากงบประมาณตามรัฐธรรมนูญถึงงบประมาณรายจ่ายประจำปี ได้แก่ การใช้จ่ายจากเงินอุดหนุน ของรัฐบาล ซึ่งในแต่ละปีมีจำนวนมาก ทำให้เห็นภาพการดำเนินงานของรัฐบาลไม่ครบถ้วน

2) รายงานงบเงินรายรับ-รายจ่าย (ตารางที่ 15) ซึ่งเป็นรายงานเดี่ยวที่กรุงเทพมหานครรวมบัญชีการรับและจ่ายเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณได้ครบถ้วน แต่ไม่ได้แสดงตุลภาวะคลังให้เห็นชัดเจนเป็นเพียงการแสดงบัญชีทางด้านรายรับ ซึ่งรวมเงินคงเหลือต้นงวดเอาไว้ด้วย และจะเท่ากับบัญชีทางด้านรายจ่าย ซึ่งรวมเงินคงเหลือปลายงวดด้วยพอดี จะเห็นได้ว่าการนำเอาข้อมูลที่มีลักษณะเป็น flow จากการรับและจ่ายเงินรวมกับข้อมูลเงินคงเหลือที่มีลักษณะเป็น stock ซึ่งข้อมูลที่เป็น flow ได้มีการลงรายการรับจากเงินอุดหนุน และรายได้พิเศษจากเงินสะสมที่ตั้งไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งการลงรายรับและรายจ่ายจากเงินสะสมจะเท่ากับพอดี เป็นการลงข้อมูลทางบัญชีไม่ใช่เงินที่แท้จริง นอกจากนี้แล้วยังมีรายการอื่นๆ ที่ลงรายการทางด้านรายรับและรายจ่ายทางบัญชีและมีจำนวนที่เท่ากัน ได้แก่ เงินยืมเงินสะสมเป็นเงินของจ่าย เงินทดรองราชการ และเช็คติดช่อง ดังนั้น ในงบเงินรายรับ-รายจ่ายจึงไม่สามารถใช้ในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่แท้จริงได้ เพราะมีการรวมข้อมูลที่เป็นเงินสดและไม่ใช่นเงินสด ซึ่งเป็นข้อมูลทางบัญชีและที่ตั้งประมาณการไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี ถ้าหากจะนำรายงานดังกล่าวมาวิเคราะห์หาตุลภาวะคลังของการดำเนินงาน สามารถวิเคราะห์ได้จากสมการดังต่อไปนี้ (เพื่อเป็นการง่ายในการวิเคราะห์สมมติฐานให้เงินนอกงบประมาณเป็น 0)

$$\text{เงินคงเหลือต้นงวด} = \text{รายรับรวม} = \text{รายจ่ายรวม} + \text{เงินคงเหลือปลายงวด}$$

$$\begin{aligned} \text{เงินคงเหลือต้นงวด} + \text{รายได้ประจำ} &= \text{รายจ่ายประจำ} + \text{รายจ่ายจาก} \\ + \text{รายได้จากเงินสะสมจ่ายขาด} &\quad \text{เงินสะสมจ่ายขาด} + \text{เงินคงเหลือ} \\ &\quad \text{ปลายงวด} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{รายได้ประจำ} + \text{รายได้จากเงินสะสมจ่ายขาด} &= \text{เงินคงเหลือปลายงวด} - \text{เงินคงเหลือต้นงวด} \\ - \text{รายจ่ายประจำ} - \text{รายจ่ายจากเงินสะสมจ่ายขาด} & \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{รายได้ประจำ} - \text{รายจ่ายประจำ} &= \text{เงินคงเหลือปลายงวด} - \text{เงินคงเหลือต้นงวด} \\ - \text{รายจ่ายจากเงินสะสมจ่ายขาด} &- \text{รายได้จากเงินสะสมจ่ายขาด} \end{aligned}$$

จากสมการดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผลต่างของเงินคงเหลือปลายงวดและเงินคงเหลือต้นงวด เป็นการเปลี่ยนแปลงสต็อกของเงิน ที่รวมเงินสะสมเอาไว้แล้ว ซึ่งหมายถึงเป็น flow ของการรับ-จ่ายเกิดเงินสะสมในช่วงเวลาหนึ่งหรือในระหว่างปีงบประมาณ ถ้าหากมีราย

รับมากกว่ารายจ่ายจะทำให้ยอดเงินคงเหลือปลายงวดสูงขึ้น แต่ถ้าหากมีรายรับน้อยกว่ารายจ่าย จะทำให้ยอดเงินคงเหลือปลายงวดลดลง ดังนั้นรายรับและรายจ่ายได้กระทบยอดเงินสะสมไม่ แล้ว หากนับรวมรายได้จากเงินสะสม ซึ่งเป็นเพียงการลงบัญชีไม่ใช่มีเงินที่แท้จริงจะทำให้เกิดการนับซ้ำ ทั้งนี้ ในทางสถิติการคลังตามเกณฑ์เงินสดถือว่าไม่ถูกต้อง การนับซ้ำนี้จะทำให้ยอดดุลการคลังต่ำกว่าความเป็นจริง ส่วนรายจ่ายจากเงินสะสมไม่ถือว่าเป็นการนับซ้ำ เนื่องจากเป็น การใช้จ่ายในการดำเนินงานของรัฐบาล ซึ่งมีกรใช้จ่ายมีเงินไปจริง และกระทบต่อการลดยอดเงินสะสมเมื่อมีการจ่ายออกจึงถือเป็นรายจ่ายด้วย แต่ถ้าหากเป็นการดึงรายจ่ายเพื่อขอใช้เงินสะสมจะไม่ถือเป็นรายจ่ายเพราะได้บันทึกไปแล้วเมื่อมีการจ่ายจริง และถือเป็นการนับซ้ำ

(1.2) ปัญหาการให้นิยามและการจัดประเภทรายได้

ในรายงานการรับ-จ่ายเงินงบประมาณ และงบเงินรายรับ-จ่ายของ กรุงเทพมหานคร ได้จัดแบ่งรายรับออกเป็น 2 ประเภท คือ รายได้ประจำและรายได้พิเศษ รายได้ประจำเป็นรายได้ทั้งหมด (ยกเว้นรายได้พิเศษ) ที่กรุงเทพมหานครได้รับจากภาษีอากรค่าธรรมเนียม ค่าปรับรายได้จากทรัพย์สิน รายได้จากสาธารณูปโภค การพาณิชย์ และรายได้เบ็ดเตล็ด ส่วนรายได้พิเศษเป็นรายรับจากเงินกู้และเงินสะสมจ่ายขาด จากการที่กระทรวงการคลังของสหรัฐอเมริกาได้กล่าวว่าลักษณะของรายได้ประจำ หมายถึง รายได้ที่หน่วยงานได้รับเป็นประจำ ส่วนรายได้พิเศษ หมายถึง รายได้ที่หน่วยงานได้รับเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งการเรียกประเภทรายได้ไม่ได้สะท้อนให้เห็นถึงฐานะของรายได้ที่จัดเก็บตามหลักสากลและไม่ได้สื่อให้เห็นถึงประเภทของรายได้ให้ชัดเจน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าองค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีรายได้ไม่กีรายการ จึงยังไม่มีมีความจำเป็นที่จะต้องแยกประเภทรายได้ตามฐานการจัดเก็บ ว่าเป็นรายได้เก็บจากภาษีอากรประเภทใดและมีจำนวนเท่าใด และรายได้ที่ไม่ใช่ภาษีอากรมีประเภทใด และจำนวนเท่าใด

(1.3) ปัญหาการให้นิยามและการจัดประเภทรายจ่าย

ในรายงานการรับ-จ่ายเงินงบประมาณ และงบเงินรายรับ-รายจ่ายของกรุงเทพมหานคร ได้จัดแบ่งรายจ่ายตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีปัจจุบันออกเป็น 2 ประเภท เช่นเดียวกับทางด้านรายรับ คือ รายจ่ายประจำ และรายจ่ายพิเศษ รายจ่ายประจำ หมายถึง รายจ่ายทั้งหมด (ยกเว้นรายจ่ายพิเศษ) เป็นรายจ่ายตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งมีลักษณะเป็นการใช้จ่ายเป็นประจำทุกๆ ปี ส่วนรายจ่ายพิเศษเป็นรายจ่ายจากเงินกู้ และเงินสะสมจ่ายขาด โดยสามารถจำแนกรายจ่ายออกได้ 3 ลักษณะ คือ จำแนกตามงบกลางและหน่วยงาน จำแนกตามหมวดรายจ่าย และจำแนกตามแผนงานในการจำแนก

ประเภทรายจ่ายดังกล่าว ไม่สามารถบอกได้ว่าการจำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจอย่างไร คือไม่มีการจำแนกเป็นรายจ่ายประจำในการดำเนินงานขององค์กรปกครองท้องถิ่นว่ามีจำนวนเท่าใด หรือเป็นรายจ่ายลงทุนในการซื้อหรือลงทุนในสินทรัพย์ทุนถาวรมีจำนวนเท่าใด และรวมทั้งในรายงานของกรุงเทพมหานคร ยังไม่ได้จำแนกรายจ่ายตามลักษณะงานตามแบบของรัฐบาล ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการรวมข้อมูลของภาครัฐบาล ซึ่งจะต้องนำมาจัดหมวดหมู่ข้อมูลใหม่

กรุงเทพมหานครยังมีรายจ่ายจากเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปี ซึ่งเป็นการให้จ่ายเงินตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายจากปีก่อน เนื่องจากใช้ไม่หมด และขอผูกพันข้ามปีงบประมาณ ซึ่งได้มีการจำแนกเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีตามงบกลางและหน่วยงาน โดยไม่มีการจำแนกตามแผนงานและหมวดรายจ่ายเช่นเดียวกับรายจ่ายตามงบประมาณรายจ่ายประจำปี ปัจจุบัน ดังนั้น ทำให้ไม่สามารถมีรายละเอียดของข้อมูลรายจ่ายจากงบประมาณจำแนกตามลักษณะงานและลักษณะเศรษฐกิจได้ เนื่องจากขาดข้อมูลของรายละเอียดในส่วนนี้

นอกจากนั้นแล้ว ยังมีปัญหาในการจำแนกรายจ่าย ซึ่งเป็นการให้จ่ายเงินนอกเหนือจากข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีปัจจุบัน ได้แก่ รายจ่ายจากเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ทั้งนี้มีเพียงการจำแนกตามแผนงานอย่างเดียว โดยไม่ได้จำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจ ได้แก่ รายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุน และได้จำแนกตามลักษณะงานเช่นเดียวกับของรัฐบาล จึงเป็นปัญหาที่สำคัญ ซึ่งทำให้ไม่มีภาพรวมรายจ่ายทั้งหมดของกรุงเทพมหานคร จำแนกตามลักษณะงานและลักษณะเศรษฐกิจที่สมบูรณ์

(1.4) ปัญหาในการจัดทำงบดุลไม่สมบูรณ์

กรุงเทพมหานครมีการจัดทำงบดุลบางส่วน กล่าวคือทางด้านสินทรัพย์แสดงเพียงสินทรัพย์ทางการเงินเท่านั้น ไม่ได้แสดงบัญชีสินทรัพย์ทุนถาวร แต่แสดงในงบทรัพย์สิน แยกต่างหากโดยบันทึกลงในทะเบียนคุมที่ลงทุนในราคาทุนที่ซื้อหรือได้มา โดยไม่มีการหักค่าเสื่อมราคาเมื่อใช้สินทรัพย์นั้นไป ดังนั้น งบดุลของกรุงเทพมหานครที่สร้างขึ้นจึงไม่สมบูรณ์ และงบทรัพย์สิน ซึ่งแสดงบัญชีของสินทรัพย์ทุนถาวรไม่ได้มีการประเมินมูลค่าที่แท้จริงว่ามีจำนวนเท่าไร

(2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นนอกเหนือจากกรุงเทพมหานคร

ในปัจจุบันการจัดการและบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น นอกเหนือจากกรุงเทพมหานครทั้งหมดเป็นไปตามหลักการเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 ดังนั้น ลักษณะของการจัดการและบริหารงบประมาณของเทศบาล อบจ. และ อบต. จึงเหมือนกัน

รวมทั้งหลักการบันทึกข้อมูลทางการเงินก็มีลักษณะเหมือนกัน เพียงแต่แตกต่างกันรายละเอียดของรายการย่อยของข้อมูล โดยอาจจะสรุปปัญหาและข้อบกพร่องของรายงานตามที่ได้ศึกษามามีดังนี้

(2.1) ปัญหาหลักการบันทึกบัญชี และนิยามตุลการคลัง

ตามที่ได้กล่าวแล้วว่าตุลการคลังเป็นผลต่างของรายได้และรายจ่ายจากการดำเนินงานกิจกรรมของภาครัฐบาล โดยไม่คำนึงถึงว่ากิจกรรมนั้นมีแหล่งของเงินมาจากไหน อาจจะมาจากงบประมาณ เงินกู้ เงินอุดหนุนและเงินอื่น ๆ หากเป็นกิจกรรมของภาครัฐบาล จะต้องนิบรณข้อมูลทั้งหมดเข้าด้วยกัน จากการศึกษารายงานงบแสดงฐานะการเงินของเทศบาล ได้แก่ รายงานสรุปรายรับจริง-จ่ายจริง ซึ่งแสดงรายการรับจริง รายจ่ายจริง และผลต่างของรายรับจริงและรายจ่ายจริงก็คือ ตุลการคลังนั่นเอง ปรากฏว่าในรายงานได้ครอบคลุมข้อมูลทั้งจากงบประมาณและนอกงบประมาณได้ครบถ้วน โดยแยกการดำเนินงานของเทศบาลและเทศพาณิชย์ ซึ่งเป็นกิจการเชิงพาณิชย์ที่อยู่ภายใต้การดูแลและควบคุมของเทศบาล คือ กิจการประปา และสถานอนามัยแควะหรือออกันให้เห็นได้ชัดเจน แต่ในการรายงานได้รวมรายรับจริงของเทศบาลและเทศพาณิชย์เองไว้ด้วย ส่วนรายจ่ายจริงก็ได้รวมรายจ่ายเทศบาลและเทศพาณิชย์เอาไว้เช่นกัน ทำให้ได้ตุลการคลัง ซึ่งเกิดจากผลต่างของรายรับจริงและรายจ่ายจริงของเทศบาลและเทศพาณิชย์ โดยไม่แยกเป็นตุลการคลังเฉพาะจากงบประมาณทั่วไปเอาไว้ ซึ่งมีหลักการรวมสถิติการคลังตามระบบสากล เนื่องจากหน้าที่ของภาครัฐบาลเพื่อจัดหาสินค้าและบริการให้แก่ชุมชนในราคาต่ำหรือในราคาที่ไม่เป็นไปตามกลไกตลาด (nonmarket price) แต่เทศพาณิชย์ผลิตสินค้าและบริการให้ชุมชนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลกำไรเป็นราคาตลาด (market price) ดังนั้นในการรวม (consolidation) ของสถิติการคลัง จึงควรที่จะเอาเฉพาะผลลัพธ์หรือตุลของการดำเนินงานกิจการเทศพาณิชย์มารวมเข้ากับสถิติการคลังของเทศบาล กล่าวคือ ถ้าเทศพาณิชย์ได้ผลการดำเนินงานเกินตุล ควรนำมารวมทางด้านรายได้ของเทศบาล แต่ถ้าหากขาดตุลควรนำมารวมเป็นรายจ่ายของเทศบาล

นอกจากนั้น หากวิเคราะห์เฉพาะงบประมาณทั่วไปแล้วจะเห็นว่า การจัดทำบัญชีมีลักษณะคล้ายกับของกรุงเทพมหานคร กล่าวคือ ทางด้านรายรับแยกเป็นรายได้และเงินได้อื่น ซึ่งรวมถึงเงินกู้และเงินสะสมจ่ายขาดด้วย ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วว่า เงินสะสมจ่ายขาดเป็นเพียงข้อมูลทางบัญชีไม่ใช่เม็ดเงินที่แท้จริง ในการรวมรายได้จากเงินสะสมจ่ายขาดเป็นรายรับจึงเป็นการนับซ้ำและทำให้ตุลการคลังต่ำกว่าความเป็นจริง

ในการศึกษางบเงินรับ-จ่ายของเทศบาล ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับงบเงินรายรับ-รายจ่ายของกรุงเทพมหานคร คือ เป็นทั้งบแสดงการรับจ่ายเงินงบประมาณทั่วไป

และเงินลูกหนี้ –) จำนวนนี้ โดยเป็นบัญชีรับ-จ่ายเงินของงบประมาณ ซึ่งเป็นเพียงรายงานเดียวที่ครอบคลุมการรับจ่ายเงินทั้งหมดของเทศบาล แต่รายงานนี้ไม่ได้แสดงมูลการคลังให้เห็นชัดเจน เป็นเพียงบัญชีแสดงการไหลเข้าและไหลออกของเงิน ซึ่งบัญชีด้านรายรับเท่ากับบัญชีด้านรายจ่าย จะเห็นได้ว่าเป็นการรวมเอาข้อมูลที่มีลักษณะเป็น flow และข้อมูลที่เป็นสต็อกเข้าด้วยกัน ซึ่งทำให้เกิดการนับซ้ำขึ้นตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ในการวิเคราะห์งบของกรุงเทพมหานคร

(2.2) ปัญหาการให้นิยามและการจัดประเภทรายได้

ในรายงานสรุปรายรับจริงของเทศบาล ในส่วนของรายรับจากงบประมาณทั่วไปได้จัดแบ่งรายรับออกเป็นรายได้ และเงินได้อื่น ซึ่งในรายละเอียดของเงินได้อื่นมีรายรับจากเงินสะสมจ่ายขาดรวมอยู่ด้วย โดยเป็นตัวเลขทางบัญชีไม่ได้มีเงินจริง ดังนั้นไม่ควรที่จะนำมาบันทึกเป็นรายรับในเกณฑ์เงินสด นอกจากนี้ไม่ควรที่จะนำเอารายรับจากงบประมาณเฉพาะการรวมเข้ากับรายรับจากงบประมาณ เนื่องจากลักษณะการดำเนินงานของเทศบาลและเทศบาลนิคมแตกต่างกัน

(2.3) ปัญหาการให้นิยามและการจัดประเภทรายจ่าย

ในรายงานสรุปรายจ่ายจริงได้มีการจำแนกรายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุน โดยมีการแยกในรายละเอียดว่าเป็นรายจ่ายประจำหรือรายจ่ายลงทุนจากแหล่งเงินใด เช่น รายจ่ายของหน่วยงานซึ่งได้รับจากงบประมาณ รายจ่ายจากเงินอุดหนุน และรายจ่ายจากเงินสะสมจ่ายขาด นอกจากนั้น ยังมีรายจ่ายงบกลาง ประกอบด้วย รายจ่ายชั่วคราว เงินกู้และดอกเบี้ยซึ่งตามหลักการแล้วการชำระคืนเงินกู้ไม่ควรที่จะนับเป็นรายจ่าย เพราะได้นับเป็นรายจ่ายไปแล้ว เมื่อมีการเบิกจ่ายเงินกู้ซึ่งใช้ในโครงการต่างๆ ถ้าหากนับการชำระคืนเงินกู้เป็นรายจ่ายอีก ก็จะทำให้การนับซ้ำขึ้น ดังนั้น รายการนี้ควรจะเป็นการชดเชยมูลค่าการคลัง ในงบกลาง ยังมีบางรายการที่ไม่สามารถจำแนกได้ว่าเป็นรายจ่ายประจำหรือลงทุน เช่น รายจ่ายตามข้อผูกพันเงินดำรงจ่าย และเงินช่วยเหลือเฉพาะการ ขยายไปอีกตาม ในการจำแนกประเภทรายจ่ายประจำและลงทุนได้จัดแบ่งอย่างพยายามๆ ให้อธิบายหมวดหมู่ลักษณะที่ดินและสิ่งก่อสร้างเป็นรายจ่ายลงทุนเท่านั้น ที่เหลือเป็นรายจ่ายประจำทั้งหมด ซึ่งตามหลักการதாகแล้วมีการแยกในรายละเอียดมากกว่านี้ เช่น รายจ่ายหมวดเงินเดือนและค่าจ้างของพนักงานหรือลูกจ้างที่ทำงานในโครงการลงทุนจะต้องถือเป็นรายจ่ายลงทุนด้วย ลักษณะที่ดินและสิ่งก่อสร้างที่ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางการทหารให้จัดประเภทเป็นรายจ่ายประจำ ยกเว้นในกรณีที่ใช้จ่ายของทหารจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้บริการแก่พลเรือนจึงจัดอยู่ในงบลงทุน ได้แก่ โรงพยาบาลของทหาร ให้บริการแก่คนทั่วไป เป็นต้น

(2.4) ปัญหาในการจัดทำงบดุล

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นได้จัดทำงบดุลได้ครบถ้วน คือ ทางด้านสินทรัพย์ประกอบด้วยสินทรัพย์หมุนเวียนและสินทรัพย์ถาวร แต่อย่างไรก็ตามการลงบันทึกของมูลค่าสินทรัพย์ถาวรให้มูลค่าราคาทุนตามที่ซื้อมาหรือได้มา โดยไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาหรือตีราคามูลค่าสินทรัพย์ที่ใช้หมดไป และไม่ได้มีการประเมินมูลค่าสินทรัพย์ที่แท้จริงว่ามีจำนวนเท่าใด

เปรียบเทียบรายรับ-รายจ่าย ของกรุงเทพมหานคร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

หน่วย : บาท

รายรับ - รายจ่าย	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
รายรับจากนอกงบประมาณ		
1. รายรับจากกรุงเทพมหานคร		
รายได้ประจำ		
(1) ภาษีที่ดิน	21,796,300,000	99.92
(2) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับ และค่าปรับ		
และค่าปรับ	335,880,000	1.44
(3) รายได้จากทรัพย์สิน	1,522,790,000	6.38
(4) รายได้จากสิ่งอื่นที่เป็นประโยชน์		
(5) รายได้เบื้องต้น	305,050,000	-
รวมรายได้ประจำ	24,008,000,000	100.00
รวมรายได้อื่นนอกงบประมาณ	24,008,000,000	100.00
2. รายรับจากภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา		
2.1 รายได้ประจำ	201,560,000	100.00
รวมรายได้อื่นประจำ	201,560,000	100.00
2.2 รายได้พิเศษ	287,544,000	100.00
รวมรายได้อื่นพิเศษ	287,544,000	100.00
รวมรายรับจากกรุงเทพมหานคร และจากภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	24,495,124,000	100.00

ที่มา :

รายรับ - รายจ่าย	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
รายจ่ายจากนอกงบประมาณ (ระดับต้น)		
1. งบดำเนินงานทั่วไป	4,432,372,850	18.19
2. การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล	3,847,316,000	14.97
3. การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล	4,997,560,950	20.50
4. การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล	3,172,523,500	13.02
5. การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล	1,889,055,800	7.75
6. การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล	3,629,824,500	14.89
7. การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล	2,231,924,100	9.36
8. การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล	371,130,000	1.52
รวมงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น	24,371,130,000	100.00

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2542

จำแนกตามตำแหน่งและแผนงาน

หน่วย : บาท

แผนงาน	งบประมาณปี 2542	คิดเป็นร้อยละ
ด้านทนายพิทักษ์ทั่วไป	4,432,372,860.00	18.46
1. แผนงานบริหารทั่วไป	217,122,000.00	0.90
2. แผนงานบริหารงานปกครองและระบอบ	583,208,900.00	2.43
3. แผนงานบริหารการคลัง	1,148,302,000.00	4.76
4. แผนงานบริหารงานบุคคล	72,019,500.00	0.30
5. แผนงานส่งเสริมระบบบริหาร	2,410,040,960.00	10.05
ด้านการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย	3,647,616,300.00	15.19
1. แผนงานบริหารทั่วไป	53,811,700.00	0.22
2. แผนงานพัฒนาและส่งเสริม	53,988,900.00	0.23
3. แผนงานรักษาความสะอาด	3,154,753,200.00	13.14
4. แผนงานรักษาความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย	384,990,500.00	1.60
ด้านทรัพยากรและระบบจราจร	4,943,886,960.00	20.82
1. แผนงานบริหารทั่วไป	75,336,750.00	0.31
2. แผนงานพัฒนาการขึ้นที่ดินและระบบจราจร	239,791,200.00	1.22
3. แผนงานการโยธา	3,057,782,100.00	12.37
4. แผนงานพัฒนาการโยธาและระบบจราจร	1,549,776,900.00	6.42
ด้านสาธารณูปโภคและน้ำดื่ม	3,172,523,500.00	13.23
1. แผนงานบริหารทั่วไป	15,050,700.00	0.08
2. แผนงานพัฒนาระบบประปา	971,016,100.00	4.05
3. แผนงานจัดการระบบน้ำและน้ำเสีย	1,583,181,500.00	6.68
ด้าน		
4. แผนงานควบคุมคุณภาพน้ำ	519,756,300.00	2.17
5. แผนงานจัดการคุณภาพน้ำ	10,554,500.00	0.33

แผนงาน	งบประมาณปี 2542	คิดเป็นร้อยละ
ด้านการพัฒนาและบริหารสังคม	1,889,046,800.00	7.87
1. แผนงานบริหารทั่วไป	29,606,200.00	0.12
2. แผนงานพัฒนาและส่งเสริมสังคม	791,725,100.00	3.39
3. แผนงานบริหารการคลัง	487,514,400.00	2.03
4. แผนงานพัฒนาระบบ	983,207,000.00	1.89
5. แผนงานส่งเสริมบริหาร	126,934,100.00	0.63
ด้านการสาธารณสุข	3,628,824,500.00	15.13
1. แผนงานบริหารทั่วไป	307,521,700.00	1.28
2. แผนงานบริหารด้านสาธารณสุข	2,012,465,100.00	8.39
3. แผนงานพัฒนาและส่งเสริมสุขภาพ	184,976,800.00	0.77
4. แผนงานพัฒนาและส่งเสริมสุขภาพ	114,530,400.00	0.48
5. แผนงานพัฒนาสุขภาพ	1,008,930,900.00	4.21
ด้านการศึกษา	2,231,920,100.00	9.30
1. แผนงานบริหารทั่วไป	192,820,700.00	0.80
2. แผนงานพัฒนาระบบการศึกษา	158,892,800.00	0.66
3. แผนงานพัฒนาระบบการศึกษา	1,890,606,800.00	7.84
รวม 7 ด้าน 31 แผนงาน	11,229,561,550.00	46.45

ตารางที่ 8

งบการเงินรวม - งบกำไรขาดทุนสุทธิของหน่วยงาน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2542

รายการ	งบกำไรขาดทุนสุทธิ	งบกำไรขาดทุนสุทธิ	งบกำไรขาดทุนสุทธิ	งบกำไรขาดทุนสุทธิ	งบกำไรขาดทุนสุทธิ	งบกำไรขาดทุนสุทธิ
รายการ	งบกำไรขาดทุนสุทธิ	งบกำไรขาดทุนสุทธิ	งบกำไรขาดทุนสุทธิ	งบกำไรขาดทุนสุทธิ	งบกำไรขาดทุนสุทธิ	งบกำไรขาดทุนสุทธิ
1. รายได้						
1.1 รายได้หลัก	24,000,000.00	23,073,253.99	22			826,706,010.78
1.2 รายได้พิเศษ	1,641,300.00	1,641,300.00	100			
รวม	25,641,300.00	24,714,553.99	22			826,706,010.78
2. รายจ่าย						
2.1 รายจ่ายหลัก	24,000,000.00	16,541,871.23	43	5,704,348.29	20	1,253,700,380.37
2.2 รายจ่ายพิเศษ	1,641,300.00	1,501,407.39	11	22,005,268.46	46	116,907,572.34
รวม	25,641,300.00	18,043,278.62	54	5,726,355.75	29	1,870,607,940.71
3. รายจ่ายสุทธิ						
3.1 รายจ่ายสุทธิ	40,000,000.00					40,000,000.00
3.2 รายจ่ายสุทธิ	47,514,004.53	38,172,725.40	20			9,340,300.11
3.3 รายจ่ายสุทธิ	228,200,000.00	437,481,112.30	30	60,900,397.47	47	30,807,851.11
3.4 รายจ่ายสุทธิ	1,300,445,100.00	633,122,355.17	17	542,417,400.48	48	32,900,000.27
3.5 รายจ่ายสุทธิ	3,740,871,949.96	2,242,100,968.82	82	1,010,794,191.26	26	393,687,299.90
3.6 รายจ่ายสุทธิ	10,110,100,567.00	7,241,596,101.00	100	7,251,681,969.58	58	610,622,496.42
รวม	15,362,930,510.33	10,922,953,212.71	71	3,656,923,546.77	77	1,124,263,750.85
รวม	41,923,920,510.33	28,435,841,665.25	25	8,593,127,133.52	25	2,994,951,631.56
4. ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.1 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.2 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.3 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.4 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.5 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.6 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.7 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.8 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.9 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.10 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.11 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.12 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.13 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.14 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.15 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.16 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.17 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.18 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.19 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.20 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.21 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.22 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.23 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.24 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.25 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.26 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.27 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.28 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.29 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.30 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.31 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.32 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.33 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.34 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.35 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.36 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.37 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.38 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.39 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.40 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.41 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.42 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.43 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.44 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.45 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.46 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.47 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.48 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.49 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.50 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.51 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.52 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.53 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.54 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.55 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.56 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.57 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.58 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.59 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.60 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.61 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.62 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.63 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.64 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.65 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.66 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.67 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.68 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.69 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.70 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.71 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.72 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.73 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.74 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.75 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.76 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.77 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.78 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.79 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.80 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.81 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.82 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.83 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.84 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.85 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.86 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.87 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.88 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.89 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.90 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.91 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.92 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.93 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.94 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.95 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.96 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.97 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.98 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.99 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						
4.100 ผลกำไรขาดทุนสุทธิ						

ตารางที่ ๑

รายงานสรุปเงินบาทตามงบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานคร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒

ประเภท	งบกลาง	งบจริง	+/-	งบประมาณการ
๑. รายได้ประจำ			-	2,092,140,412.25
๑. รายได้อื่น	21,736,300.000.00	19,644,151,587.76	-	54,614,244.84
๒. ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับและค่าบริการ	345,800.000.00	291,245,755.16	-	1,396,576.54
๓. รายได้จากทรัพย์สิน	1,322,740.000.00	1,524,065,576.54	+	730,357.86
๔. รายได้จากสถานะผูกพัน การพาณิชย์และกิจการอื่น	-	730,357.86	+	1,218,030,711.91
๕. รายได้เบ็ดเตล็ด	355,060.000.00	1,613,082,711.91	+	526,706,010.78
๒. รายได้พิเศษ	74,000,000.000.00	23,073,293,989.22	-	-
เงินสะสมจ่ายขาด	1,641,000,000.00	1,641,000,000.00	-	-
รวมรายได้พิเศษ	1,641,000,000.00	1,641,000,000.00	-	-
รวมรายได้อื่น	75,641,000,000.00	24,714,293,989.22	-	325,706,010.78

จำนวนหุ้นสามัญที่ออกและชำระแล้วตามงบกำไรขาดทุนสุทธิและงบการเงินรวม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2542

งบกำไรขาดทุนสุทธิ	งบกำไรขาดทุนสุทธิ (มูลค่าหุ้นไทย)	งบกำไรขาดทุนสุทธิ 30 กันยายน 2543	งบกำไรขาดทุนสุทธิ	งบกำไรขาดทุนสุทธิ 30 กันยายน 2543	งบกำไรขาดทุนสุทธิ 30 กันยายน 2543
กำไรสุทธิ	3,672,918,250.00	1,879,617,621.67	1,817,529,454.03	2,897,827,079.60	775,891,208.40
ส่วนกำไรสุทธิ	34,665,600.00	33,121,310.42	-	33,121,310.42	1,464,283.89
ส่วนกำไรสุทธิ	103,967,751.00	103,967,751.00	34,500,000.00	35,456,701.65	6,510,388.15
ส่วนกำไรสุทธิ	31,668,262.00	34,353,362.45	192,607,000	34,746,936.49	2,022,321.68
ส่วนกำไรสุทธิ	589,494,324.00	658,360,022.16	83,959,454.67	625,369,236.63	63,535,667.17
ส่วนกำไรสุทธิ	280,457,722.00	91,149,433.59	91,587,819.41	103,753,293.90	26,774,474.79
ส่วนกำไรสุทธิ	1,504,798,022.00	1,229,792,583.46	408,247,957.47	1,438,133,820.63	66,767,201.37
ส่วนกำไรสุทธิ	64,294,500.00	34,094,204.74	30,362,145.50	54,462,349.74	30,261,650.26
ส่วนกำไรสุทธิ	259,391,000.00	95,394,104.18	124,801,631.94	201,081,733.10	39,609,261.90
ส่วนกำไรสุทธิ	2,113,316,600.00	1,366,234,408.62	671,742,349.28	2,037,916,738.74	15,338,651.27
ส่วนกำไรสุทธิ	2,222,560,511.00	1,648,871,750.72	600,607,508.50	2,049,370,319.29	22,881,411.72
ส่วนกำไรสุทธิ	1,104,109,679.00	189,317,310.30	289,574,056.80	1,065,491,867.10	18,668,011.50
ส่วนกำไรสุทธิ	115,161,754.00	88,313,416.46	6,037,124.46	106,350,540.66	8,211,213.16
ส่วนกำไรสุทธิ	1,016,454,390.00	1,32,013,527.22	50,230,936.60	152,044,485.23	17,770,494.77
ส่วนกำไรสุทธิ	1,34,427,333.00	530,454,675.64	622,553,310.21	601,117,186.117	41,905,291.84
ส่วนกำไรสุทธิ	147,098,861.00	265,748,637.32	72,110,194.65	504,150,656.17	13,741,264.11
ส่วนกำไรสุทธิ	2,223,228,159.00	1,461,045,971.04	713,667,153.93	2,174,712,227.03	48,545,891.07
ส่วนกำไรสุทธิ	1,103,260,443.00	834,813,243.42	97,560,659.21	607,734,202.68	170,468,237.34
ส่วนกำไรสุทธิ	146,317,412.00	124,952,519.87	17,681,003.75	147,032,513.49	4,279,491.39

หน่วยงาน	งบดำเนินงาน (บาท)	งบดำเนินงาน (บาท)	งบดำเนินงาน (บาท)	งบดำเนินงาน (บาท)	งบดำเนินงาน (บาท)
งบดำเนินงาน	งบดำเนินงาน (บาท)	งบดำเนินงาน (บาท)	งบดำเนินงาน (บาท)	งบดำเนินงาน (บาท)	งบดำเนินงาน (บาท)
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	103,000,122.00	81,558,000.00	13,889,717.25	195,207,217.93	8,054,894.87
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	86,425,282.00	71,804,383.43	10,606,304.59	82,409,688.11	4,015,613.89
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	101,709,625.00	72,384,600.43	29,643,086.85	94,027,716.90	10,681,918.02
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	112,211,200.00	704,664,125.79	1,500,287.40	705,024,394.19	4,169,825.81
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	135,675,581.00	91,573,791.92	32,699,614.39	130,377,883.82	5,302,085.48
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	128,471,385.00	127,989,174.00	11,819,630.41	139,119,158.01	5,364,297.99
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	711,624,644.00	830,687,853.09	5,312,475.40	103,866,216.48	7,781,767.51
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	105,549,179.00	58,254,589.13	6,451,357.65	105,295,944.98	3,334,234.02
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	165,388,176.00	87,903,916.11	12,390,651.80	120,388,967.91	5,402,299.09
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	175,388,176.00	430,487,892.32	30,414,328.50	169,001,429.82	6,476,829.19
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	141,738,977.00	134,217,626.04	30,649,281.16	173,387,461.20	8,371,515.80
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	146,001,354.00	139,514,336.17	42,089,341.06	161,110,667.35	4,390,916.25
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	158,133,921.00	129,160,016.00	58,516,785.38	188,864,725.35	9,765,265.67
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	190,341,483.00	140,795,738.82	45,352,081.00	165,147,293.82	6,793,609.16
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	251,942,639.00	192,630,911.56	84,516,799.12	280,167,719.68	31,774,826.32
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	114,182,844.00	112,283,381.78	30,234,253.36	142,447,635.13	8,125,012.87
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	88,155,889.00	89,187,965.71	6,001,504.70	99,819,869.89	2,536,426.51
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	169,213,561.00	118,563,577.24	39,667,682.64	123,626,289.88	10,527,301.12
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	140,685,344.00	122,014,571.80	30,785,340.88	142,760,030.40	7,899,726.80
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	163,491,999.00	138,019,044.81	31,543,634.30	157,562,699.18	5,901,239.62
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	112,301,154.00	93,882,180.34	32,192,034.12	130,097,684.46	2,883,459.54
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	180,032,564.00	148,045,565.51	36,428,085.50	165,314,019.01	3,648,404.91
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	178,506,362.00	103,626,545.34	12,728,796.40	127,356,347.26	7,120,014.76

หน่วยงาน	งบดำเนินงาน	งบดำเนินงาน 2563	งบดำเนินงาน 2564	งบดำเนินงาน 2565
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	152,251,590.00	16,816,825.02	48,118,265.75	143,086,610.77
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	167,232,644.00	146,225,041.98	34,251,711.36	162,469,714.35
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	155,875,525.00	134,535,502.03	28,479,735.84	152,945,657.97
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	147,465,647.00	113,261,191.42	28,211,495.35	162,369,296.77
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	108,816,974.00	84,535,091.52	19,808,429.18	104,233,440.69
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	145,400,227.00	95,412,472.87	34,893,008.50	133,535,309.40
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	295,805,430.00	340,898,665.00	10,928,883.23	391,368,559.23
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	115,311,284.00	101,198,123.54	3,750,401.98	110,943,631.49
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	144,352,539.00	127,353,629.53	31,150,423.83	139,113,427.37
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	172,548,947.00	143,917,804.20	38,332,727.99	160,452,442.21
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	146,766,330.00	125,858,314.44	11,530,817.06	135,389,151.50
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	146,350,080.00	135,808,668.71	42,853,937.52	176,671,167.21
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	119,529,474.00	99,368,747.87	16,059,787.00	115,348,554.67
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	153,305,622.00	99,474,755.03	42,616,038.45	142,090,833.48
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	156,404,068.00	113,174,451.63	13,269,140.00	133,561,564.43
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	163,480,505.00	125,766,667.73	33,531,150.87	139,297,818.53
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	138,153,530.00	101,521,132.88	29,803,427.59	133,384,566.56
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	140,812,340.00	108,470,589.37	28,904,177.83	135,318,367.03
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	98,314,899.00	67,383,339.86	26,617,671.52	94,000,911.36
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	100,162,073.00	83,225,962.89	13,956,154.69	98,743,140.77
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	104,518,230.00	77,358,325.84	30,404,010.80	108,008,236.44
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	148,354,318.00	101,521,725.34	80,588,813.44	142,543,538.79
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	135,916,567.00	88,219,148.99	36,053,037.56	124,752,199.56

เราขอเสนอว่าควรพิจารณาจากปัจจัยที่สัมพันธ์กับงบประมาณรายจ่ายด้านสุขภาพของครัวเรือน

doi:10.1371/journal.pone.0241700.g002

[illegible]

ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

ราชบัณฑิตยสถานได้ดำเนินการจัดพิมพ์และเผยแพร่เอกสารคู่มือการดำเนินงาน

2452 W. MOUNTAIN VIEW AVE.

[illegible]

หน่วยงาน	งบปี/งบไตรมาสที่	งบกลาง/งบพิเศษ	งบอุดหนุน/งบช่วยเหลือ	งบลงทุน/งบพัฒนา	งบดำเนินงาน/งบบริหาร	งบการเงินรวม
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	12,321,004.10	12,321,004.10				12,321,004.10
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	14,765,317.32	14,765,317.32				14,765,317.32
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	30,954,404.23	30,954,404.23				30,954,404.23
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	29,184,413.16	29,184,413.16				29,184,413.16
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	29,107,111.09	29,107,111.09				29,107,111.09
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	41,102,587.36	41,102,587.36				41,102,587.36
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	63,174,534.04	63,174,534.04				63,174,534.04
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	66,882,459.64	66,882,459.64				66,882,459.64
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	84,556,525.53	84,556,525.53				84,556,525.53
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	17,765,288.54	17,765,288.54				17,765,288.54
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	49,535,111.79	49,535,111.79				49,535,111.79
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	72,347,259.00	72,347,259.00				72,347,259.00
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	38,392,729.28	38,392,729.28				38,392,729.28
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	45,814,327.05	45,814,327.05				45,814,327.05
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	43,665,493.26	43,665,493.26				43,665,493.26
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	90,458,134.51	90,458,134.51				90,458,134.51
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	26,907,910.09	26,907,910.09				26,907,910.09
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	64,138,486.68	64,138,486.68				64,138,486.68
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	24,347,200.20	24,347,200.20				24,347,200.20
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	9,129,214.00	9,129,214.00				9,129,214.00
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	63,160,088.00	63,160,088.00				63,160,088.00
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	44,900,630.50	44,900,630.50				44,900,630.50
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	40,111,058.60	40,111,058.60				40,111,058.60
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	11,929,370.00	11,929,370.00				11,929,370.00
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	38,422,301.67	38,422,301.67				38,422,301.67
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	48,344,160.90	48,344,160.90				48,344,160.90
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	73,112,771.50	73,112,771.50				73,112,771.50

หน่วยงาน	เงินที่ได้รับ-งบอุดหนุน	งบอุดหนุนที่ได้รับ	งบอุดหนุนที่ได้รับ	งบอุดหนุนที่ได้รับ	งบอุดหนุนที่ได้รับ
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	50,553,630.00	29,363,630.00	11,924,248.83	10,523,750.00	1,040,000.00
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	32,540,302.50	29,363,630.00	3,273,339.41	-	3,273,695.41
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	38,003,877.80	53,747,308.84	8,345,598.56	-	4,345,198.93
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	28,830,414.30	35,772,450.12	13,068,928.48	8,821,848.18	4,485,160.00
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	60,716,546.04	41,453,523.98	11,259,916.02	-	1,259,915.02
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	20,343,077.00	10,661,871.00	8,070,238.00	7,046,842.80	1,033,564.00
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	21,000,000.00	19,307,416.00	3,520,883.20	3,913,000.00	287,803.78
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	87,300,160.00	54,433,027.83	13,417,138.00	4,000,000.00	6,000,000.00
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	5,300,000.00	3,334,961.00	1,059,000.00	10,342,950.00	2,713,000.00
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	12,546,130.00	17,864,752.94	7,001,877.09	-	1,001,877.09
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	31,773,536.00	26,662,516.36	5,130,910.67	4,898,334.32	312,546.56
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	15,723,175.70	8,263,194.12	6,353,921.55	4,250,000.00	2,153,921.55
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	14,221,830.00	13,866,400.00	383,960.00	-	353,960.00
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	62,588,243.00	34,313,010.93	26,277,633.01	25,894,000.00	384,633.01
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	41,534,529.00	25,152,125.27	16,412,003.73	-	76,412,003.73
รวมหน่วยงานทั้งสิ้น	15,110,000,587.00	7,241,506,101.00	2,668,504,268.00	2,261,981,989.59	615,622,436.42

[illegible]

งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินสะสมกรุงเทพมหานคร

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2542

รายการ	ประมาณการ	รับเงิน - จ่ายเงิน	± %	รวมเงินสะสม
เงินสะสมกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2541	7,050,701,848.75	7,050,701,848.75	-	-
1)00 รายการเงินสะสมกรุงเทพมหานคร รวมเงินสะสมกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2542	24,000,000,000.00 + 641,000,000.00	23,073,293,989.22 1,611,000,000.00	-	926,706,010.78
ส่วนเงินสะสมเงินใช้จากปีก่อน รวมเงินสะสมเงินใช้จากปีงบประมาณ พ.ศ. 2541 เพื่อส่งจ่ายเป็นค่าอุปการะเลี้ยงดูผู้สูงอายุที่มีอายุเกิน 60 ปี และ ผู้พิการ	-	1,124,263,750.65 85.22	+	1,124,263,750.85
รวมเงิน	-	5,550.00	+	5,550.00
รวมเงินสะสมกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2542	25,641,000,000.00	25,639,663,375.29	+	197,963,375.29
1)00 รายการเงินสะสมกรุงเทพมหานคร รวมเงินสะสมกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2542	24,000,000,000.00 + 641,000,000.00	16,541,571,333.43 1,501,407,139.11	-	7,458,128,666.57
เงินสะสมจากปีก่อน	1,641,000,000.00	1,641,000,000.00	-	139,592,860.89
เงินใช้จากปีก่อน	-	5,704,349,398.20	+	6,704,349,398.20
รวมเงินใช้จากปีก่อน	-	22,685,288.65	+	22,685,288.65
รวมเงินสะสมกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2542	27,282,000,000.00	25,411,312,652.29	-	1,870,687,347.71
เงินสะสมกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2542	6,317,701,848.75	8,305,953,164.75	+	2,068,251,316.00

งบแสดงฐานะการเงิน กลุ่มสหกรณ์การเกษตร

ณ วันที่ 30 กันยายน 2541

สินทรัพย์	หมายเหตุ		มูลค่าตามบัญชี	มูลค่าสุทธิ	หมายเหตุ	
เงินฝากธนาคาร	- กองทุนเงิน สำนักรวมถาวร	18,018,734,546.74			5	746,688,521.42
- กองทุนเงิน สำนักรวมถาวร		244,120,558.45			5	420,563,640.52
- สำนักรวมถาวร		80,190,763.50			6	103,978,340.80
เงินปันผลและดอกเบี้ยเงินฝาก					6	5,727,033,586.73
เงินปันผลและดอกเบี้ยเงินฝาก					6	60,999,387.47
เงินปันผลและดอกเบี้ยเงินฝาก					6	542,417,480.18
เงินปันผลและดอกเบี้ยเงินฝาก					6	1,010,794,691.24
เงินปันผลและดอกเบี้ยเงินฝาก					6	2,251,881,969.55
เงินปันผลและดอกเบี้ยเงินฝาก					6	359,819.75
เงินปันผลและดอกเบี้ยเงินฝาก					6	21,604,649.00
เงินปันผลและดอกเบี้ยเงินฝาก					6	285,952,348.50
เงินปันผลและดอกเบี้ยเงินฝาก					6	824,016,817.29
เงินปันผลและดอกเบี้ยเงินฝาก					6	8,385,953,164.76
เงินปันผลและดอกเบี้ยเงินฝาก					6	19,260,206,698.32
รวมทั้งสิ้น		13,046,205,508.20			(บาท)	

งบแสดงฐานะการเงิน กลุ่มสหกรณ์การเกษตร

จากบริษัทมหาชนและบริษัทอื่น จำนวนตามหมวด ปี 2538 - 2540

บาท, บาท

ปี	ประเภททรัพย์สิน	2538	%	2537	%	2538	%	2539	%	2540	%
1	เงินสด	6,381,590,132.91	40.82	7,270,000,319.27	43.23	6,626,387,313.53	46.44	11,403,648,660.13	48.41	11,273,945,845.75	48.65
2	ค่าตอบแทนจากสิทธิ	300,111,855.36	2.02	410,458,222.95	2.28	483,080,762.21	2.72	567,491,339.00	2.64	611,371,990.04	2.66
3	ทรัพย์สิน	638,067,621.07	6.13	851,520,645.73	4.43	747,487,761.89	4.19	936,792,649.00	4.37	1,086,473,755.22	4.64
4	ส่วนขาดทุน	82,164,933.40	0.56	68,352,696.64	0.58	107,919,955.65	0.61	130,072,883.00	0.61	112,601,272.06	0.49
5	เบ็ดเตล็ด	143,734,172.58	1.16	154,051,196.38	1.04	183,026,889.68	1.03	369,438,050.00	0.70	378,426,650.19	0.75
	รวมรวมได้ 5 หมวด	7,093,918,175.40	88.59	8,572,451,219.99	88.05	10,151,481,902.91	56.99	12,209,444,201.13	58.81	13,482,822,573.25	57.42
6	เงินลงทุนระยะยาว	639,480,788.77	5.15	704,674,399.47	4.37	727,766,774.31	4.09	1,200,537,021.50	5.95	5,177,108,910.36	22.53
7	เงินลงทุนระยะสั้น	3,373,093,048.16	27.10	4,208,403,853.07	28.91	5,770,580,027.33	32.45	7,376,954,293.57	34.33	3,226,326,369.94	13.00
8	เงินลงทุนอื่น ๆ	431,287,530.44	3.48	501,121,353.87	3.38	184,512,543.00	1.04	-	-	230,877,967.00	1.00
	รวมเงินลงทุน	4,441,861,347.37	35.82	5,474,203,716.36	37.87	6,691,861,344.64	37.56	8,577,491,315.37	39.91	8,618,313,147.30	37.49
9	เงินสด	440,480,890.17	3.55	533,007,003.41	3.63	636,165,169.53	3.57	636,392,983.00	2.95	631,256,950.50	3.62
10	เงินกู้	129,379,409.00	1.04	187,573,202.00	1.27	334,646,204.00	1.88	67,655,440.00	0.31	330,969,205.80	1.47
	รวมรายได้	589,860,039.20	4.59	719,640,205.41	4.87	970,811,373.53	5.45	704,048,423.00	3.28	1,168,226,156.70	5.09
	รวมรายได้พิเศษ	5,014,521,377.57	40.41	8,193,333,971.77	41.95	7,662,672,748.17	43.01	8,281,539,738.37	43.19	9,784,539,304.00	42.59
	รวมรวมรับทั้งสิ้น	12,408,438,552.97	100.00	14,766,385,911.76	100.00	17,814,154,521.08	100.00	21,490,983,939.50	100.00	22,977,361,877.25	100.00

จากข้อมูลที่ได้สามารถสรุปได้ดังนี้

กลุ่มสินทรัพย์ได้

ส่วนที่ลงทุนได้เพิ่มขึ้น

ส่วนที่บริหารความเสี่ยง

จำนวนประชากรตามอาชีพของเทศบาลเมืองพิษณุโลก ปี 2536 - 2540

หน่วย : คน

ปี	ประเภทอาชีพ	2536	%	2537	%	2538	%	2539	%	2540	%
1	อาชีพรับจ้างและวัดดิน	800,899,397.40	13.10	1,005,550,836.92	13.83	1,202,275,886.22	13.93	1,391,113,484.36	13.37	1,621,357,024.26	14.45
2	อาชีพรับจ้างอื่น	62,676,042.87	1.01	72,172,633.70	0.98	85,832,410.48	0.99	86,625,535.22	0.83	86,370,713.23	0.77
3	อาชีพอื่น	174,737,410.61	2.83	193,654,264.57	2.68	277,112,230.43	2.83	251,247,311.84	2.41	272,704,394.17	2.44
4	อาชีพอื่น	23,300,522.68	0.39	25,110,514.00	0.35	23,951,049.56	0.26	24,144,775.97	0.23	23,641,855.00	0.21
	รวมอาชีพที่จัดเก็บเงิน	1,070,893,323.46	17.32	1,296,488,218.75	17.83	1,538,371,576.75	17.83	1,753,131,107.34	16.85	2,005,273,976.06	17.87
5	อาชีพผู้ค้าปลีก	2,669,547,075.03	43.17	3,135,534,573.53	43.13	3,717,545,191.64	43.68	4,748,114,713.93	45.64	4,977,035,895.65	44.34
6	อาชีพผู้ค้า	145,075,528.73	2.41	202,126,078.11	2.78	271,028,055.42	3.14	317,811,439.15	3.06	314,269,558.00	2.80
7	อาชีพผู้ขายปลีก	607,617,200.80	9.83	703,632,387.59	9.66	796,159,743.29	9.27	842,378,853.25	9.06	936,086,522.00	8.79
8	อาชีพผู้ขาย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	อาชีพรับจ้างและช่างซ่อม	1,885,936,988.09	27.27	1,902,293,961.29	26.58	2,386,682,116.54	26.33	2,642,232,386.46	25.40	2,950,402,803.44	26.29
	รวมอาชีพที่รัฐอาจจัดสรรได้	5,111,146,809.45	82.60	5,973,561,000.52	82.17	7,090,615,736.78	82.17	8,650,517,492.79	83.15	9,218,074,889.09	82.13
	รวมอาชีพทั้งหมด	6,181,840,132.91	100.00	7,270,069,219.27	100.00	8,628,987,313.53	100.00	10,403,648,000.13	100.00	11,223,948,845.75	100.00

จากข้อมูลที่ได้มาของเทศบาลเมืองพิษณุโลก

กลุ่มข้อมูลรายปี

ส่วนพัฒนาการให้ทุน

สำนักงานบริหารส่วนท้องถิ่น

จากจำนวนแพทย์อาสาสมัครที่มีสิทธิ์เข้า จำนวนประเภทแพทย์อาสาสมัคร ปี 2536 - 2540

บาท บาท

ปี	ประเภทแพทย์	2536	%	2537	%	2538	%	2539	%	2540	%
1	จำนวนแพทย์อาสาสมัคร	178,146,717.83	1.17	199,388,546.75	0.94	198,604,752.83	0.92	-	-	178,146,717.82	0.95
2	จำนวนแพทย์อาสาสมัคร	241,866,636.22	1.95	262,631,811.54	1.82	272,970,085.17	1.69	683,085,015.06	3.60	402,431,510.84	1.84
3	จำนวนแพทย์อาสาสมัคร	29,357,879.11	0.26	32,044,654.76	0.23	30,520,880.85	0.19	-	-	64,721,083.75	0.22
4	จำนวนแพทย์อาสาสมัคร	45,665,017.39	0.40	61,522,978.28	0.45	62,980,338.49	0.42	-	-	80,317,138.73	0.39
5	จำนวนแพทย์อาสาสมัคร	424,921,382.61	3.73	465,548,889.83	3.34	534,134,857.44	3.27	684,085,655.85	3.60	701,686,219.54	3.41
6	จำนวนแพทย์อาสาสมัคร	1,662,965,712.93	14.60	1,727,719,211.16	12.30	2,020,321,728.85	12.39	4,207,831,624.50	22.80	2,702,014,790.72	13.84
7	จำนวนแพทย์อาสาสมัคร	710,712,090.38	6.36	866,315,319.49	5.86	1,018,812,206.38	6.23	1,017,780,086.23	7.30	1,488,015,263.80	7.18
8	จำนวนแพทย์อาสาสมัคร	1,467,940,689.75	12.69	1,765,793,710.81	12.59	2,061,364,593.48	12.66	3,766,217,871.77	16.11	2,916,172,182.70	14.26
9	จำนวนแพทย์อาสาสมัคร	87,893,073.61	0.77	702,181,580.79	0.75	57,542,468.95	0.37	138,215,087.00	0.73	168,132,245.44	0.77
10	จำนวนแพทย์อาสาสมัคร	26,318,729.09	0.23	47,528,624.34	0.35	48,023,833.29	0.29	70,880,274.00	0.37	136,047,305.76	0.66
11	จำนวนแพทย์อาสาสมัคร	361,386,827.89	3.17	411,945,421.12	3.09	27,416,128.88	0.17	359,210,245.20	1.89	33,088,165.87	0.16
12	จำนวนแพทย์อาสาสมัคร	4,367,048,689.73	39.31	4,680,916,412.61	35.46	5,334,258,004.73	32.71	8,850,115,197.30	49.40	7,428,419,957.78	35.86
13	จำนวนแพทย์อาสาสมัคร	3,003,565,282.52	26.11	2,467,547,132.24	17.90	3,124,832,261.26	19.16	6,581,092,046.00	47.00	4,583,004,771.50	19.71
14	จำนวนแพทย์อาสาสมัคร	7,863,855,097.52	69.11	2,467,547,132.24	17.90	3,124,832,261.26	19.16	8,850,115,197.30	49.40	4,003,984,771.10	19.71
15	จำนวนแพทย์อาสาสมัคร	8,430,801,972.31	66.47	7,329,518,544.85	53.45	8,438,130,096.26	51.87	17,881,708,143.30	96.40	11,512,384,728.86	55.57
16	จำนวนแพทย์อาสาสมัคร	4,002,855,523.09	35.12	3,144,171,529.43	27.54	6,300,945,649.20	38.83	-	-	8,173,889,253.74	38.37
17	จำนวนแพทย์อาสาสมัคร	419,382,939.00	3.65	666,688,700.45	4.76	646,980,080.71	3.97	-	-	967,055,394.93	4.67
18	จำนวนแพทย์อาสาสมัคร	122,367,092.82	1.08	135,255,254.00	1.42	568,628,304.00	2.26	-	-	408,707,936.86	1.97
19	จำนวนแพทย์อาสาสมัคร	4,541,459,626.42	39.95	5,696,130,183.88	43.01	7,315,812,933.41	44.86	-	-	8,498,652,549.43	41.02
20	จำนวนแพทย์อาสาสมัคร	11,397,034,191.34	100.00	13,710,261,718.36	100.00	16,308,836,947.13	100.00	30,565,793,799.16	100.00	20,716,723,496.86	100.00

รวมจำนวนแพทย์อาสาสมัครทั้งหมด

(รวมแพทย์อาสาสมัคร)

จำนวนแพทย์อาสาสมัคร

จำนวนแพทย์อาสาสมัคร

www.elsevier.com/locate/jmb

1000-0000

[illegible]

ตารางที่ 21
เทศบาลนครสงขลา
งบดุล
ณ วันที่ 30 กันยายน 2542

ทรัพย์สินในราคาทุน (หมายเหตุ 1)		(บาท)
ที่ดิน		410,000.00
อาคารและสิ่งก่อสร้าง		168,094,552.82
เครื่องจักรและเครื่องมือ		14,142,019.95
เครื่องคานสับและตัดกิ่ง		7,550,023.88
เครื่องใช้สำนักงาน		38,656,327.27
ยานพาหนะ		120,850,125.11
รวมทรัพย์สินถาวร		348,703,649.03
ทรัพย์สินหมุนเวียนสุทธิ		
เงินสดในมือและเงินฝากธนาคาร (หมายเหตุ 2)		136,413,972.10
ลูกหนี้รายได้ (หมายเหตุ 3)		4,954,530.83
ทรัพย์สินหมุนเวียนอื่น (หมายเหตุ 4)		1,661,432.50
<u>อื่น</u> หนี้สินหมุนเวียนอื่น (หมายเหตุ 5)		13,433,952.52
รวมทรัพย์สินหมุนเวียนสุทธิ		129,599,882.91
ทรัพย์สินอื่น (หมายเหตุ 6)		31,794,405.38
<u>อื่น</u> หนี้สินอื่น (หมายเหตุ 7)		30,118.62
รวมทรัพย์สินอื่น		31,764,289.76
รวมทรัพย์สิน		510,063,921.70
เงินกู้ยืมระยะยาว (หมายเหตุ 8)		15,511,027.18
กองทุน (หมายเหตุ 9)		
ทรัพย์สินทั่วไปจาก		15,787,010.00
เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ		198,386,121.01
จ่ายขาดเงินสะสม		34,388,955.90
(เงินสะสม)		275,030,624.32
จากนายจ้างทรัพย์สินถาวร		29,040,617.70
รวมกองทุน		494,552,094.52
รวมหนี้สินและกองทุน		510,063,921.70

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ตารางที่ 22
รายงานสรุปรายรับจริง
ประจำปีงบประมาณ 2542
เทศบาลเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี

หน่วย บาท

รายการ	ประมาณการ	รายรับจริง	สูงต่ำ
รวมประมาณทั่วไป			
รายรับ			
รายได้			
1. หมวดภาษีอากร	166,136,300.00	147,181,080.76	- 18,957,419.24
2. หมวดค่าธรรมเนียม ค่าขึ้น และใบอนุญาต	2,250,800.00	2,578,347.40	+ 327,547.40
3. หมวดรายได้จากทรัพย์สิน	16,352,300.00	31,649,824.82	+ 15,297,524.82
4. หมวดรายได้จากสาธารณะูปโภค และเทศพาณิชย์	390,000.00	350,117.07	- 39,882.93
5. หมวดเงินอุดหนุน	400,000.00	1,066,594.26	+ 666,594.26
รวมรายได้ 5 หมวด	185,589,600.00	182,825,464.31	- 2,766,135.69
6. หมวดเงินอุดหนุน	7,623,200.00	7,623,200.00	-
รวมรายได้	193,214,800.00	190,448,664.31	- 2,766,135.69
เงินได้คืน			
1. เงินกู้	-	-	-
2. เงินที่จ่ายคืนจากเงินสะสม	-	-	-
รวมรายได้คืน	-	-	-
รวมรายรับงบประมาณทั่วไป	193,214,800.00	190,448,664.31	- 2,766,135.69
รวมประมาณเฉพาะการ			
รวมประมาณเฉพาะการประจำปี			
1. รายได้	20,674,900.00	18,685,573.17	- 1,989,326.83
2. เงินได้คืน	-	-	-
รวมรายรับงบเฉพาะการประจำปี	20,674,900.00	18,685,573.17	- 1,989,326.83
รวมประมาณเฉพาะการสถานธนาปบาล			
1. รายได้	2,850,000.00	2,576,029.33	- 273,970.67
2. เงินได้คืน	1,300,000.00	1,117,056.91	- 182,943.09
รวมรายรับงบประมาณเฉพาะการ สถานธนาปบาล	3,950,000.00	3,692,086.24	- 257,913.76
รวมรายรับงบประมาณเฉพาะการ	24,624,900.00	22,377,659.41	- 2,247,240.59
รวมรายรับงบทั่วไปและงบเฉพาะการ	217,839,700.00	212,826,323.72	- 5,013,376.28

ตารางที่ 23
รายงานสรุปรายจ่ายจริง
ประจำปีงบประมาณ 2542
เทศบาลเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี

หน่วย : บาท

รายการ	ประมาณการ	รายรับจริง	สูงต่ำ
ประมาณรายจ่ายทั่วไป			
รวมรายงบกลาง			
ค่าเช่ารถหนึ่งวันและรถยกเบี่		-	-
รายจ่ายตามข้อผูกพัน	7,321,700.00	7,144,278.42	- 177,423.58
เงินสำรองจ่าย	3,609,520.00	1,647,994.00	- 2,061,526.00
เงินช่วยเหลือเฉพาะการ	4,872,400.00	2,812,900.00	- 2,059,500.00
รวมรายจ่ายงบกลาง	15,803,620.00	11,505,170.42	- 4,298,449.58
รายจ่ายของหน่วยงาน			
ก. รายจ่ายประจำ			
หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ	26,815,015.00	25,609,994.55	- 1,124,020.45
หมวดค่าจ้างชั่วคราว	17,907,900.00	16,830,327.66	- 1,277,572.34
หมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	47,967,765.00	32,000,217.21	- 15,967,547.79
หมวดค่าสาธารณูปโภค	1,869,700.00	1,516,662.59	- 353,037.45
หมวดเงินอุดหนุน	3,182,700.00	1,975,362.83	- 1,207,337.17
หมวดรายจ่ายอื่น	10,000.00	-	- 10,000.00
รวมรายจ่ายประจำ	97,753,080.00	77,732,564.80	- 19,939,515.20
ข. รวมรายเพื่อการลงทุน			
หมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	72,034,900.00	67,314,501.09	- 4,720,398.91
รวมรายจ่ายเพื่อการลงทุน	72,034,900.00	67,314,501.09	- 4,720,398.91
รายจ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ			
ก. รายจ่ายประจำ			
หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ			
หมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ			
ข. รายจ่ายเพื่อการลงทุน			
หมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง			
รวมรายจ่ายเงินที่จ่ายจาก			
เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ			
รายจ่ายจากเงินอุดหนุนเพื่อบูรณะท้องถิ่นและกิจการอื่นทั่วไป			
รายจ่ายเพื่อการลงทุน			
หมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	7,623,200.00	6,552,000.00	- 1,070,600.00

รายการ	ประมาณการ	รายรับจริง	สูงค่า	
<u>รายได้จากเงินอุดหนุน ส.ส.</u>				
<u>รายจ่ายประจำ</u>				
หมวดค่าครูในหน้าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง				
รวมรายจ่ายจากเงินอุดหนุน				
ส.ส.	-	-		-
<u>รายจ่ายจากเงินอุดหนุนทั่วไป</u>				
<u>รายจ่ายประจำ</u>				
หมวดค่าตอบแทนให้ลูกและวิสุ				
รวมรายจ่ายจากเงินอุดหนุนทั่วไป	-	-		-
<u>รายจ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจกรณีพิเศษ</u>				
รวมรายจ่ายเฉพาะกิจกรณีพิเศษ				
หมวดค่าครูในหน้าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง				
รวมรายจ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจกรณีพิเศษ	-	-		-
<u>รายจ่ายที่จ่ายขาดจากเงินสะสม</u>				
รวมรายจ่ายขาดจากเงินสะสม				
หมวดค่าครูในหน้าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง				
รวมรายจ่ายที่จ่ายขาดจากเงินสะสม	-	-		-
<u>รายจ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจของกระทรวง</u>				
<u>วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม</u>				
หมวดค่าครูในหน้าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง				
รวมรายจ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจของกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม				
รวมรายจ่ายทั่วไปทั้งสิ้น	193,214,800.00	163,185,836.31	-	30,028,963.69
<u>งบประมาณรายจ่ายเฉพาะการ</u>				
<u>งบประมาณเฉพาะกรมวิทย์</u>				
<u>รายจ่ายงบกลาง</u>				
ค่าจ้างเหมาเงินกู้และดอกเบี้ย	2,218,743.00	2,218,742.63	-	0.37
รายจ่ายตามสัญญาพันธ	158,025.00	158,025.00	-	7,000.00
เงินสำรองจ่าย	7,000.00	-	-	-
เงินสมทบประกันสังคม	26,282.00	26,245.00		37.00
รวมรายจ่ายงบกลาง	2,410,050.00	2,403,012.63	-	7,037.37

รายการ	ประมาณการ	รายรับจริง		สูงต่ำ
รายจ่ายของหน่วยงาน				
ก. รายจ่ายประจำ				
หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ	3,640,950.00	3,628,541.88	-	12,408.12
หมวดค่าจ้างชั่วคราว	1,481,600.00	1,485,902.42	-	15,697.58
หมวดค่าตอบแทนให้วิทยากรและวัสดุ	3,734,100.00	3,525,282.08	-	208,837.94
หมวดค่าสาธารณูปโภค	4,181,000.00	4,171,695.12	-	9,304.88
รวมรายจ่ายประจำ	13,037,650.00	12,791,401.48	-	246,248.52
ข. รายจ่ายเพื่อการลงทุน				
หมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	400,000.00	35,000.00	-	5,000.00
รวมรายจ่ายเพื่อการลงทุน	400,000.00	35,000.00	-	5,000.00
รายจ่ายที่จ่ายจากเงินที่งบประมาณทั่วไป				
ซึ่งช่วยเหลือนงบประมาณรายจ่ายเฉพาะการ				
รายจ่ายเพื่อการลงทุน				
หมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง				
รวมรายจ่ายจากเงินที่งบประมาณทั่วไป				
ซึ่งช่วยเหลือนงบประมาณรายจ่ายเฉพาะการ	4,872,400.00	2,629,878.51	-	2,243,521.49
รวมรายจ่ายเฉพาะการประจำปี	20,360,100.00	17,858,292.82	-	2,501,807.38
งบประมาณเฉพาะการสำนักงานพัฒนา				
รายจ่ายงบกลาง				
ค่าเช่ารถยกเบี่ยงเงินกู้ ก.ส.ท.	39,100.00	39,095.98	-	4.02
ค่าเช่ารถยกเบี่ยงเงินกู้ ก.ส.ล.	200,000.00	200,000.00	-	-
เงินสำรองจ่าย				
เงินช่วยเหลืออุดหนุนถึงกรณีพิเศษ	67,000.00	15,000.00	-	72,000.00
รวมรายจ่ายงบกลาง	326,100.00	264,095.98	-	72,004.02
รายจ่ายของหน่วยงาน				
ก. รายจ่ายประจำ				
หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ	850,000.00	893,570.00	-	256,430.00
หมวดค่าตอบแทนให้วิทยากรและวัสดุ	679,900.00	285,173.40	-	294,724.60
หมวดค่าสาธารณูปโภค	41,000.00	24,461.93	-	16,538.07
หมวดรายจ่ายอื่น	627,200.00	627,200.00	-	-
รวมรายจ่ายประจำ	2,098,100.00	1,530,407.33	-	567,692.67

รายการ	ประมาณการ	รายรับจริง	สูงค่า	
รายการของหน่วยงาน				
ก. รายจ่ายประจำ				
หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ	850,000.00	593,370.00	-	256,430.00
หมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	579,900.00	285,175.40	-	294,724.60
หมวดค่าอาหารนุโภ	41,000.00	24,451.93	-	16,538.07
หมวดรายจ่ายอื่น	627,200.00	627,200.00	-	
รวมรายจ่ายประจำ	2,098,100.00	1,530,407.33	-	567,692.67
ข. รายจ่ายเพื่อการลงทุน				
หมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	12,000.00	12,000.00	-	-
หมวด.....				
รวมรายจ่ายเพื่อการลงทุน	12,000.00	12,000.00	-	
รวมรายจ่ายเฉพาะการ				
สถานสนามบาล	3,736,200.00	2,913,560.23	-	822,639.78
รวมเงินจากเงินกู้				
รายจ่ายประจำ				
หมวด.....				
หมวด.....				
หมวด.....				
หมวด.....				
รวมรายจ่ายจากเงินกู้				
รวมจากค่าใ้สิทธิ				
รายจ่ายประจำ				
หมวด.....				
หมวด.....				
หมวด.....				
หมวด.....				
รวมจากค่าใ้สิทธิ				
รายจ่ายเพื่อการลงทุน				
หมวด.....				
หมวด.....				

รายการ	ประมาณการ	รายรับจริง	สูงต่ำ
หมวดรายจ่ายอื่น			
เงินอุดหนุนท้องถิ่น	390,000.00	335,117.07	-
เงินรางวัลประจำปี	156,000.00	134,046.83	-
เงินสมทบทุนหมุนเวียน	764,000.00	847,883.01	-
รวมรายจ่ายอื่น	1,300,000.00	1,117,056.91	-
รวมรายจ่ายจากกำไรสุทธิ	1,300,000.00	1,117,056.91	-
รวมรายจ่ายเฉพาะการรณรงค์สนับสนน	9,736,200.00	2,912,560.22	-
รวมรายจ่ายเฉพาะการจ้าง	24,096,300.00	20,771,852.84	-
รวมรายจ่ายที่ไม่ได้ระบุเฉพาะการ	217,311,100.00	183,957,689.15	-
รวมรายรับทั่วไปและงบเฉพาะการ	217,839,700.00	212,826,323.72	-
รายรับสูงกว่ารายจ่าย		28,868,634.57	

ตารางที่ 25

เทศบาลเมืองบดคานี

งบประมณสิน ณ วันที่ 31 กันยายน 2542

ประเภททรัพย์สิน	ยอดรวมรายการ		เงินบริวารสิน		จำนำของสิน		งบประมณสิน		ทรัพย์สินอื่นกับสิน		จำนวนเงิน	
	บาท	สต.	บาท	สต.	บาท	สต.	บาท	สต.			บาท	สต.
ก. อสังหาริมทรัพย์												
1. ที่ดิน	12,007,130	-					12,007,130	-	ก. ว่างได้		268,831,105	10
2. ส่วนที่ดินที่หักค่าเสื่อมกันการรวม	26,987,928	-	2,917,000	-			29,904,928	-	ข. เงินลงทุนในรัฐบาล		12,423,800	-
3. อาคารสีกา	54,283,331	-	12,601,888	97			66,885,219	97	ค. มีอยู่สิน		21,794,310	-
4. การพาณิชย์	42,453,359	-		-			42,453,359	-	ด. รัฐบาลสมทบ		6,978,388	50
5. ที่อยู่อาศัย	11,350,080	-		-			11,350,080	-				
6. อาคารและ	9,558,739	-		-			9,558,739	-				
7. ไร่นาสวน-ที่ดินสวน-อนุสาวรีย์	77,270	-		-			77,270	-				
8. ประเภทอื่น	8,886,047	-		-			8,886,047	-				
9. สารานุกรม	1,407,500	-		-			1,407,500	-				
ข. สังกักริมทรัพย์												
1. ฐานพานะและสิน	85,631,131	-	3,546,000	-			89,177,131	-				
2. โฉน	13,219,692	-	1,955,500	-			15,175,192	-				
3. ฐานพานะทรัพย์สินการรวม	1,055,455	20	250,400	-			1,305,855	20				
4. ของใช้สำนักงาน	32,198,760	13	5,434,959	-			37,633,719	13				
5. ฐานพานะ	118,945	-		-			118,945	-				
6. ฐานพานะสิน	548,130	-	488,900	-			1,037,030	-				
7. ที่ใช้	914,340	-	108,800	-			1,023,140	-				
8. สิน	3,415,998	-	527,700	-			3,943,698	-				
	302,192,755	33	27,984,857	27			330,177,612	60			330,177,612	60

ตารางที่ 26

เทศบาลเมืองบัตตานี

งบหนี้สิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2542

	ยอดรวมบาท		รายการคงเหลือ		จำนวนเงินคงเหลือ		ยอดเงินคงเหลือ		ยอดเงินคงเหลือ		
	บาท	สต.	บาท	สต.	บาท	สต.	บาท	สต.	บาท	สต.	
1. เงินกู้ยืมระยะยาวจากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) รายวันเงินกู้ 10,170,000 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4 ต่อปี	833,323	99	-	-	833,323	99	27,115	90	-	-	ผู้ถือหุ้นรับโอนและขายกิจการบริษัท ตามสัญญา เลขที่ 806/19/2524 ลงวันที่ 11 สิงหาคม 2524
2. เงินกู้ยืมระยะยาวจากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) รายวันเงินกู้ 16,570,000 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4 ต่อปี	10,550,813	90	-	-	1,059,132	66	9,531,681	24	289,170	6	ผู้ถือหุ้นรับโอนและขายกิจการบริษัท ตามสัญญา เลขที่ 1076/12/2533 ลงวันที่ 5 กันยายน 2533
3. เงินกู้ยืมระยะยาวจากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) รายวันเงินกู้ 2,000,000 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4 ต่อปี	897,885	34	-	-	210,546	55	687,438	79	39,096	98	ผู้ถือหุ้นรับโอนและขายกิจการบริษัท ตามสัญญา เลขที่ 1094/ 9/2534 ลงวันที่ 30 มกราคม 2534
4. เงินกู้ยืมระยะยาวจากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) รายวันเงินกู้ 2,000,000 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4 ต่อปี	1,200,000	-	-	-	200,000	-	1,000,000	-	-	-	ผู้ถือหุ้นรับโอนและขายกิจการบริษัท ตามสัญญา เลขที่ 1265/ 11/2537 ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2536
5. เงินกู้ยืมระยะยาวจากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) รายวันเงินกู้ 2,000,000 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 10 ต่อปี	2,000,000	-	-	-	126,400	78	1,874,509	22	200,000	-	ผู้ถือหุ้นรับโอนและขายกิจการบริษัท ตามสัญญา เลขที่ 154/12/40 ลงวันที่ 23 ธันวาคม 2540
	15,582,123	23			2428493	98	13153628	25	565,381	96	

ตารางที่ 27

เทศบาลเมืองปาดัง

งบเงินสะสม

ณ วันที่ 30 กันยายน 2542

หน่วย บาท

เงินสะสม				
เงินสะสมเมื่อ 1 ตุลาคม 2541				212,436,000.00
รับรายได้				11,261,513.00
ลดค่าใช้จ่าย				15,319.75
คงเหลือ				
เงินรายได้ตามเทศบัญญัติงบประมาณ	193,214,800.00			
เงินรายได้ตามเทศบัญญัติปีงบประมาณ	193,214,800.00			
รวม	193,214,800.00			
เงินรายได้ตามเทศบัญญัติปีงบประมาณ	193,183,836.31	+	30,028,963.69	
รวม	193,214,800.00			
เงินรายได้ตามเทศบัญญัติปีงบประมาณ	190,448,684.31	-	2,766,135.69	
รวม	190,448,684.31			
เงินสะสม				247,947,105.60
รวม				
เงินสะสม ณ วันที่ 30 กันยายน 2542				247,947,105.60

ตารางที่ ๖๘
เทศบาลเมืองไคคานี
งบเงินรับ - จ่าย

ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2541 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2542

เงินรับ	จำนวนเงิน		รวมเงิน		เงินจ่าย	จำนวนเงิน		รวมเงิน	
	บาท	สต.	บาท	สต.		บาท	สต.	บาท	สต.
เงินคงเหลือยกมา เมื่อ 1 ตุลาคม 2541					เงินอุดหนุน (ตามระเบียบกรมการคลัง.4)			189,001,186	72
เงินฝากคลังจังหวัด	78,500	-							
เงินฝากของทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล	22,383,878	29							
เงินฝากธนาคารออมสิน จังหวัด	10,908,567	80							
เงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	139,846,248	76							
เงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) (ระดมเงินกู้)	2,328,004	84							
เงินฝากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ จำกัด	156,510,944	96	332,057,584	45				163,185,836	31
เงินรายได้จังหวัด			190,448,664	34	เงินภาษีอากร				
(เงินอุดหนุน) จังหวัด (ตามระเบียบกรมการคลัง.4)			213,833,567	32	เงินอุดหนุน (ตามระเบียบกรมการคลัง.4)				
					เงินฝากคลังจังหวัด	668,539	52		
					เงินฝากของทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล	903,557,775	32		
					เงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	238,827,810	20		
					เงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) (ระดมเงินกู้)	246,579,610	76		
					เงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด	18,103,318	27		
					เงินฝากธนาคารออมสิน จำกัด	138,487,170	02		
					เงินฝากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ จำกัด	154,936,989	46	363,883,119	05
			735,130,016	89				736,130,916	08

บทที่ 4
แนวความคิดเกี่ยวกับตุลาการคลังของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทที่ 4

แนวความคิดเกี่ยวกับดุลการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การดำเนินงานของรัฐบาลในเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น แยกต่างหากจากการดำเนินงานของภาคเอกชน คือ ภาครัฐบาลดำเนินงานโดยไม่ได้มุ่งเน้นผลกำไรขาดทุนเป็นหลักสำคัญ ดังนั้น เพื่อให้การให้บริการแก่สาธารณะ ดังนั้น ในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของรัฐบาลและขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะเน้นการรายงานเปรียบเทียบรายรับและรายจ่ายประจำปีเท่านั้น

นอกจากนี้แล้ว ในปัจจุบันภาครัฐทั้งในส่วนองค์กรรัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดทำงบแสดงฐานะการเงินหรืองบดุลมากนัก ซึ่งจะทำให้งบการแสดงผลฐานะของสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนที่ไม่ครบถ้วน กล่าวคือ ไม่มีการประเมินราคาสินทรัพย์สุทธิไว้ทั้งหมด ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคา หรือไม่ได้นำแสดงสินทรัพย์รวมในงบดุลจะมีเพียงสินทรัพย์ทางการเงิน เป็นต้น ซึ่งแตกต่างจากภาคเอกชนที่มีการจัดทำงบดุลและงบกำไรขาดทุนเพื่อประเมินผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของธุรกิจอย่างสม่ำเสมออาจเป็นรายเดือน รายไตรมาส หรือรายปี จึงจำเป็นต้องมีการประเมินราคาสินทรัพย์และค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์เพื่อจัดทำงบการเงินดังกล่าว

๑. การกำหนดนิยามของ "ดุลการคลัง"

ในบทบัญญัติของกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือของรัฐบาล ไม่ได้กำหนดนิยามของ "ดุลการคลัง" เอาไว้ แต่จากการศึกษารายงานการเงินของเงินและงบแสดงฐานะการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย พบสรุปได้ว่า ดุลการคลัง คือ ผลต่างระหว่างรายรับและรายจ่ายจริงตามงบประมาณ ซึ่งได้กล่าวมาตั้งแต่บทที่แล้วว่ามีข้อบกพร่องไม่สามารถใช้ ในการวิเคราะห์ฐานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ชัดเจน และมีธุรกรรมทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บางรายการไม่ได้รวมอยู่ในรายงานดังกล่าว

ดังนั้น เพื่อพัฒนาระบบการคลังของภาครัฐให้มีความสมบูรณ์และเป็นมาตรฐานสากล ผู้วิจัยเห็นว่าระบบสถิติการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดีควรเป็นระบบการจัดเก็บข้อมูลการคลังของรัฐบาลที่ให้รายละเอียดครบถ้วน มีความชัดเจน และสามารถนำไปใช้ในการ

วิเคราะห์ผลกระทบของนโยบายการคลังต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศได้ดี โดยมีลักษณะใกล้เคียงกับของภาคเอกชนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ สามารถใช้เปรียบเทียบกันต่างประเทศได้ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าระบบสถิติของการคลังตามเกณฑ์ดังกล่าวเป็นระบบที่ดีมีประโยชน์ และเห็นควรสนับสนุนให้รัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยจัดทำขึ้น

ข้อดีของระบบสถิติการคลังตามเกณฑ์ดังกล่าวมีหลายประการ ดังนี้

- (1) เป็นระบบบัญชีที่ดีมีความโปร่งใส และเหมาะสมในการใช้วิเคราะห์ และประเมินผล การดำเนินงานของรัฐบาล ทั้งนี้เนื่องจากระบบดังกล่าว ครอบคลุมข้อมูลได้ครบถ้วน นอกจากจะ แสดงผลการดำเนินงาน หรือรายงานฐานะการคลังของรัฐบาลแล้ว ยังแสดงบทบาทหรือบทบาท ฐานะการเงินอีกด้วย ซึ่งทำให้ทราบถึงสถานะสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของภาครัฐบาลได้ชัดเจน โดยมีการประเมินราคาของสินทรัพย์สุทธิ รวมทั้งมีการหักค่าการบริโภคสินทรัพย์ทุน ซึ่งมีลักษณะ คล้ายกับค่าเสื่อมราคาด้วย ทำให้สะท้อนให้เห็นถึงสถานะทางการเงินการคลังของรัฐบาลที่แท้จริง
- (2) เป็นระบบบัญชีที่นับรวมผลกระทบของภาวะเปลี่ยนแปลงทางด้านมูลค่า ซึ่งเกิด จากการเปลี่ยนแปลงของราคาหรืออัตราแลกเปลี่ยน และผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางด้าน ปริมาณ ซึ่งมีผลให้สถานะสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนเปลี่ยนแปลงไปรวมเข้ากับธุรกรรมที่เกิดจาก การดำเนินงานของรัฐบาล เพื่อจะได้งบดุลที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น เช่น การลดค่าเงินจะส่งผลให้ภาระ หนี้สินคงค้างเพิ่มขึ้นทันที ทั้งๆ ที่รัฐบาลไม่ได้กู้เงินเพิ่มขึ้นหนี้สินที่เพิ่มขึ้นนี้ควรที่จะบันทึกในระบบ บัญชีด้วย มิฉะนั้น ยอดหนี้สินคงค้างก็จะไม่ตรงกับภาระที่แท้จริง
- (3) ระบบบัญชีตามเกณฑ์ดังกล่าวจะบันทึกธุรกรรมที่เกิดขึ้นโดยไม่คำนึงว่ามีการรับหรือ จ่ายเงินไปแล้วหรือไม่ ดังนั้น รายการค่ารับและค่าจ่าย หรือรายการรับล่วงหน้า และจ่าย ล่วงหน้า จะต้องถูกนำมาบันทึกในระบบบัญชีทั้งหมด เช่น การซื้อสินค้าล่วงหน้าหรือการค้า ค่าระหนี้การซื้อสินค้าหรือบริการ ภาระคงค้างของการออกพันธบัตรแบบ Zero coupon bonds ซึ่งถ้าหากเป็นการบันทึกข้อมูลตามระบบเกณฑ์เงินสดแล้วธุรกรรมเหล่านี้จะไม่ปรากฏให้เห็นใน รายงานฐานะการคลังของรัฐบาล แต่ในระบบเกณฑ์ดังกล่าวจะมีการบันทึกธุรกรรมเหล่านี้ไว้ทั้งหมด ทำให้รัฐบาลทราบถึงสถานะการคลังที่แท้จริงและภาระผูกพันของรัฐบาล เพื่อจะได้ใช้ประโยชน์ ในการวางแผนทางการเงินการคลังด้วย
- (4) เป็นการยกมาตรฐานของการจัดทำระบบสถิติการคลังระหว่างประเทศให้สูงขึ้น ซึ่งหลายประเทศที่มีความพร้อมสามารถจัดทำระบบบัญชีเกณฑ์ดังกล่าวได้สมบูรณ์แบบแล้ว
- (5) สอดคล้องและสนับสนุนกับระบบสถิติเศรษฐกิจมหภาคอื่น ได้แก่ ระบบบัญชี ประชาชาติ (System of National Accounts 1993) ดุลการชำระเงิน (Balance of Payments)

ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ระบบสถิติการคลังตามเกณฑ์คงค้าง เป็นระบบสถิติการคลังที่ดีและมีประโยชน์ ควรที่จะนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมและใช้ในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย

1.1 โครงสร้างของฐานะการคลังตามเกณฑ์คงค้าง

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่าระบบสถิติการคลังตามเกณฑ์คงค้างจะมีลักษณะใกล้เคียงกับระบบบัญชีการเงินของเอกชนที่มีการจัดทำบัญชี (Balance Sheet) ซึ่งเป็นงบแสดงฐานะการเงินของกิจการ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง ประกอบด้วย สินทรัพย์ หนี้สินและทุน โดยเขียนเป็นสมการต่างๆ ได้ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{สินทรัพย์} &= \text{หนี้สิน} + \text{ส่วนของผู้เจ้าของ (ทุน)} \\ \text{ทุน} - \text{สินทรัพย์} - \text{หนี้สิน} &= 0\end{aligned}$$

ในการจัดทำบัญชีปลายงวดเกิดจากผลรวมของงบดุลต้นงวด และธุรกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างงวด โดยเขียนเป็นสมการ ได้ดังนี้

$$\begin{array}{ccc}\boxed{\text{งบดุลต้นงวด}} & + & \boxed{\text{ธุรกรรมระหว่างงวด}} \\ \text{(stock)} & & \text{(flow)}\end{array} \quad \boxed{\text{งบดุลปลายงวด}} \quad \text{(stock)}$$

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของรัฐบาลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็คือ การวิเคราะห์ที่ธุรกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างงวดของรัฐบาลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นธุรกรรมที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมตามนโยบายสาธารณะที่รัฐเป็นผู้กำหนด โดยที่โครงสร้างฐานะการคลังหรืองบแสดงผลการดำเนินงานของภาครัฐบาลตามเกณฑ์คงค้าง ดังนี้

รายได้

- ค่าใช้จ่าย

= ผลการดำเนินงานสุทธิ

- การได้ครอบครองเงินสดทรัพย์สินที่ไม่ใช่ทางการเงินสุทธิ

= ชุดให้กู้ยืม/กู้ยืมสุทธิ

- = การชดเชยมูลค่าการคลัง
- การได้ครอบครองสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงินสุทธิ
- + หนี้สินสุทธิ

โดยกำหนดให้เส้นแบ่งกันที่ดุลให้กู้ยืม กู้ยืมสุทธิ ซึ่งจะเท่ากับการชดเชยมูลค่าการคลังนั้นหมายถึง ผลรวมของรายการที่อยู่ในเหนือเส้นจะเท่ากับผลรวมของรายการที่อยู่ใต้เส้น แต่จะมีเครื่องหมายตรงกันข้าม

และสามารถวิเคราะห์ได้จากดุลการคลัง 3 ดุล คือ

ดุลการค้าเงินงานสุทธิ	=	รายได้ - ค่าใช้จ่าย
ดุลให้กู้ยืม/กู้ยืมสุทธิ	=	ดุลการค้าเงินงานสุทธิ - การได้ครอบครองสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงินสุทธิ
	=	การชดเชยมูลค่าการคลัง
	=	การได้ครอบครองสินทรัพย์ทางการเงินสุทธิ - หนี้สินสุทธิ
ดุลนโยบาย	=	ดุลให้กู้ยืม/กู้ยืมสุทธิ - การได้ครอบครองสินทรัพย์ทางการเงินเพียงเป้าหมายนโยบายสาธารณะสุทธิ
	=	การชดเชยมูลค่าการคลังสำหรับเป้าหมายการบริหารสภาพคล่อง
	=	การได้ครอบครองสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อเป้าหมายการบริหารสภาพคล่องสุทธิ - หนี้สินสุทธิ

1.2 คำนิยาม

(1) ดุลการค้าเงินงานสุทธิ คือ ผลต่างของรายได้กับค่าใช้จ่าย ซึ่งในที่นี้จะรวมถึงการบริโภคสินทรัพย์ทุน (มีลักษณะคล้ายกับค่าเสื่อมราคา) เข้าไปด้วย ทั้งนี้ รายได้และค่าใช้จ่ายในที่นี้หมายถึง รายได้และรายจ่ายประจำ

(1.1) การขาดดุลการดำเนินงานสุทธิ คือ การที่รัฐบาลมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานมากกว่ารายได้จากการดำเนินงาน หรือรัฐบาลมีรายได้จากการดำเนินงานไม่เพียงพอ กับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

(1.2) การเกินดุลการดำเนินงานสุทธิ คือ การที่รัฐบาลมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานน้อยกว่ารายได้จากการดำเนินงาน หรือรัฐบาลมีรายได้จากการดำเนินงาน มากกว่าค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

(2) ดุลให้กู้ยืม/กู้ยืมสุทธิ คือ ดุลการดำเนินงานสุทธิหักด้วยการได้ครอบครองสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงินสุทธิ ซึ่งหมายถึง ผลต่างของรายได้กับค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน หักด้วยผลต่างของรายได้และรายจ่ายจากการขายและการซื้อสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงิน อันเป็นการรวมหรือการซื้อสินทรัพย์ทุนนั่นเอง

นอกจากนั้นแล้ว ดุลให้กู้ยืม/กู้ยืมสุทธิซึ่งเป็นดุลของรายการที่อยู่เหนือเส้น จะเท่ากับการชดเชยดุลการคลัง (Financing) ซึ่งเป็นดุลของรายการที่อยู่ใต้เส้น มันก็คือ ผลต่างของการได้ครอบครองสินทรัพย์ทางการเงินสุทธิ และหนี้สินสุทธิ

(2.1) การเกินดุลให้กู้ยืม/กู้ยืมสุทธิ (มีเครื่องหมาย +) คือ ผลลัพธ์ของดุลการดำเนินงานหักด้วยการได้ครอบครองสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงินสุทธินั้นมีค่ามากกว่า 0 ซึ่งหมายถึง การที่รัฐบาลมีรายได้จากการดำเนินงานและรายได้จากการขายสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงิน มากกว่าค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน และรายจ่ายในการซื้อสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงินหรือรายจ่ายลงทุน หรืออาจจะกล่าวอย่างง่าย ๆ ก็คือว่า รายได้ประจำและรายได้จากทุนมากกว่ารายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุน

ส่วนในด้านการชดเชยดุลการคลัง (มีเครื่องหมาย -) ในกรณีเกินดุลนี้ จะหมายถึง ผลลัพธ์ของหนี้สินหักด้วยการได้ครอบครองสินทรัพย์ทางการเงินสุทธินั้นมีค่าน้อยกว่า 0 ซึ่งหมายถึงการให้กู้และการชำระคืนหนี้ มากกว่าการรับชำระคืนและการกู้ยืม หรืออาจจะมีการซื้อสภาพคล่องมากขึ้น เช่น การมีเงินสดในมือเพิ่มขึ้น

(2.2) การขาดดุลให้กู้ยืม/กู้ยืมสุทธิ (มีเครื่องหมาย -) คือ ผลลัพธ์ของดุลการดำเนินงานหักด้วยการได้ครอบครองสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงินสุทธิ มีค่าน้อยกว่า 0 ซึ่งหมายถึง การที่รัฐบาลมีรายได้จากการดำเนินงานและรายได้จากการขายสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงิน น้อยกว่าค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานและรายจ่ายในการซื้อสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงิน หรืออาจจะกล่าวได้อย่างง่าย ๆ ก็คือว่า รายได้ประจำและรายได้จากทุนน้อยกว่ารายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุน

ส่วนในด้านการชดเชยมูลค่าการคลัง (มีเครื่องหมาย +) ในกรณีที่ขาดดุลนี้ จะหมายถึง ผลลัพธ์ของหนี้สินที่ช่วยการได้ครอบครองสินทรัพย์ทางการเงินสุทธิและหนี้สินสุทธิ มีค่ามากกว่า 0 ซึ่งหมายถึง การให้กู้ยืมและการชำระคืนหนี้ น้อยกว่า การรับชำระคืนและการกู้ยืม หรืออาจจะมีการถือสภาพคล่องน้อยลง เช่น การเงินลดในมือของตน

(3) **ดุลนโยบาย** คือ ผลลัพธ์ของดุลให้กู้ยืม/กู้ยืมสุทธิที่หักด้วยการได้ครอบครองสินทรัพย์ทางการเงินสำหรับเป้าหมายเพื่อนโยบายสาธารณะสุทธิ ซึ่งหมายถึง ผลต่างของรายได้และค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน หักด้วยผลต่างของรายได้และรายจ่ายในสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงิน และหักด้วยผลต่างของการรับและจ่ายเงินในสินทรัพย์ทางการเงิน สำหรับเป้าหมายเพื่อนโยบายสาธารณะ เช่น การให้กู้ยืมแก่รัฐวิสาหกิจเพื่อดำเนินนโยบายของรัฐบาล เป็นต้น

ดุลนโยบายจะเกี่ยวกับการชดเชยมูลค่าการคลังสำหรับเป้าหมายเพื่อการบริหารสภาพคล่อง นั่นก็คือ ผลต่างระหว่างการได้ครอบครองสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อการบริหารสภาพคล่องสุทธิกับหนี้สินสุทธิ

(3.1) การเกินดุลนโยบาย (มีเครื่องหมาย +) คือ การที่รัฐบาลมีผลลัพธ์ของดุลให้กู้ยืม/กู้ยืมสุทธิ หักด้วยการได้ครอบครองสินทรัพย์ทางการเงินสำหรับเป้าหมายเพื่อนโยบายสาธารณะสุทธิ มีค่ามากกว่า 0 ซึ่งหมายถึง การที่รัฐบาลมีรายได้จากการดำเนินงาน รวมกับรายได้จากการขายสินทรัพย์ทุนหรือสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงิน และการรับชำระคืนจากการให้กู้ยืม สำหรับเป้าหมายเพื่อนโยบายสาธารณะ มากกว่าค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน รวมกับรายจ่ายในการซื้อสินทรัพย์ทุน และการให้กู้ยืมแก่หน่วยงานอื่น สำหรับเป้าหมายเพื่อนโยบายสาธารณะ

การเกินดุลนโยบาย (มีเครื่องหมาย +) จะมีจำนวนเท่ากับการชดเชยมูลค่าการคลังสำหรับเป้าหมายเพื่อการบริหารสภาพคล่อง (มีเครื่องหมาย -) นั่นคือผลลัพธ์ของหนี้สินสุทธิที่หักด้วยการได้ครอบครองสินทรัพย์ทางการเงินสำหรับเป้าหมายการบริหารสภาพคล่องสุทธิ มีค่าน้อยกว่า 0 ซึ่งหมายถึง การรับชำระคืนจากการให้กู้ยืมหรือการลงทุนในการบริหารสภาพคล่อง รวมกับการกู้ยืมเงินของรัฐบาล น้อยกว่าการให้กู้ยืมหรือการลงทุนเพื่อการบริหารสภาพคล่อง (เป็นการหาผลลบแทน หรือรายได้ รวมกับการชำระคืน

(3.2) การขาดดุลนโยบาย (มีเครื่องหมาย -) คือ การที่รัฐบาลมีผลลัพธ์ของดุลให้กู้ยืม/กู้ยืมสุทธิ หักด้วยการได้ครอบครองสินทรัพย์ทางการเงินสำหรับเป้าหมายเพื่อนโยบายสาธารณะสุทธิ มีค่าน้อยกว่า 0 ซึ่งหมายถึง การที่รัฐบาลมีรายได้จากการดำเนินงาน รวมกับรายได้จากการขายสินทรัพย์ทุนหรือสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงิน และการรับชำระคืนจากการให้กู้ยืม สำหรับเป้าหมายเพื่อนโยบายสาธารณะ น้อยกว่าค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน รายจ่ายในการซื้อสินทรัพย์ทุน และการให้กู้ยืมแก่หน่วยงานอื่น สำหรับเป้าหมายเพื่อนโยบายสาธารณะ

การขาดดุลนโยบาย (มีเครื่องหมาย -) จะมีจำนวนเท่ากับการขาดดุล
การคลังสำหรับเป้าหมายเพื่อการบริหารสภาพคล่อง (มีเครื่องหมาย +) นั่นคือผลลัพธ์ของหนี้สิน
หักด้วยได้ครอบครองสินทรัพย์ทางการเงินสำหรับเป้าหมายการบริหารสภาพคล่องสุทธิ มีค่า
มากกว่า 0 ซึ่งหมายถึง การรับชำระคืนจากการปล่อยกู้ยืมหรือการลงทุนเพื่อการบริหารสภาพคล่อง
รวมกับการกู้ยืมเงินของรัฐบาล มากกว่าการปล่อยกู้ยืมหรือการลงทุนเพื่อการบริหารสภาพคล่อง
รวมกับการชำระคืน

(4) รายรับ คือ เงินทั้งหมดที่รัฐบาลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับ ซึ่งมีการ
ผูกพันให้ต้องชำระคืนในภายหลังหรือไม่ก็ได้ และจะมีถึงตอนไหนหรือไม่ก็ได้ เช่น รายรับจาก
ภาษีอากรจากการขายทรัพย์สิน หรือจากการกู้เงิน เป็นต้น

(5) รายได้ คือ มูลค่ารวมทั้งหมดของธุรกรรมที่ทำให้ทุนสุทธิของรัฐบาลหรือองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้น ซึ่งหมายถึงจำนวนเงินทั้งหมดที่รัฐบาล หรือองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นได้รับโดยไม่จำเป็นต้องมีการผูกพันในการชำระคืนในภายหลัง จะมีถึงตอนไหนจากการรับเงิน
หรือไม่ก็ได้ ยกเว้นจำนวนเงินที่รัฐบาลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับจากการขายสินทรัพย์
ซึ่งไม่ถือเป็นรายได้จากการทำธุรกรรมเพราะไม่มีผลต่อการเพิ่มขึ้นของทุนสุทธิ เพียงแต่เปลี่ยนรูป
ของการถือสินทรัพย์ เช่น การขายอาคารหรือการขายหุ้นของวิสาหกิจที่รัฐบาลถืออยู่ เป็นต้น
เป็นการถือเงินสดแทน

รายได้ในที่นี้ประกอบด้วย ภาษีอากร เงินสมทบที่ผู้สังคม เงินช่วยเหลือและ
รายได้อื่น

(6) ค่าใช้จ่าย คือ มูลค่ารวมทั้งหมดของธุรกรรมที่ทำให้ทุนสุทธิของรัฐบาลหรือ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลดลง ซึ่งหมายถึง จำนวนเงินทั้งหมดที่รัฐบาลหรือองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นจ่ายออกไปโดยไม่จำเป็นต้องมีการผูกพันในการชำระคืนให้แก่รัฐบาลหรือองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นในภายหลัง จะมีถึงตอนไหนจากการจ่ายเงินหรือไม่ก็ได้ ยกเว้น จำนวนเงินที่รัฐบาล
หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์ ซึ่งไม่ถือเป็นค่าใช้จ่ายจากการทำธุรกรรม
เพราะไม่มีผลต่อการลดลงของทุนสุทธิ แต่เป็นการเปลี่ยนรูปของการถือสินทรัพย์ตามที่ได้กล่าว
ไว้ในหัวข้อ (5)

ค่าใช้จ่ายจำแนกประเภทได้ตามลักษณะงานและลักษณะเศรษฐกิจ

(7) การได้ครอบครองสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงินสุทธิ คือ อุดหนุนของรัฐบาลหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการถือสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงิน ซึ่งหมายถึงผลต่างระหว่างการซื้อหรือการได้ครอบครอง และการขายหรือการให้หมดไปหรือการลดลงของสินทรัพย์ ทั้งนี้ สินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงิน ได้แก่ สินทรัพย์ทุนถาวร สินค้าคงคลัง ทรัพยากรธรรมชาติ และสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน เช่น ลิขสิทธิ์ ดังนั้น จะยกตัวอย่างง่าย ๆ ได้ว่าการได้ครอบครองสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงินสุทธิ คือ ผลต่างของการซื้อและการขายสินทรัพย์ทุน หรือขายจ่ายเพื่อการลงทุนหักด้วยรายได้ประเภททุน รวมกับการเปลี่ยนแปลงของสินค้าคงคลัง ทรัพยากรธรรมชาติ และสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน

(8) การได้ครอบครองสินทรัพย์ทางการเงินสุทธิ คือ อุดหนุนของรัฐบาลหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการถือสินทรัพย์ทางการเงิน ซึ่งหมายถึงผลต่างระหว่างการให้กู้ยืมหรือการได้ครอบครอง และการใช้หมดไปหรือการลดลงของสินทรัพย์ การดำเนินการอุดหนุนในสินทรัพย์ทางการเงิน ได้แก่ การที่รัฐบาลให้หน่วยงานอื่นกู้ยืมเงินเพื่อดำเนินนโยบายของรัฐบาล หรือการลงทุนของรัฐบาลในหลักทรัพย์ต่าง ๆ เพื่อหวังผลตอบแทน ดังนั้น อุดหนุนในสินทรัพย์ทางการเงินแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ค่ารับเป้าหมายเพื่อนโยบายสาธารณะ และค่ารับเป้าหมายเพื่อการบริหารสภาพคล่อง

(9) การก่อหนี้สินสุทธิ คือ อุดหนุนของรัฐบาลหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของการถือหนี้สิน ได้แก่ การกู้ยืมและการชำระคืนต้นเงินกู้

2. หลักการของการแยกประเภทรายได้

รายได้ หมายถึง มูลค่ารวมของธุรกรรมทั้งหมด ซึ่งทำให้ทุนสุทธิของรัฐบาลเพิ่มขึ้น อำหนิรับรายได้ในที่นี้จะมีความหมายกว้าง คือ เป็นรายได้จากการดำเนินงานธุรกรรม ทั้งที่เป็นเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณในระบบบัญชีของรัฐบาล หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งธุรกรรมของรัฐบาลที่อยู่นอกระบบบัญชีการคลังของรัฐบาลหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย เช่น กองทุนนอกงบประมาณต่างๆ ที่มีกฎหมายในการจัดตั้งโดยเฉพาะ และเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ ซึ่งหน่วยราชการได้รับจากแหล่งผู้ให้โดยตรงโดยไม่ผ่านบัญชีการคลังของรัฐบาล เป็นต้น

การลงบันทึกรายได้ตามเกณฑ์ดังกล่าว จะบันทึกเมื่อเกิดธุรกรรม ซึ่งมีผลให้เกิดการเรียกเก็บภาษีหรือรายได้ของรัฐบาลอื่น ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐจะทำการประเมินภาษีหรือรายได้ที่รัฐบาลจะได้รับจากบัญชีหรือการแจ้งรายได้เพื่อการประเมินภาษีของผู้ประกอบการหรือบุคคลธรรมดา ในทางปฏิบัติการประเมินภาษีอาจแตกต่างกันจากการประมาณการเก็บภาษีก็ได้ เนื่องจากเมื่อประเมินไปแล้วไม่มีการเรียกเก็บเงินตามที่ประเมินไป ทำให้การประเมินภาษีไม่ตรงความเป็นจริงและไม่ควรบันทึกเป็นรายได้

การจัดประเภทรายได้ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ทางด้านการคลัง สามารถจำแนกได้หลายลักษณะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการใช้และวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

- แบบที่ 1 การจัดแยกเป็นรายได้ภาษีอากร และรายได้ที่ไม่ใช่ภาษีอากร โดยจะพิจารณารายได้ภาษีอากรว่าเป็นเงินโอนให้แก่รัฐบาล โดยการบังคับเก็บ และไม่จำเป็นต้องชำระคืนในภายหลัง ส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ภาษีอากรก็เป็นรายได้ที่ไม่บังคับเก็บไม่ต้องชำระคืนและจะมีถึงตอนไหนก็ได้

- แบบที่ 2 การจัดแยกเป็นรายได้ประจำและรายได้ประเภททุน โดยจะพิจารณาว่ารายได้ประเภททุน คือ รายได้จากการขายสินทรัพย์ทุน ส่วนรายได้ประจำ คือ รายได้ที่เกิดขึ้นทั้งหมดที่ไม่ต้องชำระคืนในภายหลัง

- แบบที่ 3 สำหรับในที่นี้การจัดประเภทรายได้แยกเป็นรายได้ภาษีอากร เงินสมทบเพื่อสังคม เงินช่วยเหลือ และรายได้อื่น ซึ่งไม่รวมถึงรายได้ประเภททุน เพราะจัดเป็นธุรกรรมของสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงิน การพิจารณาแยกประเภทของรายได้เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ฐานการคลังตามเกณฑ์ดังกล่าว ซึ่งในแต่ละประเภทของรายได้ก็จะใช้วิธีการจัดแยกประเภทที่แตกต่างกัน ได้แก่ รายได้ภาษีอากรจัดแยกประเภทตามฐานการจัดเก็บภาษี เงินสมทบเพื่อสังคมจัดแยกประเภทตามบุคคลผู้จ่ายเงินสมทบ เงินช่วยเหลือจัดประเภทตามแหล่งที่ให้เงินช่วยเหลือ และรายได้อื่นจัดประเภทตามชนิดของรายได้

รายได้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย เป็นรายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเองตามที่กฎหมายกำหนด หรือที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วโอนให้ท้องถิ่นหรือจัดสรรให้บางส่วนตามที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยแยกออกเป็นรายได้ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาตค่าปรับ และค่าบริการรายได้จากทรัพย์สิน รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ และรายได้เบ็ดเตล็ด รวมทั้งรายได้จากเงินอุดหนุนจากราคาน้ำมันรวมเป็นรายรับด้วย ในการจัดประเภทรายได้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามประเภทรายได้ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ฐานการคลังตามเกณฑ์ดังกล่าว สามารถจัดทำได้ดังนี้

1. รายได้ภาษีอากร หมายถึง เงินโอนที่บังคับจ่ายให้แก่รัฐบาล หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยไม่ต้องมีการตอบแทนและชำระคืน ทั้งนี้ไม่รวมเงินสมทบเพื่อสังคมและคาบเกี่ยว เพราะไม่ถือว่าเป็นรายได้ภาษีอากร

การจัดประเภทภาษีอากร จัดแบ่งได้เป็น 6 ประเภทตามฐานภาษี ดังนี้

- (1) ภาษีเก็บจากเงินได้ กำไร และผลตอบแทนจากการลงทุน
- (2) ภาษีเก็บจากเงินเดือน และค่าจ้าง
- (3) ภาษีเก็บจากทรัพย์สิน
- (4) ภาษีเก็บจากสินค้าและบริการในประเทศ
- (5) ภาษีเก็บจากการค้าและธุรกรรมระหว่างประเทศ
- (6) ภาษีอื่นๆ

จากการศึกษาประเภทรายได้ภาษีอากรของท้องถิ่น ปรากฏว่ามีรายได้ภาษีอากรเก็บจากฐานทรัพย์สิน และจากฐานสินค้าและบริการในประเทศเท่านั้น ไม่ปรากฏว่ามีรายได้ภาษีอากรที่เก็บจากฐานเงินได้ กำไร และผลตอบแทนจากการลงทุน จากฐานเงินเดือนและค่าจ้าง และจากฐานการค้าและธุรกรรมระหว่างประเทศ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของลักษณะประเภทรายได้ของท้องถิ่นแล้ว พบว่าบางรายการชื่อไม่บ่งบอกว่าเป็นภาษีอากร แต่ลักษณะและของรายได้และฐานการจัดเก็บบ่งบอกว่าเป็นภาษีอากร ซึ่งพอจะวิเคราะห์ไว้ในรายละเอียดได้ดังนี้

1.1 ภาษีเก็บจากทรัพย์สิน เป็นภาษีที่เก็บจากการใช้ หรือความเป็นเจ้าของ หรือการโอนทรัพย์สินหรือความมั่งคั่ง (Wealth) ให้แก่บุคคลอื่น ซึ่งสามารถแบ่งย่อยเป็น 6 ประเภท คือ

- (1) ภาษีสถิติทรัพย์สินทรัพย์สิน
- (2) ภาษีความมั่งคั่งสุทธิ
- (3) ภาษีมรดกและภาษีการให้
- (4) ภาษีเก็บจากธุรกรรมทางการเงินและเงินทุน
- (5) ภาษีทรัพย์สินอื่นโดยไม่ได้จัดเก็บประจำ
- (6) ภาษีทรัพย์สินอื่นที่ไม่สามารถจัดประเภทได้

รายได้ของท้องถิ่นของไทยที่เก็บจากฐานทรัพย์สิน ได้แก่ ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน จัดเป็นภาษีสถิติทรัพย์สินอยู่ในหัวข้อ (1) และค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม จัดเป็นภาษีเก็บจากธุรกรรมทางการเงินและเงินทุน อยู่ในหัวข้อ (4) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1.1 ภาษีอสังหาริมทรัพย์ เป็นภาษีที่เก็บจากราคาเช่า หรือความเป็น

เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ ที่ดิน ที่ดิน และอาคารต่างๆ โดยจัดเก็บเป็นร้อยละของมูลค่าทรัพย์สิน
ที่ประเมินได้จากขนาด จำนวนที่ตั้ง ค่าเช่า ราคาขาย หรือผลตอบแทนจากการลงทุน

รายได้ภาษีอากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยที่จัดประเภท
อยู่ในหัวข้อนี้ ได้แก่

- ภาษีบำรุงท้องที่ เป็นภาษีที่เก็บจากมูลค่าที่ดิน ซึ่งผู้เป็นเจ้าของที่ดิน
เป็นผู้เสียภาษีให้แก่ท้องถิ่น โดยจะมีการประเมินมูลค่าที่ดินแต่ละแปลง เพื่อใช้เป็นฐานคำนวณ
ภาษี เรียกว่า ราคาปานกลางของที่ดิน โดยจะมีการประเมินราคาใหม่ทุก 4 ปี ซึ่งกฎหมายได้
ยกเว้นการจัดเก็บภาษีให้แก่ผู้เป็นเจ้าของที่ดินสำหรับการพักอาศัยอยู่ในพื้นที่ขนาดหนึ่ง โดยจะมี
ขนาดเท่าใดขึ้นอยู่กับความเจริญของท้องถิ่น

- ภาษีโรงเรือนและที่ดิน เป็นภาษีที่จัดเก็บจากสิ่งปลูกสร้างหรือ
โรงเรือนที่เจ้าของมิได้อยู่อาศัยเอง เช่น ไร่สวน หรือใช้เป็นสถานที่ประกอบธุรกิจการค้าจะต้อง
เสียภาษีในอัตราร้อยละ 12.5 ของค่ารายปีของโรงเรือนที่ประเมินขึ้นตามหลักเกณฑ์ประเมินและ
ลักษณะของโรงเรือน

จากลักษณะการจัดเก็บรายได้จากฐานราคาที่ดิน และมูลค่าของ
ผลประโยชน์ที่เกิดจากสิ่งปลูกสร้างของภาษีบำรุงท้องที่และภาษีโรงเรือนและที่ดินดังกล่าว
มีความชัดเจนว่าเป็นภาษีอสังหาริมทรัพย์ จึงจัดอยู่ในหัวข้อนี้

1.1.2 ภาษีธุรกรรมทางการเงินและเงินทุน เป็นภาษีที่เก็บจากการโอน ความเป็นเจ้าของทรัพย์สิน การออก การซื้อ หรือการขายหลักทรัพย์ และเก็บจากเช็คหรือ รูปแบบอื่นในการจ่ายเงิน

รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยที่จัดอยู่ในหัวข้อนี้ ได้แก่
ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม เป็นรายได้ที่จัดเก็บจากคู่มาขอให้ทำนิติกรรม
สัญญาเกี่ยวกับการโอน การเช่าและการจำนองที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ในที่ดิน โดยมีอัตรา
การจัดเก็บ ดังนี้

- ค่าจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมมีทุนทรัพย์ คิดตามจำนวนทุนทรัพย์
ร้อยละ 2 ขณะนี้ได้มีกฎกระทรวงการคลังลดอัตราให้แก่ผู้ประกอบการทางด้านอสังหาริมทรัพย์
และการประเมินพื้นที่เพื่อร้อยละ 0.01

- ค่าจดทะเบียนการโอนมรดกหรือให้ระหว่างบุพการีกับผู้สืบสันดาน
หรือระหว่างคู่สมรส คิดตามทุนทรัพย์ ร้อยละ 0.05

- ค่าจดทะเบียนการจำนองหรือบูริมลิตีฮิ คือตามราคาที่ดินของหรือ บูริมลิตีฮิที่จดทะเบียน และค่าจดทะเบียนการเช่า คือตามค่าเช่าตลอดเวลาที่เช่า หรือเงิน กินเปล่า หรือทั้งสองอย่างรวมกัน ในการนี้เจ้าตลาดฮิวิตให้คำนวณค่าเช่าเท่ากับระยะเวลาการเช่าตามสิบปี) ร้อยละ 1.00

- ค่าจดทะเบียนลิตีฮิ และนิติกรรมไม่มีทุนทรัพย์แปลงละ 10 บาท จากลักษณะการจัดเก็บรายได้ดังกล่าวจึงจัดให้ค่าธรรมเนียมในการ จดทะเบียนลิตีฮิและนิติกรรมเป็นภาษีธุรกรรมทางการเงินและเงินลงทุนถึงแม้ว่าถือเป็นค่าธรรมเนียม ก็ตาม

1.2 ภาษีเก็บจากสินค้าและบริการ เป็นภาษีที่เก็บจากการผลิต การแยก (แยกย่อย) การขาย การโอน การเช่า หรือการพัฒนายสินค้าหรือการให้บริการ รวมทั้งเก็บจาก การใช้สินค้า การอนุญาตให้ใช้สินค้า หรืออนุญาตให้ประกอบกิจกรรม ซึ่งสามารถแยกออกเป็น 6 ประเภท คือ

- (1) ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีการขายหรือภาษีการค้า
- (2) ภาษีสรรพสามิต
- (3) ค่าใช้จ่ายจากการผูกขาดของรัฐบาล
- (4) ภาษีเก็บจากการบริการเฉพาะอย่าง
- (5) ภาษีเก็บจากการใช้สินค้าหรือการอนุญาตให้ใช้สินค้า หรือการประกอบ

กิจกรรม

- (6) ภาษีเก็บจากสินค้าและบริการประเภทอื่น

รายได้ของท้องถิ่นไทย ที่เก็บจากสินค้าและบริการ ได้แก่ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษี ธุรกิจเฉพาะ และภาษีการค้าจึงเป็น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีการขายหรือภาษีการค้า อยู่ในหัวข้อ (1) ภาษีสุรา แคมเปญยาสูบ และภาษีสรรพสามิตอื่น รวมทั้งภาษีบำรุง อบจ. จากสถานค้าปลีก อาลุ่มและสถานค้าปลีกน้ำมัน จัดเป็นภาษีสรรพสามิตอยู่ในหัวข้อ (2) ภาษีการพนัน ค่าธรรมเนียมบำรุง อบจ. จากผู้เข้าพักโรงแรมและค่าธรรมเนียมการใช้ถนนเป็น จัดเป็นภาษีเก็บ จากการบริการเฉพาะอย่าง อยู่ในหัวข้อ (4) ภาษिरถยนต์และค่าใบอนุญาตต่างๆรวมทั้งค่า ธรรมเนียมที่มีลักษณะเป็นการให้อนุญาตจัดเป็นภาษีเก็บจากการใช้สินค้าหรือการอนุญาตให้ใช้ สินค้าหรือการประกอบกิจกรรม อยู่ในหัวข้อ (5) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีการขายหรือภาษีการค้า เป็นภาษีที่เก็บจาก การผลิต การเช่า การโอน การพัฒนายสินค้าและการให้บริการ ซึ่งเก็บจากสินค้าที่ ผลิตขึ้นในประเทศและที่นำเข้ามาจากต่างประเทศด้วย

องค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นได้รับจัดสรรรายได้ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และภาษีการค้าจากรัฐบาล ซึ่งภาษีมูลค่าเพิ่มของไทยเก็บจากผู้ประกอบการที่เป็นผู้ผลิต ผู้ขายส่ง ผู้ขายปลีก ผู้ส่งมอบ ผู้ให้บริการ และผู้นำเข้า จากการขายสินค้าหรือการให้บริการทุกประเภทรวมทั้งนำเข้า ส่วนภาษีธุรกิจเฉพาะเป็นภาษีที่เก็บจากบุคคลธรรมดา และมีนิติบุคคลจากรายรับการประกอบกิจการขายหลักทรัพย์ รายรับจากการประกอบกิจการรับประกันชีวิตและกิจการโรงรับจำนำ และรายรับจากการประกอบกิจการธนาคาร ธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ การประกอบกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ การรับประกันวินาศภัย และการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นการค้าหรือหากำไร สำหรับภาษีการค้าเป็นภาษีที่เก็บจากกำไรของผู้ประกอบการค้ารวมประเภทการค้าทุกประเภท

1.2.2 ภาษีสรรพสามิต เป็นภาษีที่เก็บจากผลิตภัณฑ์เฉพาะอย่างหรือผลิตภัณฑ์ที่ต้องการควบคุม ส่วนใหญ่จะเก็บ ณ ขั้นตอนการผลิตหรือการกระจายสินค้า โดยประเมินภาษีจากมูลค่า น้ำหนัก ปริมาณหรือผลิตภัณฑ์

องค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นของไทยได้รับจัดสรรรายได้ภาษีสรรพสามิตจากรัฐบาล ได้แก่ ภาษีสุรา ภาษีแอลกอฮอล์ ยาสูบ และภาษีสรรพสามิตอื่น ซึ่งประกอบด้วย ภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน ภาษีเครื่องดื่ม ภาษिरขยนต์ ภาษिरอจักรยานยนต์ ภาษिरือ ภาษีพนม ภาษีเบตแคชชี และยังรวมถึงภาษีที่ดินบริการที่เก็บจากสถานกอล์ฟและสนามม้า ซึ่งตามหลักเกณฑ์แล้วภาษีทั้งสองประเภทหลังจัดเป็นภาษีที่เก็บจากบริการเฉพาะอย่าง แต่ในทางปฏิบัติ องค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นได้รับข้อมูลรวมไม่สามารถแยกออกจากภาษีสรรพสามิตอื่นๆ ได้ ในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตดังกล่าว เก็บจากสินค้าและบริการที่ผลิตขึ้นในประเทศ รวมทั้งสินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศ โดยเก็บตามมูลค่าหรือเก็บตามปริมาณจากผู้ประกอบการ นอกจากนั้นแล้ว ยังมีภาษีบำรุง อบจ. จากสถานค้าปลีกยาสูบ และสถานค้าปลีกน้ำมันที่กฎหมายอนุญาตให้ อบจ. สามารถจัดเก็บรายได้เองได้จากผู้ประกอบการค้าปลีกทั้งสองประเภท

1.2.3 ภาษีเงินจากบริการเฉพาะอย่าง เป็นภาษีที่เก็บจากการจ่ายเงินสำหรับบริการเฉพาะอย่าง เช่น จากค่าบริการการขนส่ง ค่าเบี้ยประกัน โรงแรมหรือภัตตาคาร ค่าโฆษณา และเงินที่ได้จากการพนัน

องค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นของไทยมีรายได้ที่เก็บในลักษณะเช่นนี้ ได้แก่ ภาษีกการพนัน เป็นรายได้จากการอนุญาตให้เล่นการพนันและจำนวนเงินที่มีผู้นำมาพนัน ภาษिरอนวมกอล์ฟ เป็นการเก็บภาษีจากค่าสมาชิกและค่าใช้บริการสนามกอล์ฟ ภาษिरสนามม้า เป็นการเก็บภาษีจากค่าผ่านประตูและรายรับที่หักไว้จากผู้เล่นการพนันแข่งม้า ค่าธรรมเนียมบำรุง อบจ. จากผู้เข้าพักโรงแรม เป็นการเก็บภาษีจากค่าใช้จ่ายบริการโรงแรม และค่าธรรมเนียม

การใช้สนามบิน เป็นรายได้ที่เก็บจากผู้โดยสารเครื่องบินเพื่อเดินทางภายในประเทศ ซึ่งถือเป็น การเก็บภาษีจากบริการเฉพาะอย่าง

1.2.4 ภาษีเก็บจากการใช้สินค้าหรือการอนุญาตให้ใช้สินค้าหรือการ ประกอบกิจกรรม เป็นภาษีที่เก็บจากการใช้สินค้า ซึ่งรวมถึงการขยกในอนุญาตตามกฎหมายหรือ ระเบียบทางราชการ รวมทั้งค่าธรรมเนียมที่มีลักษณะเป็นการอนุญาต โดยที่รัฐบาลไม่ได้จัดหา บริการเฉพาะอย่างเป็นการตอบแทน

รายได้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย ที่จัดอยู่ในหมวดนี้ ได้แก่ ค่าใบอนุญาตต่างๆ เช่น ค่าใบอนุญาตรับทำการเก็บหยิกกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ค่าใบ อนุญาตจัดตั้งตลาด ค่าใบอนุญาตจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ ค่าใบอนุญาตเกี่ยวกับการควบคุมอาคาร ค่าใบอนุญาตเกี่ยวกับการโฆษณา โดยใช้เครื่องขยายเสียง นอกจากนั้นแล้ว ยังมีภาษีอากร และค่าธรรมเนียมที่มีลักษณะการอนุญาตให้ประกอบกิจกรรมบางอย่างได้เช่น ภาษีป้ายเป็นภาษีที่เก็บจากผู้เป็นเจ้าของป้ายที่โฆษณาหรือ เครื่องหมายทางการค้า หรือการ โฆษณาต่างๆ ตามขนาดพื้นที่ และการให้สัตยาบัน เมื่อเจ้าของป้ายชำระภาษีแล้วจึงได้รับข อนุญาตให้ติดป้ายประกาศได้โดยถูกต้องตามกฎหมาย อาคารพาณิชย์ และค่าธรรมเนียม เกี่ยวกับการควบคุมการพาณิชย์และจำหน่ายเนื้อสัตว์เป็นรายได้ที่เก็บจากการขอนุญาตฆ่าและ จำหน่ายเนื้อสัตว์ ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการใบอนุญาตการฆ่าสัตว์ ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับใบ อนุญาตการพนัน ค่าธรรมเนียมในการขยกหนังสือรับรองการแจ้งการจัดตั้งสถานที่จำหน่าย อาหารหรือสถานที่ละเล่นอาหาร ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับสุสานและฌาปนสถาน ค่าธรรมเนียม ปิดแผ่นป้ายประกาศหรือเขียนข้อความหรือภาพติดตึก เพื่อบริการหรือเอกสารหรือสิ่ง หรือโปรย แผ่นประกาศเพื่อโฆษณาแก่ประชาชน ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และค่าธรรมเนียมน้ำบาดาล และใช้น้ำบาดาล

1.2.5 ภาษีเก็บจากสินค้าและบริการประเภทอื่น เป็นการเก็บภาษีอากร จากสินค้าและบริการ ซึ่งไม่สามารถจัดประเภทตามรายการข้างบนได้ ได้แก่ การเก็บภาษีอากร จากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติใช้แล้วหมดไป เช่น ภาษีที่เก็บจากการแยกแร่ น้ำมัน ก๊าซ และ ถ่านหิน เฉพาะจากแหล่งทรัพยากรของเอกชน ไม่รวมถึงการค้าเงินการในที่ที่ของรัฐบาล การคำนวณภาษีเก็บในอัตราคงที่ต่อปริมาณหรือน้ำหนักหรือร้อยละของมูลค่า

รายได้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยได้รับจัดสรรค่าภาคหลวง ต่างๆ จากรัฐบาลโดยไม่ตามการแยกได้ว่าเป็นแหล่งทรัพยากรของรัฐบาลหรือเอกชน

2. เงินช่วยเหลือ หมายถึง เงินโอนโดยความสมัครใจ ไม่มีการตั้งข้อจำกัดในภายหลัง ซึ่งได้รับจากหน่วยงานของรัฐบาล หรือองค์กรระหว่างประเทศ โดยแยกเป็นเพื่อนำไปใช้จ่ายประจำหรือเพื่อการลงทุน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาล ซึ่งแยกออกเป็น

3 ประเภท คือ

ประเภทแรก เป็นเงินอุดหนุนทั่วไป ได้รับตามจำนวนประชากรของท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่งท้องถิ่นสามารถนำเงินอุดหนุนประเภทนี้ไปใช้จ่ายได้ตามความต้องการ โดยไม่มีเงื่อนไขในการใช้จ่าย กล่าวคือ ท้องถิ่นอาจจะนำไปใช้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน หรือใช้จ่ายในการลงทุนก็ได้ ดังนั้น จึงไม่อาจจะระบุได้ชัดเจนว่าเงินอุดหนุนทั่วไป เป็นรายได้เพื่อการใช้จ่ายประจำหรือลงทุน

ประเภทที่สอง เป็นเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ได้รับอุดหนุนจากรัฐบาลเพื่อนำไปใช้จ่ายเฉพาะโครงการที่รัฐบาลมีนโยบายให้การสนับสนุนเป็นการเฉพาะเจาะจง เช่น ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านการชลประทาน ฯลฯ อย่างไรก็ตาม เงินอุดหนุนประเภทนี้ก็จะมีการใช้จ่ายประจำและลงทุนปะปนกันอยู่ ไม่สามารถแยกออกได้ชัดเจน เช่นกัน

3. รายได้ขึ้น หมายถึง รายได้ทั้งหมดที่ไม่ใช่ภาษีอากร เงินสมทบเพื่อสังคม และเงินช่วยเหลือ โดยเป็นรายได้ที่มีการตอบแทนหรือไม่ก็ได้ แต่ไม่ต้องการชำระคืนในภายหลัง ซึ่งสามารถแยกออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

- (1) รายได้จากทรัพย์สิน
- (2) การขายสินค้าและบริการ
- (3) เงินโอนหรือเงินบริจาค
- (4) รายได้เบ็ดเตล็ดอื่นๆ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยมีรายได้ประเภทอื่น นอกเหนือจากรายได้ภาษีอากรและเงินช่วยเหลือ ได้แก่ ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ รายได้จากทรัพย์สิน รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ รายได้จากทุน และรายได้เบ็ดเตล็ดต่างๆ ซึ่งสามารถนำมาจัดประเภทตามชนิดของรายได้ได้ดังนี้

3.1 รายได้จากทรัพย์สิน เป็นรายได้ที่ได้รับจากความเป็นเจ้าของทรัพย์สินของรัฐบาล แบ่งออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่

3.1.1 ดอกเบี้ย เป็นรายรับดอกเบี้ยจากเงินฝาก หลักทรัพย์ เงินกู้ และ รายรับค้างรับจากดอกเบี้ย ซึ่งรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยที่จัดอยู่ในหมวดนี้ ได้แก่ ค่าดอกเบี้ย

3.1.2 เงินปันผล เป็นรายรับจากการถือหุ้นรวมทุนของรัฐบาลในนิติบุคคล หรือรัฐวิสาหกิจ ทั้งที่เป็นสถานะการเงินและไม่ใช่สถานะการเงิน รวมถึงการนำส่งผลกำไรจาก นิติบุคคลที่รัฐบาลถือหุ้น และเงินโอนผลกำไรจากธนาคารกลาง ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของไทยมีการจัดประเภทรายได้ในหมวดนี้ ได้แก่ เงินปันผล

3.1.3 รายได้จากรัฐวิสาหกิจ เป็นรายได้ของรัฐบาลที่นำส่งจากรัฐวิสาหกิจ หรือ อนุส-corporations ที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ ซึ่งไม่สามารถนำส่งเป็นเงินปันผล

สำหรับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยที่จัดอยู่ในหมวดนี้ ได้แก่ เงินช่วยเหลือจากกิจการเฉพาะการ เงินสนับสนุนจากกรมโยธาธิการและผังเมือง หรือการ พานิชย์ และรายได้จากสาธารณะูปโภคและการพาณิชย์

3.1.4 ผลตอบแทนจากการลงทุนในต่างประเทศโดยตรง เป็นการลงทุนใน ธุรกิจต่างประเทศ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยไม่มีรายได้ประเภทนี้

3.1.5 ค่าเช่า เป็นรายได้จากทรัพย์สินที่ได้รับจากค่าเช่าที่ดินสินทรัพย์ที่ดิน (leased asset) และทรัพย์สินอื่นที่ไม่สามารถผลิตได้และไม่ใช้ทางการเงิน ได้แก่ ค่าเช่า ค่าภาคหลวงที่รัฐบาลเป็นเจ้าของสินทรัพย์ที่ดิน รวมทั้งค่าเช่าอื่นๆ ที่ให้สิทธิในการดำนาในที่ดิน ที่เกิดขึ้นไม่ได้เฉพาะปลูกขึ้นบนพื้นที่ของรัฐบาล การทำประโยชน์จากแหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อ จัดอุปประสงค์ทางการพาณิชย์ เช่น ในการตกปลา การได้ประโยชน์ในการชลประทาน การเลี้ยง สัตว์บนพื้นที่ของรัฐบาล

สำหรับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยที่จัดอยู่ในหมวดนี้ ได้แก่ ค่าเช่าที่ดิน ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมป่าไม้ ค่าภาคหลวงแร่ ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม อาชีพประมงสัตว์และธรรมชาติประมง และอากรรังนกขี้เถ้า

3.2 การขายสินค้าและบริการ

3.2.1 การขายโดยการผ่านระบบตลาด เป็นรายได้จากการขายของหน่วย งานของรัฐที่เป็น market establishment ซึ่งเป็นการจัดตั้งในเชิงการค้า (enterprise) รวมถึง ค่าเช่าอาคาร สำหรับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยที่จัดอยู่ในหมวดนี้ ได้แก่ ค่าเช่า หรือค่าบริการสถานที่

3.2.2 ค่าธรรมเนียม เป็นค่าธรรมเนียมราชการสำหรับการอนุญาตในเชิง บังคับ และค่าธรรมเนียมราชการอื่น ซึ่งเป็นการขายบริการของรัฐบาล โดยรัฐบาลให้การออก

ใบอนุญาตเพื่อที่จะให้มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบ เช่น ในการตรวจสอบคุณภาพหรือความ สามารถให้ถือเป็นการซื้อบริการจากรัฐ เช่น ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตรับซื้อ ค่าธรรมเนียมหนังสือ เดินทาง ค่าธรรมเนียมศาล และค่าใบอนุญาตเกี่ยวกับวิทยุ โทรศัพท์ ซึ่งรัฐบาลเป็นผู้ให้บริการ ในการแพร่ภาพและการกระจายเสียง

ส่วนรับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยที่จัดอยู่ใน หมวดนี้ ได้แก่ ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดระเบียบจอตยานยนต์ ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการ ควบคุมอาคาร ค่าธรรมเนียมเก็บขยะมูลฝอย ค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูลจากรถหรือสิ่งปฏิกูล ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน และ ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า

3.2.3 การขายโดยไม่ผ่านระบบตลาด เป็นรายได้จากการขายของ หน่วยงานของรัฐบาลให้แก่ชุมชนหรือสังคม เช่น การขายเมล็ดพันธุ์ซึ่งผลิตขึ้นโดยโรงเรียนอาชีว การขายเมล็ดพันธุ์พืชการไร้ตลาด การขายเมล็ดพันธุ์ในพิพิธภัณฑ์ ค่าธรรมเนียมการให้ บริการของโรงพยาบาล และคดีนิคมของรัฐบาล ค่าธรรมเนียมบำรุงโรงเรียนของรัฐบาล ค่า ธรรมเนียมการเข้าพิพิธภัณฑ์ สวนสาธารณะและสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านวัฒนธรรม และบันเทิงการ ซึ่งไม่ได้บริหารหรือดำเนินการในเชิงการค้า

ส่วนรับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยที่จัดอยู่ในหมวดนี้ ได้แก่ ค่าขายแบบแปลน ค่าเขียนแบบแปลน ค่าจำหน่ายแบบพิมพ์และคำร้อง คำรับรองสำเนา และถ่ายเอกสาร ค่าสมัครสมาชิกห้องสมุด และเงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ

3.3 ค่าปรับ เป็นรายได้จัดเก็บของศาลจากผู้กระทำผิดตามกฎหมายหรือกฎ ระเบียบของราชการ รวมถึงเงินโทษของรัฐบาลที่ได้รับจากเงินมัดจำตามกฎหมายหรือระเบียบ ราชการ

ส่วนรับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยที่จัดอยู่ในหมวดนี้ ได้แก่ ค่าปรับผู้กระทำผิดกฎหมายการจัดระเบียบจอตยานยนต์ ค่าปรับผู้กระทำผิดกฎหมายจราจร ทางบก ค่าปรับผู้กระทำผิดกฎหมายการป้องกันและระงับอัคคีภัย ค่าปรับผู้กระทำผิดกฎหมาย และข้อบังคับท้องถิ่น ค่าปรับกษณคดีสัญญา และค่าปรับอื่น ๆ

3.4 เงินโอนอื่นๆ นอกเหนือจากเงินช่วยเหลือ เป็นเงินบริจาคโดยความสมัครใจจาก บุคคล เอกชน และสถาบันที่ไม่หวังผลกำไร มูลนิธิที่ไม่ใช่รัฐบาล และแหล่งอื่น ๆ นอกเหนือจาก รัฐบาลและองค์กรระหว่างประเทศ โดยจะแยกออกเป็น 2 ประเภท คือ เงินโอนเพื่อการใช้จ่าย ประจำ และเพื่อการลงทุน

สำหรับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยที่จัดอยู่ในหมวดนี้ เป็นเงิน
โอนเพื่อการใช้จ่ายประจำ ได้แก่ เงินที่มีผู้ถือให้

3.5 รายได้เบ็ดเตล็ดอื่นๆ เป็นรายได้ที่ไม่สามารถระบุตามรายการข้างต้นได้ ซึ่ง
รวมถึงรายได้จากการขายสินค้าใช้แล้วและของเสีย และรายได้จากการลดหย่อนความเสียหายให้
แก่ทรัพย์สินของรัฐบาล สำหรับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยที่จัดอยู่ในหมวดนี้
ได้แก่ รายได้เบ็ดเตล็ดอื่นๆ

3. หลักการของการแยกประเภทรายจ่าย

รายจ่าย (expenditure) หมายถึง จำนวนเงินทั้งหมดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ใช้จ่ายออกไป ไม่ต้องมีการรับชำระคืนในภายหลัง จะมีถึงครบถ้วนหรือไม่ก็ได้ และไม่ให้เป็น
รายจ่ายชั่วคราวที่คืนเงินได้ เพราะไม่มีการนับเป็นรายจ่ายไปแล้วเมื่อคนกู้เงินมาใช้จ่ายรายจ่าย
แยกเป็นรายจ่ายประจำ หรือค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และรายจ่ายเพื่อการลงทุน

ค่าใช้จ่าย (expense) หมายถึง มูลค่ารวมทั้งหมดของธุรกรรมที่ทำให้ทุนสุทธิของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลดลง ซึ่งเป็นรายจ่ายเพื่อใช้ในการดำเนินงานไม่ใช่เพื่อซื้อสินทรัพย์
หรือเพื่อการลงทุน เพราะการซื้อสินทรัพย์หรือรายจ่ายเพื่อการลงทุนจะเป็นการเปลี่ยนรูปของ
สินทรัพย์ประเภทหนึ่งไปเป็นอีกประเภทหนึ่งเท่านั้น สำหรับค่าใช้จ่ายและรายจ่ายในที่นี้จะเป็น
รายจ่ายที่มาจากเงินงบประมาณ เงินกู้ เงินช่วยเหลือ และเงินอุดหนุนประเภทอื่น เช่น เงินทุน
หมุนเวียนและกองทุนต่างๆ

การลงทุนที่ค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์คงค้าง จะบันทึกเมื่อเกิดธุรกรรม จึงมีผลให้เกิด
ข้อผูกพันตามกฎหมายที่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจ่ายเงินหรือเสีย
ทรัพย์สินออกไป การซื้อสินค้าหรือบริการจะเป็นการเพิ่มมูลค่าของสินค้าคงคลัง ไม่ใช่ธุรกรรม
ทางด้านค่าใช้จ่าย แต่เมื่อสินค้าคงคลังถูกใช้ไปจึงจะถือว่าเป็นค่าใช้จ่าย โดยจะต้องบันทึกเป็น
ธุรกรรมภายในที่ทำให้สินค้าคงคลังลดลงและเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่าย

การจัดประเภทค่าใช้จ่ายเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ด้านการคลัง สามารถจำแนกได้ 2
ลักษณะคือ จำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจ และการจำแนกตามลักษณะงาน การจำแนกตาม
ลักษณะเศรษฐกิจ จะพิจารณาถึงลักษณะของธุรกรรมและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อภายนอกภาครัฐ

ภาค ส่วนจำแนกตามลักษณะงาน จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของรายจ่าย นอกจากนี้
แล้ว รายจ่ายเพื่อให้ได้รับสินทรัพย์ทุน (จัดอยู่ในธุรกรรมของสินทรัพย์และธุรกรรมด้านการเงิน
บางอย่าง (จัดอยู่ในธุรกรรมของการชดเชยมูลค่าการคลัง) สามารถจัดประเภทตามลักษณะงานได้
ดังนั้น การจัดประเภทรายจ่ายทั้งสองลักษณะ สามารถนำมาจัดประเภทแบบไขว้กันได้ (Cross
classification) คือ รายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน จะเท่ากับค่าใช้จ่ายจำแนกตามลักษณะ
เศรษฐกิจ รวมกับรายจ่ายเพื่อให้ได้รับสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงิน

รายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย ประกอบด้วยรายจ่ายประจำ และ
รายจ่ายพิเศษ รายจ่ายประจำ หมายถึง รายจ่ายจากรายได้ของท้องถิ่นโดยแยกเป็นรายจ่าย
งบกลางและรายจ่ายของหน่วยงาน รายจ่ายงบกลาง หมายถึง รายจ่ายซึ่งกำหนดไว้เป็นการ
ทั่วไป โดยไม่แยกไปตั้งจ่ายในหน่วยงานต่างๆ เช่น ค่าเช่ารถนี้เงินกู้และดอกเบี้ย รายจ่ายตาม
ข้อผูกพัน เงินสำรองจ่าย เงินช่วยเหลืองบประมาณรายจ่ายเฉพาะการ และเงินช่วยค่าทำศพ
ส่วนรายจ่ายของหน่วยงานหมายถึง รายจ่ายซึ่งกำหนดไว้สำหรับหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งของ
ท้องถิ่น จำแนกออกเป็น ๑ หมวด ได้แก่ หมวดเงินเดือน หมวดค่าจ้างประจำ หมวดค่าจ้าง
ชั่วคราว หมวดค่าตอบแทน หมวดค่าใช้สอย หมวดค่าสาธารณูปโภค หมวดวัสดุ หมวดค่า
ครุภัณฑ์ หมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง หมวดเงินอุดหนุน และหมวดรายจ่ายอื่น สำหรับ
รายจ่ายพิเศษ หมายถึง รายจ่ายที่จากเงินสะสม เงินกู้ หรือเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ หรือเงิน
ประเภทอื่น นอกจากรายได้พิเศษได้เงินเป็นประจำ

ในการจัดประเภทรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามลักษณะงานและลักษณะ
เศรษฐกิจ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลกระทบของนโยบายทางด้านภาษี ตามเกณฑ์คงค้าง
สามารถจัดทำได้ดังนี้

1. การจัดประเภทค่าใช้จ่ายจำแนกตามลักษณะงาน จัดแบ่งได้ 9 ประเภท ดังนี้
  - (1) ค่าตอบแทนแรงงานให้แก่ลูกจ้าง
  - (2) เงินสมทบเพื่อสังคม
  - (3) การให้สินค้านับเป็นบริการ
  - (4) การบริโภคสินทรัพย์ทุนถาวร (Consumption of fixed capital assets)
  - (5) ค่าใช้จ่ายจากทรัพย์สิน
  - (6) เงินอุดหนุน
  - (7) เงินช่วยเหลือ

(8) ผลประโยชน์พิเศษสังคม

(9) เงินอื่นอื่นๆ

จากการศึกษาประเภทรายจ่ายของท้องถิ่นของไทย บ่งชี้ว่ามีปัญหาในการจัดแยกข้อมูล เนื่องจากรายจ่ายของท้องถิ่นบางรายการรวมเข้าหลายรายการเข้าด้วยกัน ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เช่น ค่าชำระหนี้เงินกู้และดอกเบี้ย ซึ่งรวมค่าชำระต้นเงินกู้และค่าดอกเบี้ยไว้ด้วยกัน ซึ่งค่าชำระต้นเงินกู้ไม่ถือว่าเป็นรายจ่ายเพราะได้นับเป็นรายจ่ายไปแล้ว เมื่อมีการใช้เงินกู้หากนับการชำระหนี้เงินกู้ก็จะเกิดการนับซ้ำได้ ดังนั้นจะต้องแยกออกจากค่าดอกเบี้ยเงินอุดหนุนส่วนราชการ เขตชนบทหรือกิจการเป็นสาธารณประโยชน์ไม่ได้แยกจ่ายเงินอุดหนุนจากส่วนราชการซึ่งถือเป็นรัฐบาลออกจากเขตชนบทหรือกิจการเป็นสาธารณประโยชน์ ซึ่งจัดอยู่คนละหัวข้อ ดังนั้นการจัดประเภทรายจ่ายของท้องถิ่นของไทยตามลักษณะเศรษฐกิจสามารถวิเคราะห์และจัดทำได้ดังนี้

4.1 ค่าตอบแทนแรงงานให้แก่ลูกจ้าง คือ ค่าตอบแทนทั้งหมดในรูปแบบเงินค่าหรือสิ่งของที่จ่ายให้แก่ลูกจ้างเพื่อตอบแทนการทำงานของลูกจ้างในช่วงระยะเวลาทางบัญชี ไม่ว่าจะเป็นการจ่ายล่วงหน้า จ่ายขณะทำงาน หรือจ่ายในภายหลัง ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปและกลับจากที่ทำงานและที่พักอาศัย ค่าใช้จ่ายในวันหยุดราชการหรือวันหยุดประจำปี และค่าเช่าบ้าน รวมทั้งค่าตอบแทนแรงงานในรูปแบบของสิ่งของ ได้แก่ อาหารและเครื่องดื่ม การให้บริการยานพาหนะระหว่างที่พักอาศัยและที่ทำงาน ค่าเครื่องแบบหรือเสื้อผ้าอื่นๆ การให้บริการด้านการรักษาและสถานันทนาการต่างๆ การให้บริการที่จอดรถ สถานที่รับฝากเลี้ยงเด็กในที่ทำงาน รวมถึงมูลค่าดอกเบี้ยที่เสียไปเมื่อไปเงินกู้แก่ลูกจ้างโดยไม่คิดดอกเบี้ย และการขายสินค้าหรือบริการในราคาลดกว่าปกติ จะต้องนำมูลค่าสุทธิที่รัฐจะต้องจ่ายแทนให้แก่ลูกจ้างมาบันทึกในรายการนี้

รายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยที่จัดอยู่ในหัวข้อนี้นี้ ได้แก่ รายจ่ายในหมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ และค่าจ้างชั่วคราว รวมทั้งรายจ่ายในหมวดค่าตอบแทนในรายการ ค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ ค่าเบี้ยประชุม และค่าเช่า และรายจ่ายในหมวดรายจ่ายอื่นๆ ค่าเครื่องแบบและเสื้อผ้าอื่น และการให้บริการด้านอื่นๆ ในบางรายการ ก็นำมารวมอยู่ในหัวข้อนี้ด้วย

1.2 เงินสมทบเพื่อสังคม คือ เงินที่จ่ายจากหน่วยงานของรัฐบาลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จ่ายตามกฎหมายหรือมีการผูกพันต้องชำระให้กับการประกันสังคมเพื่อให้ลูกจ้างได้รับผลประโยชน์ทางสังคม

1.3 การใช้สินค้าและบริการ เป็นสินค้าและบริการทั้งหมดที่รัฐบาลใช้ในการดำเนินการผลิตสินค้าและบริการ รวมถึงสินค้าและบริการที่ใช้เพื่อการนำสู่รักษาและซ่อมแซมสินทรัพย์ถาวร เพื่อให้อยู่ในสภาพที่ทำงานได้ตลอดอายุการใช้งาน ซึ่งไม่ใช่เป็นการปรับปรุงเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการใช้งานหรือยืดอายุการใช้งานออกไปให้มากขึ้น รวมทั้งสินค้าบริการที่ใช้ในการวิจัย พัฒนา มีอุปกรณ์สำนักงานและวิจัยการตลาด และการซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์เพื่อการทหาร ก็จัดอยู่ในหัวข้อนี้ โดยไม่รวมถึงสินค้าและบริการที่ใช้เพื่อการผลิตสินทรัพย์ถาวรและสิ่งที่มีค่า (Viluable) สินค้าคงคลัง สินค้าและบริการที่จ่ายเป็นค่าตอบแทนแรงงานในรูปแบบสิ่งของแก่ลูกจ้างของรัฐ สินค้าและบริการที่ได้รับมาเพื่อโอนต่อโดยไม่ได้ใช้ในการผลิต และการช่วยเหลือสินค้าและบริการที่ได้รับจากครัวเรือน

รายการขององค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นของไทยที่จัดอยู่ในหัวข้อนี้ได้แก่ รายการในหมวดของค่าใช้จ่าย เช่น รายการเพื่อให้บริการ รายการเพื่อบำรุงรักษาหรือซ่อมแซมทรัพย์สิน และรายการเกี่ยวกับการรับของและพิธีกรรม รายการในหมวดค่าวัสดุ (เช่น วัสดุสำนักงาน วัสดุไฟฟ้าและวิทยุ วัสดุก่อสร้าง ค่าเช่าปรมาณู ค่าโทรศัพท์ ค่าโทรศัพท์ ฯลฯ)

1.4 การบริโภคสินทรัพย์ทุนถาวร คือ การลดลงของมูลค่าดีดของสินทรัพย์ทุนถาวรที่เป็นผลจากการเสื่อมสภาพกายภาพจากเหตุการณ์ปกติ หรือเกิดอุบัติเหตุที่ทำให้เกิดความเสียหาย ซึ่งมูลค่าของสินทรัพย์ถาวร ณ เวลาใดเวลาหนึ่งขึ้นอยู่กับผลประโยชน์ที่จะได้รับจากสินทรัพย์นั้นในช่วงอายุการใช้งานที่เหลืออยู่ มูลค่านี้จะวัดจากมูลค่าส่วนลดในปัจจุบัน (Present Discount Value) ดังนั้น การลดลงของมูลค่าของสินทรัพย์ทุนถาวรวัดได้จากมูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์ที่จะได้รับระหว่างช่วงเบ็ดและปิดบัญชี ซึ่งมีลักษณะคล้ายค่าเสื่อมราคา ในระบบบัญชีขององค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นไม่ได้มีการคำนวณค่าเสื่อมราคา เพราะเป็นการมูลค่าของสินทรัพย์ทุนถาวรตามราคาซื้อหรือมูลค่าที่ได้รับมา และไม่ได้มีการประเมินราคาให้เป็นปัจจุบัน

1.5 ค่าใช้จ่ายจากทรัพย์สิน คือ มูลค่าที่รัฐบาลจ่ายเป็นค่าตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์ของบุคคลอื่น ได้แก่ ค่าเช่าที่ดิน และค่าเช่าที่ดิน

รายการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดอยู่ในหัวข้อนี ได้แก่ รายการงบกลาง ค่าชำระดอกเบี้ย ซึ่งในปัจจุบันค่าชำระดอกเบี้ยรวมอยู่ในรายการ ค่าชำระต้นเงินกู้ และดอกเบี้ยยังไม่ได้แยกรายการออกมาให้ชัดเจน จึงเป็นปัญหาในเรื่องการจัดทำข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์

1.6 เงินอุดหนุน คือ เงินโอนประจำที่รัฐบาล หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจ่ายให้แก่วิสาหกิจ โดยไม่หวังถึงผลตอบแทน ซึ่งเป็นการแทรกแซงหรือมีอิทธิพลต่อการผลิต กระจาย หรือรายได้ของวิสาหกิจ เพื่อให้วิสาหกิจนั้นดำเนินการผลิต กระจาย หรือนำเข้าสินค้าหรือบริการในภาคค้า เพื่อช่วยเหลือผู้ซื้อหรือผู้บริโภค ซึ่งเป็นการอุดหนุนเพื่อการใช้จ่ายประจำไม่ใช่เพื่อการลงทุน

รายการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยที่จัดอยู่ในหัวข้อนี ได้แก่ รายการงบกลาง ในรายการเงินช่วยเหลืองบประมาณรายจ่ายเฉพาะการปราบปรามและการลดฐานานุมาต เป็นต้น

1.7 เงินช่วยเหลือ คือ เงินโอนโดยความสมัครใจและไม่ต้องชำระคืนในภายหลัง ซึ่งเป็นการโอนเงินระหว่างรัฐบาลต่อรัฐบาล หรือระหว่างรัฐบาลกับองค์การระหว่างประเทศ

รายการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย ที่จัดอยู่ในหัวข้อนี ได้แก่ เงินบำรุงและอุดหนุนองค์การระหว่างประเทศ และเงินอุดหนุนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

1.8 ผลประโยชน์เพื่อสังคม คือ รายการของรัฐบาลหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นสวัสดิการ หรือผลประโยชน์ทางสังคมแก่ครัวเรือน ซึ่งเป็นผลประโยชน์จากการประกันสังคม เช่น จากการจัดบำนาญ การลาคลอด การว่างงาน การเกษียณอายุ ฯลฯ หรือเป็นผลประโยชน์ที่ไม่ผ่านการทำการประกันสังคมก็ได้ รวมทั้งผลประโยชน์ทางสังคมหรือสวัสดิการด้านสุขภาพจ้างของรัฐบาล ทั้งนี้ผลประโยชน์ที่ได้รับจะอยู่ในรูปของเงินสด และสิ่งของ ได้แก่ การจ่ายค่าจ้างต่อเดือนในช่วงเวลาที่ขาดงาน เนื่องจากความเจ็บป่วยทางสุขภาพ อุบัติเหตุ การลาคลอด การจ่ายเงินช่วยเหลือเพื่อการศึกษา เงินบำนาญบำนาญ ค่ารักษาพยาบาล เงินที่จ่ายให้แก่กรณีทุพพลภาพหรืออุบัติเหตุเสียชีวิต และค่าพิทักษ์ตามหลักพัน หรือบ้านพักผู้เกษียณอายุ

รายการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยที่จัดอยู่ในหัวข้อนี ได้แก่ รายการงบกลาง เงินช่วยเหลือผู้รับบำนาญของข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่มีไร้ตำแหน่งครู

เทศน์) เงินช่วยค่าทำศพ เงินช่วยเหลือการศึกษาบุตร เงินช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล บำเหน็จ
ลูกจ้างประจำ

1.9 เงินโอนอื่นๆ คือ เงินโอนเพื่อวัตถุประสงค์อื่น และรายจ่ายอื่นที่ไม่ได้ระบุไว้
ให้แก่ครัวเรือนสถาบันไม่หวังผลกำไรที่ให้บริการแก่ครัวเรือน รัฐวิสาหกิจ และวิสาหกิจอื่น เช่น
ค่าสมาชิก เงินบำรุง เงินบริจาค อื่นๆ ให้แก่สถาบันไม่หวังผลกำไร รวมทั้งการโอนสิ่งของเช่น
อาหาร เสื้อผ้า สิ่งพิมพ์ ทรัพย์สินไร้อัตราดอกเบี้ย การกุศล ส่วนรายจ่ายอื่นๆ ได้แก่ ค่าภาษี ค่าปรับ
ของศาล ค่าชดเชยความเสียหายหรือบาดเจ็บจากภัยธรรมชาติ ค่าชดเชยผู้ได้รับบาดเจ็บหรือ
ทรัพย์สินที่เสียหายโดยเกิดจากหน่วยงานของรัฐ และเงินโอนเพื่อการลงทุนทั้งในรูปแบบเงินสดและ
สิ่งของ

รายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยที่จัดอยู่ในหัวข้อ ได้แก่ งบกลาง
ในรายการค่าบำรุงสมาชิกต่าง ๆ

2. การจัดประเภทรายจ่ายจำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจ ซึ่งสหประชาชาติ (United
Nations : UN) ได้กำหนดการจัดแบ่งงานของรัฐบาลขึ้น เรียกว่า The Classification of
Functions of Government : COFOG โดยจัดแบ่งได้ 10 ประเภทดังนี้

- (1) การบริหารทั่วไป
- (2) การป้องกันประเทศ
- (3) การรักษาความสงบภายในประเทศ
- (4) การเศรษฐกิจ
- (5) การป้องกันสิ่งแวดล้อม
- (6) การเกษตรและชุมชน
- (7) การสาธารณสุข
- (8) นันทนาการ วัฒนธรรม และศาสนา
- (9) การศึกษา
- (10) การป้องกันด้านสังคม

ในการจำแนกรายจ่ายตามลักษณะงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย
ที่ผ่านมา มีเพียงเทศบาลเท่านั้นที่จัดทำขึ้น อย่างไรก็ตาม กรมการปกครองได้ปรับปรุงระบบ
งบประมาณ มีผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบต้องจำแนกรายจ่ายตามแผนงาน
ซึ่งแบ่งได้ 4 ด้าน ดังนี้

(1) ด้านบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วยแผนงานบริหารงานทั่วไป และแผนงานการศึกษาความสงบภายใน

(2) ด้านบริการชุมชนและสังคม ประกอบด้วย แผนงานการศึกษาแผนงานสาธารณสุข แผนงานสังคมสงเคราะห์ แผนงานเกษตรและชุมชน แผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชน แผนงานการศรัทธา วิถีวัฒนธรรมและนันทนาการ

(3) ด้านการเศรษฐกิจ ประกอบด้วยแผนงานอุตสาหกรรมและการโยธา แผนงานการเกษตร และแผนงานการพาณิชย์

(4) ด้านการดำเนินงานอื่น

การจําแนกรายจ่ายตามแผนงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยดังกล่าว มีข้อดีอยู่หลายประการคือ มีความชัดเจนและสอดคล้องและเหมาะสมกับการหน้าที่ของท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เป็นมาตรฐานตามระบบสากล COFOG และใช้ในการวิเคราะห์การดำเนินงานของรัฐบาล หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจําแนกรายจ่ายตามแผนงานของท้องถิ่นให้เป็นตามลักษณะงานของ COFOG ซึ่งจากการศึกษาเปรียบเทียบรายจ่ายของท้องถิ่นแล้ว พบว่าในปัจจุบันงานที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบของท้องถิ่น ได้แก่ การป้องกันประเทศ การช่วยเหลือทางเศรษฐกิจแก่ต่างประเทศ งานตุลาการ งานราชทัณฑ์ การเชื้อเพลิงและพลังงาน การขนส่ง การสื่อสาร และการวิจัยและพัฒนาด้านต่างๆ โดยสามารถจําแนกประเภทรายจ่ายของท้องถิ่นในรายละเอียดได้ดังนี้

2.1 การบริหารทั่วไปของรัฐบาล เป็นรายจ่ายขององค์การบริหารของรัฐบาล การบริหารงานคลัง การบริหารงานต่างประเทศ ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจแก่ต่างประเทศ การบริหารงานบุคคล การบริการในด้านสาธารณูปโภคและสวัสดิการ การวิจัยขั้นพื้นฐาน การวิจัยและการพัฒนา การชำระดอกเบี้ยเงินกู้ และเงินโอนให้รัฐบาลระดับอื่น

สำหรับรายจ่ายขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยที่จัดอยู่ในหัวข้อนี้ได้แก่ รายจ่ายด้านบริหารงานทั่วไปโดยเฉพาะแผนงานบริหารงานทั่วไป ซึ่งประกอบด้วย งานบริหารทั่วไป งานวางแผนสถิติและวิชาการ และงานบริหารงานคลัง รวมถึงรายจ่ายงบกลางค่าชำระหนี้เฉพาะดอกเบี้ยเท่านั้น

2.2 การรักษาความสงบภายในประเทศ เป็นรายจ่ายในการดำเนินการและให้บริการทางด้านงานตำรวจ งานป้องกันอัคคีภัย งานตุลาการ และงานราชทัณฑ์ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยมีรายจ่ายที่จัดอยู่ในหัวข้อนี้ได้แก่ รายจ่ายตามแผนงานการรักษาความสงบ